

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1: Yönetici Özeti	1
Bölüm 2: Genel Değerlendirme	3
Bölüm 3: Yönetim Organları	4
Bölüm 4: Etkinliklerimiz	6
Bölüm 5: 2006 Yılı Çalışma Programı	21

EKLER

EK 1: TÜSEV 2006 Yılı Çalışma Programı Takvimi	25
EK 2: Denetçiler Kurulu Raporu	26
EK 3: Bağımsız Denetim Kuruluşu Raporu	27
EK 4: 2004-2005 Yılı Konsolide Gelir-Gider Karşılaştırması	34
EK 5: 2005 Yılı Konsolide Bilançosu	35
EK 6: 2005 Yılı Konsolide Gelir-Gider Tablosu	36
EK 7: Anavarlık Artış Dağılım Tablosu	37
EK 8: Yabancı Kuruluşlardan Alınan Bağışlar (2005 Yılı)	38
EK 9: 2006 Yılı Konsolide Gelir-Gider Bütçesi Taslağı	39
EK 10: Bütçe Yönetmeliğı	42
EK 11: STEP Proje Özeti	43
EK 12: Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat Tablosu	46
EK 13: Türkiye Cumhuriyeti İle AB Mali İşbirliğı Kanunu	52
EK 14: Milletlerarası Andlaşma	53
EK 15: Türkiye-AB Çerçeve Andlaşması Genel Tebliğı	60
EK 16: Vakıf ve Derneklerin Vergi Kanunları Karşısındaki Durumu	66
EK 17: Mütevelliler Heyeti Listesi	78
EK 18: TÜSEV Yayınları Listesi	83

Çok Değerli Mütevellilerimiz,

TÜSEV'in başarı ile tamamladığı 2005 yılı faaliyetleri, Resmi Senedimiz doğrultusunda iyi kurgulanmış bir misyonun ve vizyonun eseridir.

Ülkemizin AB'ne üyelik süreci ile diğer sektörlerde olduğu gibi sivil toplum sektöründe de önemli bir dönüşüm başlamıştır.

Özellikle AB uyum paketleri ile tanımlanan ve Anayasa'dan en alt mevzuata kadar geniş bir yelpazeyi kapsayan **yasal çalışmaların** bizleri ilgilendiren kısmında TÜSEV, AB mevzuatı ile yaptığı mukayeseli çalışmalarla önemli bir paydaş ve uygulayıcı olarak Kamu-STK ilişkilerinde yeni bir pozisyon elde etmiştir. Ciddi anlamda uzmanlık ve bilgi birikimi gerektiren bu alanda, yıllardır dernekleri zor duruma sokan ve elini kolunu bağlayan Dernekler Mevzuatı baştan sona değişmiştir. Vakıflar Kanunu tasarısı ise önemli katkılarımızla TBMM'ne verilmiştir. Tasarının bugüne kadar kanunlaşmamasının nedeni ise cemaat vakıflarına ait mal varlıklarıyla ilgili devam eden sorunlardır.

Vergi Kanunlarında yapılan bazı değişiklikler, konjoktüre bağlı olarak yeniden değişmiş, ülkemizin ekonomik durumundaki istikrarın, sivil toplum kuruluşlarına verilmesi gereken ve batıda örnekleri çok görülen vergi avantajları ile bozulacağı endişesi her gün yoğunlaşarak önce verilen haklar, bilahare geri alınmıştır. Ancak bu konu TÜSEV'in en önemli gündem maddesi olarak hep üzerinde çalıştığı bir konu olmaya devam etmektedir.

Diğer taraftan **İşbirlikleri ve Uluslararası İlişkiler** alanında her geçen gün önemli kazanımlar elde edilmiş ve TÜSEV'in yurtdışında daha iyi tanınan bir uzman kuruluş olması sağlanmıştır. Avrupa Komisyonunun bir danışman kuruluşu olan EFC'de(Avrupa Vakıflar Merkezi) Yönetim Kurulu üyeliğimiz devam etmektedir.

Bu çerçevede ICNL'le birlikte düzenlemiş olduğumuz **Sivil Toplum Hukuku Küresel Forumuna** ev sahipliği yapmamız ve birçok tanınmış yabancı hukukçu ve sivil toplum liderinin bir araya getirilmesi önemli bir faaliyettir.

Bilgi ve Araştırma alanında ise geçmiş dönemlerde başlayan ve ülkemiz sivil toplum çalışmalarında önemli boşlukları dolduracak olan çok değerli bulgulara ulaştığımız Sivil Toplum Endeks Projesi(STEP) ile FORD Vakfının desteklediği, Türkiye’de Hayırseverlik, Vatandaşlar, Vakıflar ve Sosyal Adalet konulu araştırmalar için ‘filantropi’ konulu araştırmalar tamamlanmış ve yayınlanması aşamasına gelmiştir.

Kamu-STK ilişkilerine AB’ne üyelik sürecinde verilen önem hepimizin malumudur. Bu kapsamda AB desteği ile başlatılan **Sivil Toplum - Kamu İşbirliği Projesi’nin (SKIP)** özel bir önemi vardır.

TÜSEV yıllardan beri Kamu – STK işbirliğine verdiği özel önemle, sivil toplumun demokratik katılım düzeyini ve kamu ve sivil toplum arasındaki bağları güçlendirecek ve işbirliğini geliştirecek bir ortam yaratmaktadır. TÜSEV uzman kuruluş olarak bu projede görev almaktadır.

Bir diğer misyonumuz ise mütevellilerimiz olan ve olmayan tüm kuruluşların karşılaştıkları sorunların çözümüne katkıda bulunmaktır. Bu misyon da 2005 yılında başarı ile yerine getirilmiştir.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız 2005 yılı her geçen gün artan sorumluluğu çerçevesinde TÜSEV için 2006 yılının altyapısını oluşturmaktadır. Geline bu noktada çok değerli destek ve katkılarınız, ülkemizde de sivil toplumun artık güvenilir bir paydaş olarak dikkate alınmasını sağlayacaktır.

BÖLÜM 1. GENEL DEĞERLENDİRME

Sayın Mütevellilerimiz,

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı'nın 2005 yılı faaliyetlerini ve bu dönemin hesapları ile 2006 yılı Çalışma Program ve Bütçe Tasarısını sizlerle paylaşmak üzere hazırladığımız bu raporu bilgilerinize sunmaktayız. Bu vesileyle ebediyete intikal eden vakıf ve dernek camiamızın değerli büyüklerini rahmet, minnet ve şükran duygularımızla anıyoruz.

2005 yılı ülkemiz açısından siyaset, ekonomi ve uluslararası ilişkilerin özellikle de AB'ye adaylığımız sürecinin ivme kazandığı ve önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl olarak geride kalmıştır. Sivil toplum kuruluşlarımızın, genelde vakıf ve derneklerimizin karar makamları ile birçok alanda ülke meselelerinin çözümüne bir paydaş olarak katkıda bulunması ve bu yöntemin kamu-STK ilişkilerinde bir gelenek olarak yerleşmesi hepimizi memnun eden bir gelişme olarak dikkati çekmektedir. Aslında bu, katılımcı demokrasinin toplumsal hayatımıza yansıyan ve tüm yeniliklerde ve paradigma dönüşümlerinde sivil topluma duyulan ihtiyacın ve sivil toplumun da kendi pozisyonunu belirlemesinin yolunu açmıştır. Sonuçta sivil toplum ve sivil toplum kuruluşları ivme kazanan bu ilişkiler yumağı içinde önümüzdeki dönemde farklı profillere kavuşacağına işaretlerini vermektedir. Bu da eminiz ki bir batılılaşma ve çağdaşlaşma projesi olan AB'ne üyeliğimize yeni bir yön ve boyut kazandıracaktır. Farklı görüşlere rağmen AB önemli bir fırsat olarak geleceğimiz olarak görülmektedir. Bu vakıf ve derneklerimiz için de geçerli bir öngörüdür.

Kamu – STK yakınlaşması aslında bugüne kadar sivil toplum kuruluşları dışında kalan bireylerin, birey kimlikleri ile sivil toplumla buluşması ve yan yana politika yapmalarını sağlaması açısından önemlidir. Temel düşüncemiz sivil toplum kuruluşları yoluyla ortak hareket etme bilincini geliştirmek, insanlarımızın güçlenmesi ile demokratikleşmenin sivilleşmesine destek olmak, marjinal kalma korku ve kuşkusunun toplumsal bilinçten tamamen silinmesi ve önümüzde duran özgürlük, adalet, yoksulluk ve eşitlik gibi temel sorunların hukuk devleti ilkeleri çerçevesinde çözüme kavuşturulması ve bu çözümlere sivil toplum kuruluşu katkısının giderek artmasıdır.

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı(TÜSEV), uluslararası faaliyetleri ve bilgi üretme çalışmaları ile ülkemizde sivil toplum – kamu işbirliğinin önemli ve olumlu bir örneğini oluşturmakta, bundan hem sivil toplum hem de kamu önemli kazanımlar elde etmektedir.

AB'ne üyelik hedefinin gerçekleşmesine ilişkin devam eden çalışmalara TÜSEV'in yadsınamaz katkıları olmuştur ve olmaya devam etmektedir.

Özellikle dernek, vakıf mevzuatının uyumlaştırılması, gönüllülük ve hayırseverlik alanı olan sivil toplum kuruluşları alanında karar makamlarının daha kolay karar almasını sağlayarak alt yapılar oluşturulmuştur. Buna benzer ilişkilere AB üyesi ve aday ülkelerde de tüm gerçekliği ile rastlanması mümkündür.

Sayın Mütevellilerimiz,

2006 yılı Yönetim Kurulumuzun son hizmet yılı olacaktır. Resmi Senedimizin ilgili hükümleri çerçevesinde 2006 yılında yapacağımız Mütevelliler Heyeti toplantımızda hizmet bayrağını daha da ilerilere taşıyacak yeni Yönetim Kurulumuz siz değerli mütevellilerimiz arasından seçilecektir. Çok önemli bir misyonu ve geniş bir vizyonu olan TÜSEV'in Türk sivil toplumuna götüreceği önemli hizmetler ve ciddi yükümlülükleri bulunmaktadır. Bunların gerçekleşmesinde en büyük destek ve gücü siz değerli mütevellilerden almaktadır.

Bu düşüncelerle 2005 yılı Faaliyet Raporunu, mali tablolarını ve 2006 yılı Çalışma Programı Bütçe Tasarısını değerli takdirlerinize sunuyor, bu vesile ile TÜSEV'in kuruluşundan bugüne kadar ebediyete intikal etmiş tüm büyüklerimizi rahmet ve şükranla anıyor, hepinize temsilcileri olduğunuz vakıf ve derneklerinizin çalışmalarında başarılar diliyor, teşekkür ediyoruz.

TÜSEV YÖNETİM KURULU

BÖLÜM 2. YÖNETİM

1. Mütevelliler Heyetimiz

Başkanlık Divanı

Başkan : Prof.Dr.Üstün Ergüder
Başkan Vekilleri : Rahmi M.Koç ve Güler Sabancı

2. Yönetim Kurulu

Yönetim Kurulumuz aşağıdaki kuruluşların temsilcilerinden oluşmaktadır.

Prof.Dr.Üstün Ergüder (Başkan)	<i>Vehbi Koç Vakfı</i>
İnal Avcı (Başkan Yardımcısı)	<i>Türk Lions Vakfı</i>
Timur Erk (Başkan Yardımcısı)	<i>Türk Böbrek Vakfı</i>
Didem Altop	<i>Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı</i>
Hanzade Doğan	<i>Aydın Doğan Vakfı</i>

Faruk Eczacıbaşı
Altan Edis
Ünal Somuncu
Prof.Dr.Ayşe Soysal
Prof.Dr.Tosun Terzioğlu
Hüseyin Topa
(Alfabetik Sırada)

Nejat Eczacıbaşı Vakfı
Erol Kerim Aksoy Eğitim ve Spor Vakfı
Türk Eğitim Vakfı
Boğaziçi Üniversitesi Vakfı
Hacı Ömer Sabancı Vakfı
Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı

Yönetim Kurulumuz, Vakfımızın yönetim ve icra organı olup sizler adına verdiğiniz yetkiler, yürürlükteki yasalar ve buna bağlı hukuk kuralları çerçevesinde TÜSEV'i yurtiçi ve yurtdışında temsil etmektedir. TÜSEV'i EFC (Avrupa Vakıflar Merkezi) Governörler Konseyi'nde, Mütevelliler Heyeti ve Yönetim Kurulu Başkanımız Prof.Dr.Üstün Ergüder temsil etmektedir.

Vakfımız Resmi Senedi'nin 10.1 maddesi gereğince 2002-2006 dönemi için seçilen Yönetim Kurulumuzun, görev süresi sona ermekte olup, 2006 yılı Mütevelliler Heyeti toplantımızda gelecek dört yıl için yeni yönetim kurulu seçilecektir.

3. İcra Komitesi

İcra Komitesi, Başkan Yardımcıları ile Yönetim Kurulu diğer üyelerinin (*istediklerinde*) katılımı ile gerektiğinde gündemli olarak toplanan, Yönetim Kurulu toplantılarına altyapı hazırlayan, Yönetim Kurulunda karara bağlanması gereken konuların ön incelemesinin yapıldığı bir danışma organıdır.

4. Denetçiler Kurulu

Bir çalışma dönemi içinde çalışma program ve bütçesi doğrultusundaki tüm mali hareketleri ve bunlarla ilgili faaliyetleri Mütevelliler Heyeti adına vakfımız faaliyetlerini ve hesaplarını denetlemeye yetkili ve sorumlu bir organ olup, 2005 – 2008 Dönemi için aşağıdaki mütevellilerimizden oluşmaktadır.

Gün Han Başık
Osman Çetin Evranuz
Ümit Y.Gürses
(Alfabetik Sırada)

Feyziye Mektepleri Vakfı
Elginkan Vakfı
Tema Vakfı

5.Genel Sekreter

Namık Ceylanoğlu

BÖLÜM 3. ETKİNLİKLERİMİZ

TÜSEV Program Alanı: İşbirlikleri ve Uluslararası İlişkiler

1. German Marshall Fund, Transatlantik Vakıfları Zirvesi (Washington DC-ABD):

5-7 Aralık 2004 tarihlerinde Washington'da düzenlenen, 3 üncü Transatlantik Vakıfları Zirvesi'ne katılmıştır. Bu toplantıda; son Amerikan seçimlerinin transatlantik ilişkileri nasıl etkilediği; AB-ABD ilişkileri ve dış politika konuları; 2005 yılında ticaret, çevre ve sürdürülebilir kalkınma konularında transatlantik işbirliği; transatlantik işbirliği konusuna Avrupa'nın bakış açısı ve İslam ülkeleri ve komşularıyla ilgili politikaları; dış politika konularında vakıfların rolü ve vakıflar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi için neler yapılabileceği konuları tartışılmıştır.

2. European Foundation Center (EFC): Akdeniz Sivil Toplum Diyaloğu Toplantısı (Roma-İtalya):

17-18 Ocak 2005 tarihlerinde Roma'da düzenlenen Akdeniz Sivil Toplum Diyaloğu Toplantısı'na (ASTD) katılmıştır. Bu toplantının amacı; katılan vakıfların aralarında bilgi ve deneyim alışverişinde bulunulması, ASTD'nin daha ileriye taşınması ve vakıfların kendi aralarındaki ve Avrupa Birliği ile ilişkilerinin güçlendirilmesidir. Toplantıda, Akdeniz Bölgesi'nin stratejik önemi ve bu bölgedeki vakıfların diyalog yoluyla ilişkilerini ilerletmeleri gerektiği; Güney ve Doğu Avrupa'daki vakıflarla işbirliği kurulabilmeleri için platformlar oluşturulması ve bunu başarabilmek için de bu vakıfların yapılarının güçlendirilmesi konuları ve değişik gruptan oluşan katılımcıların bilgi alışverişinde bulunmaları sağlanmıştır. Toplantı sonunda, Akdeniz Bölgesi'nde filantropinin teşvik edilmesi ve ortaklık ve işbirliğinin artırılmasına karar verilmiştir.

3. NEF Ziyareti:

TÜSEV, merkezi Brüksel/Belçika'da bulunan ve kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan **Network of European Foundations** (NEF) yetkililerinin 10-11 Mart 2005 tarihlerinde Türkiye'ye yaptıkları ziyaret nedeniyle bir dizi toplantı düzenlemiştir. Merkezi Avrupa'da bulunan 10 vakfı bünyesinde bulunduran NEF, Avrupa düzeyinde gerçekleştirilecek yeni işbirliği projeleri için birleştirici bir platformdur. Her üye vakıf NEF'e, Avrupa düzeyindeki vakıflar arasında işbirliğini güçlendirmek için katılmıştır. NEF üyelerine, benzer çıkarları olan diğer Avrupa vakıflarıyla **ortak amaçlar bulma ve ortak bir güç oluşturma** fırsatı tanımaktadır (NEF ile ilgili daha fazla bilgi için lütfen www.nef-web.org adresine bakınız).

4. **28 Mart-1 Nisan 2005 AGİT'in Kazakistan'da düzenlediği 'Orta Asya Ülkelerinde Örgütlenme Özgürlüğü Mevzuatı'** konulu konferansa katılmış ve Türkiye örneği anlatılmıştır.

5. **European Foundation Center (EFC): Genel Kurul ve Konferans (Budapeşte-Macaristan)**

a. 2-6 Haziran 2005 tarihinde Budapeşte'de düzenlenen Genel Kurul ve Konferansı ve EFC Yönetim Kurulu Toplantısına,

b. EFC Uluslararası Komite toplantısına ve ayrıca iki panelde konuşmacı olarak katılmıştır ('Türkiye'de Yasal Çerçeve ve Kaynaklar' ve 'Akdenizde Vakıfların İşbirliği').

c. Konferans'ta ayrıca TÜSEV ve Türkiye'deki projelerle ilgili Levi's Vakfı, CAF (Charities Aid Foundation), ve Microsoft Avrupa Ofisi temsilcileri ile toplantı gerçekleştirilmiştir.

6. **Dünya Bankası (Ankara)**

Dünya Bankası **Türkiye Yaratıcı Kalkınma Fikirleri Yarışması** jüri üyeliğinde görev alınmış ve sivil toplumun küçük ölçekli kalkınma projeleri değerlendirilmiş ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk konulu bir panelde yer alınmıştır.

7. **Yerel Kalkınma ve Üçüncü Sektör Konferansı:**

TÜSEV ve IPM'nin(Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi), Friedrich Naumann Vakfı ve İngiltere Başkonsolosluğu'nun desteğiyle ev sahipliğini yaptığı **Yerel Kalkınmada Üçüncü Sektörün Rolü** konulu Uluslararası Konferans 14-15 Ekim 2005 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir.

Konferans Türk ve Avrupa üçüncü sektör paydaşlarına tecrübelerini karşılaştırma ve paylaşma imkanı sağlamış; Batı, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerindeki potansiyeller, başarılı girişimler, sınırlamalar ve engeller detaylı biçimde tartışılmıştır.

8. **WINGS Toplantısı(Kanada)** - TÜSEV'in de üyesi olduğu WINGS'in (Worldwide Initiatives for Grantmaker Support, TÜSEV'e benzer ağların/kuruluşların üye olduğu uluslararası bir network) 25-29 Ekim tarihleri arasında düzenlendiği eğitime katılmıştır. Eğitimin konusu **'Devlet'le İlişkiler ve Kamu Politikalarını Etkileme'** olup, toplantıda bir sunum gerçekleştirilmiştir.

9. **Akdeniz Ülkeleri Sosyal Ekonomi Toplantısı (3-6 Kasım 2005, Cosenza/İTALYA)**

Toplantıyı düzenleyen ME.DIA.T.E (MEditerranean Dialogue Through Empowerment) 25 Akdeniz ülkesinden sivil toplum kuruluşlarının dahil olduğu bir platformdur. Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen toplantıda farklı ülkelerden 85 sivil toplum kuruluşunu temsilen 100'e

yakın katılımcı bulunmuştur. Türkiye’den yalnız TÜSEV temsilcisi katılmıştır.

Toplantının amacı Akdeniz ülkelerinden farklı alanlardaki sivil toplum kuruluşlarının biraraya gelmesi, deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları paylaşmaları ve faaliyetlerini güçlendirmek amacıyla ortak bir amaç etrafında birleşmeleridir. İki gün süresince dört başlık etrafında atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmalarla, AB-Akdeniz Ortaklık İlişkileri Planı olarak adlandırılan ve 1995’te ilk toplantısı düzenlenen Barcelona sürecine katkıda bulunulması amaçlanmıştır. Atölye çalışmaları sonunda katılımcıların ortak görüşüyle sunduğu çözüm önerilerinin Avrupa Komisyonu başta olmak üzere, toplantı katılımcılarının devlet otoritelerine iletilmesi kararlaştırılmıştır.

10.European Foundation Center (Avrupa Vakıflar Merkezi) Brüksel/Belçika:

7-8 Kasım 2005 tarihinde düzenlenen Avrupa Vakıflar Merkezi Yönetim Kurulu Toplantısı’na katılmıştır.

- TÜSEV’in EFC Yönetim Kurulunda yeni dönem için tekrar aday olmasına karar verilmiştir,
- EFC International Committee’sinin (Uluslararası Komite) stratejik hedefleri ve çalışmaları üzerinde çalışma yapılmıştır,
- EFC’nin yeniden yapılanması görüşülmüştür,
- TÜSEV, EFC 2008 Genel Kurulu ve Yıllık Toplantısı’nın Türkiye’de yapılmasını önermiş ve bu öneri kabul edilmiştir;
- TÜSEV, ‘WINGS’in 29 Haziran – 1 Temmuz 2006’da, Türkiye’de yapacağı eğitime ev sahipliğini yapacağını bildirmiştir.

11.Sivil Toplum Hukuku Küresel Forumu (Global Summit on Civil Society Law):

TÜSEV’in ICNL ile birlikte ev sahipliğini yaptığı ve 60 ülkeden 150 uzmanı biraraya getiren Sivil Toplum Hukuku Küresel Forum’u 17-20 Kasım 2005 tarihlerinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. Alanında bir ilk olan Forum’a dünyanın önde gelen sivil toplum hukuku uzmanları, sivil toplum paydaşları ve konuyla ilgili devlet temsilcileri katılmıştır.

Forum’un belirli alanlarda sponsorluğunu Vakıflar Genel Müdürlüğü ve İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı yapmıştır. Forum organizasyonuna katkıda bulunan diğer kuruluşlar ise forum sponsorluğunu üstlenen USAID, İngiltere Charity Commission ve ICNL’in kardeş kuruluşu ECNL(Avrupa Kar Amacı Gütmeyen Hukuk Merkezi) olmuştur.

Katılımcılar iki gün boyunca paralel çalıştaylara bölünmüş ve;

a) *Reform ve Savunuculuk,*

b) *Güncel Sorunlar ve STK Hukuk Reformu,*

c) *STK'larda Sürdürülebilirlik ve Hukuk,*

d) *STK'larda Hesapverebilirlik, Şeffaflık ve Düzenlemeler,*

e) *STK-Devlet İlişkileri,*

ana başlıkları altında sivil toplum hukukunun son derece kritik ve güncel konularını tartışmışlardır. Bu konular kapsamında ülkemiz için de önem teşkil eden;

f) *Terörle Mücadele ve Sivil Toplum Hukuku,*

g) *Devlet Desteğine Yenilikçi Yaklaşımlar,*

h) *Hayırseverlik ve Kamu Yararı Kavramlarının Tanımlanmasındaki Zorluklar,* gibi konular irdelenmiştir.

Sivil toplum hukuku reformu bağlamında Dernekler Dairesi Başkanı Şentürk Uzun Türkiye deneyimini ve yapılan yasal reformları katılımcılarla paylaşmıştır.

Forum dünyanın değişik köşelerinden gelen katılımcılara farklı tecrübeleri karşılaştırma imkanı sağlamakla kalmamış, aynı zamanda konunun uzmanı kişiler arasında ağ kurma imkanını da sağlamıştır. **Forum sonuçları için bakınız; www.icnl.org**

12. AB Sürecinde Sivil Topluma Yönelik Reformların Değerlendirilmesi ve Örnek Ülke Uygulamaları

7-8 Aralık 2005 tarihlerinde Ankara'da İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı ve İngiltere Büyükelçiliği'nin ortaklaşa düzenledikleri **AB Sürecinde Sivil Topluma Yönelik Reformların Değerlendirilmesi ve Örnek Ülke Uygulamaları** konulu konferansta temsilcilerimiz "AB Reform Sürecinde STK'ların Reformları Algılaması ve Beklentiler" ile "STEP Araştırması Süreci ve Sonuçları" konularında birer sunuş yapmışlardır.

Ayrıca konferansta örnek ülke uygulamaları olarak İngiltere ve Macaristan'da sivil toplumun yapısı, önemi, toplumsal kalkınmadaki rolleri, kurumsal yapılanmaları ve mevzuat konuları hakkında sunuşlar yapılmış, ayrıca STK'lara yönelik kamu hizmeti standartlarının geliştirilmesi konuları tartışılmıştır.

İkinci gün yapılan çalıştaylarda vali yardımcıları, kaymakamlar ve İl Dernek Müdürleri ile Dernekler Kanunu, yönetmelik, aksaklıklar, farklı uygulamalar ve Bilgi Edinme Hakkı Kanununa ilişkin konular tartışılmıştır.

13. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu: Bir AB projesi olarak TESEV(Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı) tarafından yürütülen Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Projesinin 17-18 Ekim 2005 tarihlerinde Ankara'da

yapılan kapanış konferansında TÜSEV olarak, uygulama örneklerine ilişkin daha önce Diyarbakır ve Trabzon'da yapılanlar paralelinde bir sunum yapılmış ve uygulamanın kamu yönetimi tarafından nasıl algılandığı, vatandaşın denetim hakkının bu yolla ne kadar yerine getirildiği verilen cevapların tutarlılığı ve bu kanunun uygulanması ile elde edilen verilerin kamu kurum ve kuruluşlarının yeniden yapılanmasındaki yararları yönetişimin ilkeleri çerçevesinde tartışılmıştır.

14. Türkiye – AB Tarama Sürecinde Danışman STK:

TÜSEV, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım süreci çerçevesinde tanıtıcı ve ayrıntılı taramaları tamamlanan fasıllara ilişkin teknik düzeyde bilgilendirme ve değerlendirme süreçlerinde danışılacak sivil toplum kuruluşları arasında yer alması Devlet Bakanlığı'nca (Baş Müzakereci) uygun görülmüş olup, bu çerçevede toplantılara katkıda bulunmaktadır.

TÜSEV Program Alanı: Bilgi ve Araştırma

1. Türkiye'de Hayırseverlik: Vatandaşlar, Vakıflar ve Sosyal Adalet

Bu araştırma, ABD'de yerleşik FORD Foundation'ın maddi katkılarıyla gerçekleştirilmiş olup, Türkiye'de **sosyal adalet için hayırseverlik** potansiyelini anlamak ve ölçmek amacıyla, TÜSEV'in (Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı) iki yıl süren çalışmasını sergilemektedir. Benzer çalışmalar Hindistan, Endonezya, Mısır, Tanzanya ve İngiltere olmak üzere diğer beş ülkede de araştırma kuruluşlarınca yapılmıştır.

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki sosyal adalet için hayırseverlik olgusunu incelemektir. Bu nedenle araştırmada vakıfların tarihsel geçmişini, mali yönlerini, kurumsal ve faaliyet boyutlarını; faydalananlar ve devletle ilişkileri açısından çok yönlü değerlendirilmeleri içeren değişik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalara ek olarak, vatandaşların bağış, yardım ve hayırseverlik bağlamındaki eğilimlerini, düşünce ve algılama biçimlerini daha derinlemesine anlayabilmek için hane halkı araştırması gerçekleştirilmiştir.

Araştırma sonuçları, daha geniş boyutlu bir tartışma ve analizi gerekli kılan bir dizi önemli sorunu vurgulamaktadır. Her şeyden önce, bireyler, vakıflara bağış yapmaktan çok, bireyden-bireye yardım doğrultusunda bir tercih ortaya koymaktadırlar. Derinlemesine incelendiğinde, bu tercihin özel vakıflara yönelik önemli bir bilgi ve bilinçlenme eksikliğinden kaynaklandığı görülmektedir. Bu sonuç muhtemelen vakıfların henüz gözle görülür düzeyde bir etkilerinin olmadığını göstermekte ve vakıfların 'bağış toplama' mekanizmalarının bulunmadığının göstergesi olabilir.

İkinci olarak, vakıfların çoğunun sınırlı mal varlığı ve küçük bağışlardan oluşan bir geliri vardır. Bu da vakıfların, bireysel servetin kamu yararına

yönlendirilme aracı olarak çok yaygın kullanılmadığını göstermektedir. Doksan'lı yılların başından beri kurulan vakıfların sayısında bir artış olmasına rağmen ne yazık ki, bunların çok azı belirli bir kaynağa ve STK'lara tahsis edilecek belirli bir kaynağa sahiptir.

Çok az sayıda vakıf, toplam mali varlıkların büyük bir bölümüne sahiptir ve bu vakıflar genel olarak, son derece çağdaş üniversiteler, müzeler ve hastaneler kurmaktadır. Ek olarak son dönemde hükümet tarafından sağlanan vergi muafiyetinin bir sonucu olarak, vakıflar tarafından kurulan (daha çok ekonomik olarak yetersiz bölgelerde) ve ardından devlete bağışlanan okul sayısı hızla artmıştır. Ne üzücüdür ki, sosyal adalet ve demokratikleşme alanında çaba harcayan STK'lar için benzer bir vergi teşviği ve desteği gözlemlenmemektedir.

Son olarak vakıflar, kuruluş aşamasından varlık yönetimine ve uluslararası ilişkilere kadar uzanan konularda mevcut yasal düzenlemelere ilişkin hoşnutsuzluklarını dile getirmektedirler. Anket'lerin yapıldığı sırada (2004) yürürlükteki yasalar ve düzenlemeler göz önüne alındığında, bu sonuç bekleniyordu ve bu sonuç şaşırtıcı değildi. Ancak bu raporun zamanlaması, vakıf sektöründeki yeni bir dönemin başlangıcıyla da çakışmaktadır. Bu raporun yayınlandığı tarihlerde, Türkiye Büyük Millet Meclisi vakıflar için yeni bir yasa tasarısını görüşüyor olacaktır. Bu yasanın gerekçesi, Türkiye'nin AB'ye giriş sürecindeki genel reform çalışmalarıyla ve kamu yararı için özel girişimlere daha geniş olanaklar tanıyan yasaların hazırlanması ile bağlantılıdır.

2. Sivil Toplum Endeksi Projesi (CIVICUS Projesi) STEP Sivil Toplum Ulusal Forumu –

Bu Proje CIVICUS(Vatandaş Katılımı İçin Dünya İşbirliği) tarafından aynı anda dünyanın 60 ülkesinde uygulanmakta olan uluslararası bir proje olup TÜSEV'in amacı; Türkiye'de sivil toplumun durumu hakkında bilinenlerin ve sivil toplum paydaşları arasındaki işbirliği ve iletişimin artırılmasıdır. Sivil Toplum Endeks Projesi (STEP) kapsamında, STEP Sivil Toplum Ulusal Forumu 3-4 Aralık 2005 tarihlerinde İstanbul Bilgi Üniversitesi Dolapdere Kampüsü'nde gerçekleştirilmiştir. Forum ülke genelinden ve farklı sektörlerden 95 sivil toplum paydaşını bir araya getirmiştir. Forum sponsorları Açık Toplum Enstitüsü, Henrich Böll Vakfı Derneği ve forum'un gerçekleştirildiği İstanbul Bilgi Üniversitesi olmuştur. Forum'da, STEP süreci ve araştırma bulguları katılımcılara sunulmuş, daha sonra atölyelere ayrılarak katılımcılardan Araştırma Bulguları Özet Raporu ışığında sivil toplumun **yapı, ortam, değerler** ve **etki** boyutlarına ilişkin **güçlü** ve **zayıf** yönleri ile **tehdit** ve **fırsatlardan** oluşan bir SWOT analizi yapmaları ve sivil geliştirmeye yönelik 'ortak' katılımlı bir hareket planı oluşturmaları istenmiştir. Forum'da, kamu, sivil toplum, iş ve akademi dünyasının, önde gelen temsilcileri aynı amaç etrafında

buluşmuş ve güçlü bir etkileşim meydana gelmiştir. Oluşturulması hedeflenen etkilerden bir tanesi de, proje ve forumun sonuçlanmasının ardından, sivil toplumu geliştirmeye yönelik çalışmalar yürüten değerli paydaşların ülke genelinde bir iletişim ağına sahip olmalarıdır.

3. Levi's Vakfı Proje Araştırması:

TÜSEV'in Levi's Vakfı için gerçekleştirdiği "Türkiye'de Tekstil Sektöründe İstihdam ve İşçi Hakları Fizibilite Çalışması" 21 Eylül 2005 tarihinde başlamış ve 14 Kasım 2005 tarihinde nihai raporun teslim edilmesiyle son bulmuştur. Bu çalışmanın Levi Strauss Vakfı'na gelecekte Türkiye'de yapabilecekleri hibeler ve proje uygulamalarında yol gösterici nitelikte olması amaçlanmıştır.

Projenin konusu **Türkiye'de İstihdam ve İşçi Hakları** olup, proje bu konuda hazırlanan ulusal ve uluslararası raporların incelendiği bir çevre araştırmasını ve çeşitli kuruluş ve uzman kişilerle yapılan görüşmelerin sonuçlarını kapsamaktadır. Çevre araştırması için Türkiye ile ilgili Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) raporları, Avrupa Birliği İlerleme Raporları, ABD Dışişleri Bakanlığı (US Department of State) İnsan Hakları Raporları ve Uluslararası Bağımsız Sendikalar Federasyonu'nun yıllık sendikal haklara ilişkin raporları incelenmiştir. Ayrıca Temiz Giyim Kampanyası, Etik Ticaret Girişimi, Sosyal Sorumluluk, Enternasyonel İşçi Hakları Konsorsiumu gibi tekstil sektöründe işçi haklarıyla yakından ilgilenen uluslararası kuruluşların da raporları gözönünde tutulmuştur. Proje bağlamında görüşülen kuruluşlar arasında meslek birlikleri, sendikalar, özel sektör, sivil toplum kuruluşları gibi çeşitli kuruluşlar bulunmuş, bu görüşmeler Levi Strauss Vakfı'nın hazırladığı bir görüşme taslağı çerçevesinde gerçekleşmiştir. Görüşülen kuruluşlar arasında Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD), DİSK/Tekstil-iş Sendikası, Amerikan GAP ve İngiliz Next firmaları, Tüketiciyi Koruma Derneği (TÜKODER), Ev-Eksenli Çalışan Kadınlar Kooperatifi ve daha pek çok kuruluş yer almaktadır. Proje'nin Levi Strauss&Co'nun tedarikçilerinin yoğunlukla bulunduğu Tekirdağ yöresini de kapsaması amacıyla TEKSİF Sendikası, İnsan Hakları Derneği, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Türk Kadın Birliği Tekirdağ Şubeleri ile de temasa geçilmiştir.

Tüm araştırma ve görüşmelerin sonucunda hazırlanan nihai rapor, görüşmelerin analizlerini, önemli uluslararası ve ulusal organizasyonları, Türkiye'deki STK'ları, sivil toplum sektörüne kapsamlı bir bakışı kapsamakta ve Levi's Vakfı'nın kullanımına yönelik bir fizibilite raporunu içermektedir. Fizibilite çalışmasındaki temel amaç ise sektördeki başlıca sorunlar ve bu konulardaki mevcut çalışmalar gözönüne alınarak Vakfın, ileride Türkiye'de işbirliği yapabileceği STK'lardan ve çalışmalarından haberdar edilmesidir.

TÜSEV Program Alanı: Yasal Çalışmalar

1. Dernekler Yönetmeliği

5253 sayılı Dernekler Kanununun yürürlüğe girmesi nedeniyle hazırlanması gereken yeni Dernekler Yönetmeliği konusunda Ankara'da yapılan toplantılarda görüşlerimiz anlatılmış ve hazırladığımız öneriler 31 Mart 2005 tarihinde yayımlanan yönetmeliğe girmiştir.

2. Kamu Yararına Çalışan Dernek ve Vergiden Muaf Vakıfları İlgilendiren Vergi Mevzuatındaki Değişiklikler Toplantısı

17 Şubat 2005 tarihinde vakfımız merkezinde 34 kamu yararına çalışan dernek ve vergiden muaf vakıf temsilcisinin katılımıyla bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda özellikle 5228 Sayılı Kanun ile vergi mevzuatında yapılan değişiklikler anlatılmış, vakıf ve dernek temsilcilerinin soruları cevaplandırılmıştır. Toplantı sonunda hazırlanan rapor websitemize konularak ilgili dernek ve vakıflarla paylaşılmıştır.

3. Vakıflar Kanunu Tasarısı Taslağı

Vakıflar Genel Müdürlüğünün daveti üzerine Ankara'da Vakıflar Kanunu Tasarısı Taslağı hakkında düzenlenen toplantıya katılmıştır. VGM ve TÜSEV temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşen toplantıda Kanun Tasarısı Taslağına ilişkin görüşlerimiz bir sunumla anlatılmıştır. Geline son noktada TÜSEV'in önceden yaptığı önerilerin büyük kısmının dikkate alındığı ve Kanun Tasarısı Taslağına bu yolda şekil verildiği gözlenmiştir. Kanun Tasarısı Haziran 2005'te TBMM'ne sunulmuş olup Plan ve Bütçe, Adalet ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonlarında görüşüldükten sonra Genel Kurul'a inecektir. Kanun tasarısının cemaat vakıflarının mal varlıklarına ilişkin hükümleri bilindiği üzere AB Komisyonu tarafından izlenmekte olup, bu konunun henüz bir çözüme kavuşturulamamış olması nedeniyle kanun tasarısı beklemektedir.

4. Vakıflar Meclisi

Yeni Vakıflar Kanunu Tasarısında yer alan önemli bir madde yeniden yapılandırılan Vakıf Meclisidir. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof. Dr. Erdal Onar(Anayasa Hukuku) ve Prof. Dr. Ali Ulusoy(İdare Hukuku) ile İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Prof.Dr. Ergun Özsunay(Medeni Hukuk) ve Yrd.Doç.Dr.Kemal Berkarda(İdare Hukuku) ile görüşülerek yeniden yapılandırılan Vakıflar Meclisinin Anayasa ve diğer mevzuat karşısındaki durumuna ilişkin görüş alınmış ve bu görüş Vakıflar Genel Müdürlüğü gerekli düzeltme ve düzenlemenin yapılabilmesi için iletilmiştir.

5. Kamu Yararı ve Vergi Toplantısı

Çeşitli vakıf ve dernek temsilcilerinin katılımıyla (TEGV, Deniz Feneri, İKSV temsilcileri); bağışçılar, kurumlar, kaynak geliştirme, sponsorluk ve

teşvik konularının ele alındığı bir toplantı 28 Mart 2005 günü vakfımız merkezinde düzenlenmiştir. Bu konu ile ilgili toplantıların daha fazla STK temsilcisi, medya mensubu ve ilgili akademisyenlerin katılımıyla genişletilerek devam edilmesine karar verilmiştir.

6. Vergi Yasalarındaki Değişikliklerle İlgili Seminer:

Vergi yasalarında yapılan değişiklikler konusunda Ocak ayında vakıf ve derneklerimize bir seminer verilmiştir. Bu seminerin Ankara ve İzmir'de tekrarlanması düşünülmektedir.

7. Diğer Çalışmalar

- **İnsan Hakları Danışma Kurulu:** T.C. Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, TÜSEV'i yeniden İnsan Hakları Danışma Kurulu üyeliğine davet etmiştir (21.02.2005 tarihli davet yazısı). Ancak kurul henüz bir toplantı yapamamıştır.
- **TBMM Kamu Vakıfları Araştırma Raporu:** Kamu Vakıflarına ilişkin sorunları araştırmak için oluşturulan TBMM Kamu Vakıfları Araştırma Komisyonu Raporunu Mart 2005'te yayımlamıştır. Raporda TÜSEV'in görüşleri geniş anlamda yer almıştır. Çok önemli bir rapordur. Rapor 5072 Sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun çerçevesinde kamu kaynaklarından(*insan gücü, para, fiziki mekan, araç gereç, kaynak transferi ve yetki vs.*) yararlanan dernek ve vakıfların bir anlamda devletle ilişkisini kesip kesmediğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Ancak sonuç beklendiği gibi olmamıştır. Komisyonun elde ettiği önemli bulgulara rağmen Kamunun kurduğu dernek ve vakıflar faaliyetlerine aynen devam ederken, özel sermaye ve emekle kurulan ve bu kapsamda olduğu belirtilen birçok dernek ve vakfın kapatılması yoluna gidilmiştir. Özellikle Bakanlıklar kendi bünyesindeki dernek ve vakıflar için özel kanun hükümleri çıkararak veya mevcut mevzuatta değişiklikler yaparak varlıklarını sürdürmeye devam etmektedirler.
- **Vakfın Denetlenmesi:** TÜSEV 2004 yılı hesapları, Vakıflar Genel Müdürlüğü denetçileri ile ayrıca Birleşik Uzmanlar YMM A.Ş. tarafından da denetlenmiştir.
- **Mevzuat Kitapçığı:** Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat ve Diğer Konular başlıklı el kitapçığının beşincisi hazırlanmış ve websitemize konulmuştur. Bu çalışma vakıf ve derneklerimizi ilgilendiren bir mevzuat taraması olup, ancak dernek ve vakıf yöneticilerimizin gerektiğinde, ihtiyaç duyduklarında bir mevzuat taraması için zaman kaybetmemelerini ve hızla bilgi edinmelerini teminen hazırlanmıştır.

8. Dernekler Kanununun Uygulanması: İzleme Projesi

7-8 Haziran 2005 tarihlerinde Budapeşte’de ECNL ve ICNL uzmanlarıyla bu konuda bir çalışma yapılmıştır. İzleme projesi Türkiye’nin demokratik reform sürecinde son derece önemli bir çalışma olacaktır. Proje şu an tasarım aşamasındadır ve yürütülmesi için bir kaç kuruma fon başvurusu yapılmıştır.

9. Kamu Yararı ve STK- Kamu İlişkisi

Bu konularda iki ayrı yuvarlak masa toplantısı yapılmıştır. STK, Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı(DDB), Vakıflar Bölge Müdürlüğü Akademisyenler ve yerel yönetim temsilcilerinin katıldığı toplantılar 14-15 Temmuz 2005 tarihlerinde, İstanbul’da ICNL’den David Moore’un moderatörlüğünde gerçekleşmiştir.

Kamu yararı statüsünün uluslararası çerçevesi, farklı ülke uygulamaları, kriterleri ile ülkemizde vakıf ve dernekler için izlenen iki ayrı prosedür ve buna ilişkin statünün verilmesi süreci mukayeseli olarak ele alınmıştır.

STK-Kamu İşbirliği, 5253 Sayılı Dernekler Kanununun 10.uncu maddesi ile getirilen yeni bir hükümdür. Bu konu özellikle STK’lar için bir işbirliği ve kaynak bulma alanı olması nedeniyle çok önemli bir konudur. Önemi kadar, kanun maddesinin; Büyükşehir Belediyeler Kanunu ve Belediyeler Kanunu gibi bazı kanunlarla yeni açılımlar getirmesi mümkündür. Ancak bu kanun ve kanun tasarıları arasında geçiş ve ilişkilerde boşluklar vardır. Toplantıda Kamu-STK İşbirliğine ilişkin Yasal Mekanizmalar, Doğrudan Kamu Desteği, Kamu-STK İşbirliğinde kurumsal çerçeve, Kamu Desteği için Yenilikçi Teknikler konuları tartışılmıştır. Hazırlanan rapor katılımcılara gönderilmiştir.

Bu konuda yapılması kararlaştırılan toplantıların ilki belediyelerle yapılacaktır. Toplantıda bazı ilginç noktalar ortaya çıkmıştır;

- Avrupa ve ABD’de sadece üyelerinin çıkarlarına hizmet eden kuruluşlara da devlet desteği verilebildiği,
- AB ülkelerinde **çevre** konusunun artık kamu yararlı bir alan olarak kabul görmediği,
- Gelişen ve güçlenen Avrupa’da artan sosyal ihtiyaç ve müktesebat çokluğu nedeniyle literatüre **Euroaucracy** ve **Civilaucracy** gibi yeni kelimelerin girdiği,
- Government Procurement olarak tanımlanan, devletin STK’lardan para karşılığı aldığı hizmetlerin artık Doğrudan Fonlama olarak kabul edildiği.

10. STK’lar ve Kamu Sektörü arasında İşbirliğini Geliştirmek ve STK’ların Demokratik Katılım Düzeyini Güçlendirmek için Teknik Destek Projesi (SKİP) TÜSEV olarak, kısa adıyla SKİP olarak bilinen STK’lar ve Kamu Sektörü arasında İşbirliğini Geliştirmek ve STK’ların

Demokratik Katılım Düzeyini Güçlendirmek için Teknik Destek Projesinde görev almaktayız. Projenin amacı, AB uyum sürecinin bir parçası olarak, sivil toplumun demokratik katılım düzeyini ve kamu ve sivil toplum arasındaki bağlantıları güçlendirecek bir biçimde, kamu sektörü ve sivil toplum arasındaki işbirliğini geliştirecek bir ortam yaratmaktır.

Projenin merkezinde, Hükümet adına AB ile ilgili meselelerin genel koordinasyonundan sorumlu ABGS, devletin STK alanına odaklı kurumu İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü ve bazı diğer bakanlıklar gibi kilit konumdaki kurum ve kuruluşlar yer almaktadır. Farklı bir düzeyde ise kamusal yarar ve hizmet üreten, etkinlik ve hizmetlerde bulunan sivil toplum örgütleri, il ve ilçe düzeyinde yerel yönetimler, yerel idareler ve ilgili diğer kamu kurumları projenin paydaşlarıdır.

SKİP, hedefleri aşağıda sıralanan etkinlikleri hayata geçirerek gerçekleştirmeyi öngörmektedir.

1)Yasal ortam, kurumsal yapılar, kapasite ve davranış biçimleri bağlamında var olan kısıtlamaları darboğazları ve fırsatları inceleyerek, bir Ortaklık Stratejisinin belirlenmesine yardımcı olacak Fizibilite Raporu hazırlamak,

2)Avrupa ve Türkiye’de sektörler arası “en iyi işbirliği” örneklerini paylaşmak ve bunlardan ders çıkarmak,

3)STK-Kamu Sektörü İşbirliği taslak Davranış Kuralları’nın geliştirilmesi ve benimsenmesi için ulusal ölçekte diyalog kurulmasını kolaylaştırmak, bu amacı çalıştaylar, seminerler ve yaygın danışma süreciyle gerçekleştirmek,

4)Daha etkili işbirlikleri için yerel eğitici eğitmeni yetiştirmek de dahil olmak üzere işbirliği ve ortaklık projelerinin ilkeleri ve pratiği konusunda bütün paydaşların kapasitesini geliştirmek,

5)STK-Kamu Sektörü İşbirliği alanında küçük hibe programından yararlanan kuruluşların pilot projeleri başarıyla hayata geçirmelerine yardımcı olmak.

Projenin en önemli çıktılarından birinin STK-Kamu Sektörü İşbirliği ilke ve süreçlerini ve gerekli mekanizmalarını tanımlayan Davranış Kuralları Taslağı’nın olması beklenmektedir. Davranış Kuralları’nın bir uzmanlar gurubu tarafından hazırlandıktan sonra, SKİP Yürütme Kurulu’nda tartışılması ve daha sonra değişik forumlarda ulusal ölçekte tartışmaya açılarak, zaman içinde nihai haline kavuşturulması öngörülmektedir.

11. Dernekler Mevzuatı Eğitimleri

2005 yılında dernek temsilcilerine beş kez Dernekler Mevzuatı Eğitimi verilmiştir. Dernek eğitimi materyalleri gelen katkı ve öneriler çerçevesinde geliştirilerek, web sitesinde diğer paydaşlarla paylaşılabilir bir hale getirilmiştir.

Eğitime katılan dernek temsilcilerine bir anket uygulanmış ve neticesinde hepsi eğitimden çok memnun kaldıklarını, eğitimin iş ve işlemlerinde büyük kolaylıklar sağlayacağını ve devletle ilişkilerinde açılımlar getireceğini belirtmişlerdir. Katılımcılar eğitimlerin devamlı nitelikte olması dileklerini ve eğitimlerin Türkiye geneline yayılmasının yararlı olacağını belirtmişlerdir.

Eğitime önümüzdeki dönem devam edilmesi planlanmaktadır.

12. Vergi Muafiyeti Başvurusu

Vakfımızın Vergi Muafiyeti almasına ilişkin olarak Maliye Bakanlığı'na yaptığımız başvurunun son aşamasına gelinmiştir. Maliye Bakanlığı Gelirler Kontrolörlüğü İstanbul Grup Başkanlığı son incelemeyi yaparak tamamlamıştır. Bundan sonraki aşamada Maliye Bakanlığı'nın Bakanlar Kurulu Kararnamesi hazırlanması için Başbakanlık'tan talepte bulunması ve bu kararnamenin imzaya açılmasıdır.

13. Dernekler Dairesi Başkanlığı- Dernek İl Müdürleri Eğitimi

İngiltere Büyükelçiliğinin desteği ile İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığınca dernek il müdürleri için üç haftalık bir eğitim düzenlenmiştir. Eğitim çerçevesinde STEP projesi ile sivil topluma ilişkin bilgi vermek üzere Ankara'da gerçekleştirilen eğitim seminerinde sunum yapılmıştır.

14.Yardım Toplama Kanununun Değiştirilmesine İlişkin Çalışma

Sivil toplum kuruluşlarının çeşitli gelir getirici faaliyetlerini bir düzene sokmak, vatandaşların bu konudaki hassasiyetlerini yasal korumalarla güvenli hale getirmek amacıyla yürürlükte olan Yardım Toplama Kanunu günümüz taleplerine cevap veremez hale gelmiş, bazı önemli değişikliklerin yapılması ihtiyacı doğmuş, diğer taraftan da AB ülkelerindeki değişik mevzuatlarla ortak paydada birleşmesi zor hale gelmiştir. AB ülkelerinde yardım toplama faaliyetleri için temel gösterge kamu yararı ilkesi olup, yardım toplama temel hak ve işler arasında kabul edilmektedir. Ülkemizde ise bu hak farklı yorumlanmaktadır. 2860 Sayılı Yardım Toplama Kanununun;

- Oldukça zor İzin mekanizmalarını içermesi,
- İzin veren makamın değerlendirilmesinin iki aya kadar uzaması,
- Mülki İdare Amirlerinin Kanun kapsamını kişisel kararlarla genişletmesi,
- Verilen izinler sonucu faaliyetlerin izlenmemesi,

- Dernek genel gider ve ihtiyaçlarını karşılayacak talepler için izin verilmesi,
- Denetimlerin proje sonlanıncaya kadar devam etmemesi,
- Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde izin almaksızın para toplamaya yetkili kılınan kuruluşların hangi kriterlerle değerlendirildiğinin belli olmaması,
- Yardım Toplama faaliyeti sonuçlarının açık ve şeffaf bir şekilde kamuoyunun bilgisine sunulmaması,
- Süre uzatımlarının denetim sonrası yapılmaması,
- Yetki Belgelerinin Yardım Toplamada bir enstrüman gibi kullanılması,
- Dini yaklaşımlarla yardım toplanmasına yoğun bir şekilde izin verilmesi,
- Para toplamanın; para aklama, terörün desteklenmesi, organize suçlara kaynak oluşturması, başlık parası için para toplanması, irtikap, rüşvet, özelleştirme, hızlı mülkiyet değişimi, uyuşturucu, içki/sigara, insan ve silah kaçakçılığı, teknoloji hırsızlığı, kamu-özel sektör-mafya ilişkilerine kadar uzanan bir yelpaze içinde kaynak ve yol oluşturması,
- Olağanüstü hallerde yardım toplamanın nasıl yapılacağına ilişkin hiçbir hükmün olmaması,
- Başbakanlık Genelgeleri ile Kanunlar dikkate alınmaksızın yardım ve bağış toplama faaliyetlerine girişilmesi,
- Uluslararası yardım toplama faaliyetlerinde önceden belirlenmiş ve yetkilendirilmiş bir kurumun olmaması,
- Bu kanunla kurumlar arası rekabet yaratılması ve halkın zor durumda bırakılması,
- Kamunun birçok kanun örneğinde olduğu gibi ayrıcalıklı kurumlar yaratması,
- Yardım toplama giderleri oranlarının bilimsel yöntemlerle belirlenmemesi,
- Dernek ve vakıfların gelir getirici rutin faaliyetlerinin hala kanun kapsamında tutulması,

Bu nedenle Yardım Toplama Kanununda düzeltilmesi gereken hususlar dikkate alınarak bir taslak rapor hazırlanmıştır. Diğer derneklerle görüşülerek Rapor taslağına son şekli verilecek ve bilahare Dernekler Dairesi Başkanlığına verilecektir.

15.Vergi Konseyi Çalışmaları ve Payroll Giving

Yapılan çalışmalar sonucu, 5228 Sayılı Kanun'la Vergiden Muaf Vakıf ve Kamu Yararına Çalışan derneklere getirilen vergi ayrıcalıkları kapsamına, elimizde veri olmaması nedeniyle dahil edilemeyen kira stopajı ve KDV konuları Vergi Konseyince gündeme alınacaktır.

Payroll Giving konusu Vergi Konseyinin bugüne kadar yaptığı toplantılarda, işverenlerin konuya yaklaşımı, vergi oranlarında ortaya çıkabilecek kargaşa, vergi dairesi-mükellef-STK arasında oluşturulacak network konusundaki güvensizlik ve Maliye'nin gelir dengesini etkileyebileceğine ilişkin endişesi nedeniyle henüz bir tartışma ortamına taşınamamıştır. Ancak bu konuda düşünce düzeyinde dahi olsa çalışmalar yapılmaktadır.

Diğer taraftan Maliye Bakanlığı yayımladığı Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği(Sıra No.1) ile Türkiye ve AB tarafından ortaklaşa finanse edilen proje ve faaliyetler için KDV, ÖTV, Damga Vergisi ve Veraset ve İntikal Vergisi İstisnası uygulanmasını kabul etmiştir. **Bakınız Resmi Gazete: 20.5.2005/25820**

16.Dernek ve Vakıfların Denetimi

Dernek ve Vakıfların Denetimine ilişkin mevzuat konusunda çalışmalar yapılmaktadır. Zira derneklerimiz;

- Dernekler Özel Denetleme Grubunun Kuruluşu ve Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik,
- İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik,
- Derneklerle ilişkisi olan tüm kamu kurum ve kuruluşları ile,
- Yüksek Denetleme Kurulları tarafından gerektiğinde

denetlenebilmektedir.

Aslında 5253 Sayılı Dernekler Kanununun 9uncu maddesinde belirtildiği üzere Derneklerde **İÇ DENETİM** esastır denilmesine, dahası derneklerimize bağımsız denetim kuruluşlarından da yararlanmaları imkanı tanınmasına rağmen dernekler zaman zaman örgütlenme özgürlüğünün özüne zarar verecek denetimlere tabi tutulmaktadır. İster kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip olsunlar, ister olmasınlar. Yapılan denetimlerin içerik açısından belirsiz, uzun sürede yapılması ve amaç dışına çıkılması ile bazı derneklerin sıkça denetlenmesi derneklerimizi sıkıntıya sokmaktadır. Bu nedenle yukarıda belirtilen farklıdenetim kanallarını düzene sokacak ve bu çalışmalara esas oluşturacak araştırmamıza devam edilmektedir.

17.İstanbul İl Dernekler Müdürlüğü ile işbirliği

Derneklerden sorumlu Vali Yardımcısı Sayın Fikret Kasapoğlu vakfımızı ziyaret ederek **İstanbul'da İyi Yönetişimi Geliştirme ve Güçlendirme** konusunda bir AB projesi hazırlamakta olduklarını, bu konuda TÜSEV'le işbirliği yapmak istediklerini dile getirmiştir. Yapılan toplantıda ayrıca İl Dernekler Müdürlüğü'nün uygulamalarına ilişkin bir performans ölçümünün yapılması ihtiyacı dile getirilerek bunun bir protokole

bağlanması ve bu temasların gündemli toplantılar olarak sürdürülmesine karar verilmiştir.

18.Proje Başvuruları

a) AB Makro Projesi

Proje Konusu: Sivil Toplum Kuruluşlarına Yönelik Kamu Hizmetleri ve Kalite Standartlarının İyileştirilmesi

Proje Ortakları: Ramboll Management(Danimarka), ECNL(Macaristan) ve TÜSEV+FINN TYR(Finlandiya)

Proje Tutarı: 3,5 milyon Euro

b) Dernek Eğitimi ve Reform İzleme

Yeni Dernekler Kanunu ve Yönetmeliğine ilişkin yapılması düşünülen eğitim programı çerçevesinde, Hollanda Başkonsolosluğu MATRA/KAP Small Embassy Projects Programına 15.000 Euro'luk bir proje teklifi sunulmuş olup, henüz cevap alınmamıştır.

c) AB Küçük Hibe Programı

Proje Konusu: Demokrasi ve İnsan Hakları

Proje Tutarı: 37.000 Euro

d) AB Küçük Hibe Programı

Proje Konusu: Türkiye'de Kamu Sektörü ve STK'lar arası işbirliğinin geliştirilmesi

Proje Tutarı: 47.000 Euro

Yukarıda belirtilen proje başvurularımızdan 1, 3 ve 4 üncü sırada yer alanlar AB projeleri olup, TÜSEV olarak, kısa listeye girememiş durumdayız.

19.Diğer Konular

• STK – Hukuk İletişim Ağının Kurulması

Sivil toplumu doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren hukuki konular hakkında, bilgi sahibi olmak isteyen ve/veya çalışmalar yapan birçok STK temsilcisi, akademisyen ve kamu çalışanını bir araya getirmek ve bilgi paylaşımını teşvik etmek amacıyla "STK-Hukuk" grubu kurulmuştur. "STK-Hukuk" grubu, mevzuat ve benzeri konularla ilgili ulusal ve uluslararası haber, yorum, çalışma, makale, yayın ve tezler ile toplantı ve etkinlik duyurularını paylaşmak amacıyla TÜSEV'in girişimiyle kurulan bir iletişim ağıdır. Bu liste aracılığıyla tüm ilgili paydaşların bilgi ve görüşlerini paylaşmasını ve ortak öğrenme yollarını birlikte keşfetmeyi umuyoruz. STK-Hukuk listesine üye olmak için stk-hukuk-subscribe@yahoogroups.com adresine boş bir e-mail gönderilmesi yeterlidir.

- **TÜSEV Mütevelliler Heyeti Toplantısı**

Türkiye’de Hayırseverlik ve Sosyal Adalet Konulu araştırma projesi sonuçlarının açıklandığı konferansla birleştirilerek 30 Mayıs 2005 tarihinde yapılmıştır.

- **TÜSEV Bülteni**

14 üncü Sayısı yayımlanarak dağıtılmış ve ayrıca websitesine konulmuştur.

- **Websitesi**

Sivil toplum kuruluşları için önemli bir referans ve başvuru kaynağı olarak güncellenerek devam etmektedir. Rapor tarihi itibarıyla ziyaretçi sayısı 145.000 ne ulaşmış olup, magaziner içerikli olmayan tamamen bilgi tabanlı bir sivil toplum sitesi olarak önemli ve sorun çözücü bir işlev yüklenmektedir.

- **Destek ve Danışmanlık Hizmetleri**

Destek ve Danışmanlık Hizmetlerimiz kapsamında 2005 yılında da önemli sayıda vakıf ve derneğe sorunlarını çözme yolunda hizmetler verilmiştir. Bu hizmetin bedelli verilmesi konusu yönetim kurulumuzda tartışılarak kabul edilmiştir. Bununla ilgili olarak sistemin nasıl çalıştırılacağına ilişkin temalarımız sürdürülmektedir.

2006 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI

2006 yılının birinci yarısını tamamlamak üzere olduğumuz bugünlerde çok önemli, liberal hükümler içeren ve vakıf yaşamımızda ciddi bir dönüşüme neden olacak yeni Vakıflar Kanunu tasarısının TBMM’de kabul edilerek yürürlüğe gireceğini ümit etmekteyiz. Zira siyasi iradenin bu hususta kamuoyunu aydınlatıcı açıklamalarına hepimiz yakından tanık olmaktayız.

Bugüne kadar kamu-vakıf ilişkilerine çok farklı açılardan bakan, Vakıflar Genel Müdürlüğü’nü tüm icraatlarında adeta bir vesayet makamı gibi yetkilendiren, vakıfları karşı karşıya kaldıkları zorluklar nedeniyle korku ve vehim içine sokan ve hayırseverleri vakıf kurma konusunda endişeye sevk eden eski kanunu bir hukuk belgesi olarak hatırlayacağız.

Yeni Vakıflar Kanununun kabulünün özellikle AB’ne üyeliğimiz sürecinde AB’de Yeni Vakıflar Tüzüğü’nün tartışıldığı bir döneme rastlaması ise bizlere bir müktesebat uyumu gibi gelmektedir. Çünkü TÜSEV olarak 5253 Sayılı yeni Dernekler Kanununun hazırlanmasında da aynen yeni Vakıflar Kanunu tasarısında olduğu gibi önemli bir mesai sarf edilmiş, bu konuda Vakıflar Genel Müdürlüğü ve ilgili kuruluşlarla yakın ve çok yapıcı ilişkiler kurulmuştur. AB ülkelerindeki iyi uygulama örneklerinden fazlasıyla yararlanılmıştır. Yeni

Vakıflar Kanunu tasarısının halen TBMM'de olan şekli ile kanunlaşması halinde hangi yenilikler ve değişikliklerle karşı karşıya kalacağımızı ve kazanımlarımızı www.tusev.org.tr adresli websitemizde maddeler halinde görmek mümkündür.

Yeni Vakıflar Kanunu, yürürlüğe girdiğinde vakıf yönetimlerine ve denetçilerine çok ciddi boyutlarda yetki verilmekte ve sorumluluk yüklenmektedir. Bu ise artık vakıfların yönetim ve profesyonel kadrolarına; ilgi duyan, mevzuatı bilen, kendini sorumlu hissederek, kuruma içtenlikle bağlı, yönetim ilkelerine ve etik kurallara özel önem veren kişilerin getirilmelerini zorunlu kılacaktır.

Vakıf Çalışma Programı takviminde görüleceği gibi TÜSEV, 2006 yılında, Yeni Vakıflar Kanununun yürürlüğe girmesi ile yoğun bir şekilde ilgili diğer mevzuatlarda günün şartları çerçevesinde yapılması gereken değişiklik ve iyileştirme çalışmaları içinde olacaktır. Bunlar kısaca;

1. Uluslararası ilişkiler(EFC, CAF vs.)
2. WINGS eğitimi, Community Foundation Konferansının düzenlenmesi
3. ÖSGD ile ortak çalışmalar
4. STEP Ve FORD projesi dökümanlarının tamamlanması
5. Kamu –STK ilişkilerine ilişkin olarak yürütülen SKİP projesi çalışmaları
6. Vergi Kanunlarının iyileştirilmesi(Stopaj, KDV, Payroll Giving vs.)
7. Medeni Kanunda yapılacak değişiklikler
8. Vakıflar Yönetmeliğinin hazırlanması
9. Dernekler Kanunu ve Yönetmeliğin iyileştirilmesi
- 10.Yardım Toplama Kanununun iyileştirilmesi
- 11.Denetime ilişkin konular
- 12.Vergi muafiyeti ve kamu yararına ilişkin konular
- 13.Yönetişim konuları
- 14.Vakıf, dernek ve vergi mevzuatı eğitimleri

Gelirlerin Artırılması

2006 yılının en önemli konusu vakıf gelirlerinin artırılmasıdır. TÜSEV'in eğitim, sağlık, çevre gibi ülkemiz vakıflarının genelde çoğunun ilgilendiği çalışma alanları dışındaki konularla ve uluslararası ilişkilerle yoğun şekilde uğraşması nedeniyle, AB projeleri yolu ile kaynak artırım imkanı hemen hemen yok gibidir. Ancak yaptığımız projelere doğrudan destek vermeye çalışan AB dışı yabancı kuruluşlarla ilişkilerimiz devam etmektedir.

Vakfımızın vergi muafiyeti statüsü almasının hemen hemen son aşamasına gelmiş bulunmaktayız. Bunun anlamı artık vakıf faaliyetlerinin ve mali durumumuzun ayrıca Maliye Bakanlığı'nca da izlenecek ve denetlenecek olmasıdır. Gelirlerimizi yeteri kadar artıramadığımız takdirde, anavarıktan kaynak kullanmak gibi, bir durumla karşı karşıya kalırsak; bu durumda çok dikkatli davranılması gerekmektedir. Zira vakfın vergi muafiyetini kaybetmesi gündeme gelebilir.

Gelir Stratejisi Geliştirme Kurulu ve Yönetim Kurulunun önerileri doğrultusunda Vakıf gelirlerini artırabilmek için düşünülen yöntemlerden birkaçı şunlar olabilir;

1. Mütevellilerimizin, katılım payı bağışlarını varlık ve büyüklükleri oranında artırmaları
2. Resmi Senette değişiklik yapılması
3. Ayrılmak isteyen mütevelliler yerine yardım ve bağışta bulunabilecek gerçek ve tüzel kişilerin müteveli ve işbirliği kuruluşu olarak kabul edilmesi
4. Vakıf amaçlarının kamu kaynaklarını kullanacak şekilde yeniden düzenlenmesi(resmi senet değişikliği)
5. İktisadi İşletme faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi
6. Bazı projeler için sponsor bulunması gibi çözümler düşünülebilir.

Bunlardan birkaçının birlikte uygulanması da gerekebilir.

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
GENEL	Yönetim ve İdari					Y.K. Toplantısı 03.05.2006	Y.K. Toplantısı 07.06.2006 Mütevelli Heyeti 20.06.2006	Y.K. Toplantısı		Y.K. Toplantısı		Y.K. Toplantısı	
	Para Toplama	2006 Gelir Stratejisi Belirleme					2006 Kaynak Yaratma			Ayrılmak üzere Mütevelliiler yerine yenilerinin alınması			
YASAL ÇALIŞMALAR	KAMU YARARI	SKİP ST-Kamu İşbirliği Yasal Analiz Raporu		SKİP Sürecine Katılma/ Kamu Yararı Statüsünün Geliştirilmesi									
	VERGİ	Vergi Kanunlarının İyileştirilmesi (Stopaj, Payroll Giving v.b.)											
	DERNEK	Dernekler Kanunu ve Yönetmeliğin Geliştirilmesi / Dernek Mevzuatı Eğitimleri											
	VAKIF	Vakıflar Yönetmeliği Çalışmaları / Vakıflar İçin Yeni Mevzuat Eğitimi / Vergi Muafiyeti											
	Diğer	5072 Sayılı Kanun İle İlgili Çalışmalar / Yardım Toplama Mevzuatının İyileştirilmesi / Denetim Konusunun Gündeme Getirilmesi ve İyileştirilmesi											
ARAŞTIRMA	STEP Raporu	Yayın Hazırlıkları PR / Medya Çalışmaları					18-25 Haziran: STEP Global Toplantısı ve CIVICUS Genel Kurul ve Yıllık Konferans (İskoçya)		Basın Toplantıları Yayın Dağıtımı				
	FORD	Yayın Hazırlıkları								Yayın Dağıtımı			
NETWORKING VE İŞBİRLİKLERİ	TÜSEV-ÖSDG Ortak Proje	CAF için ortak teklif hazırlama: Kamuoyu Kampanya, Konferans ve Şirketlerin Bağışları ve Katkılarının vergilendirilmesi			CAF Toplantısı, (ABD)	Proje Start	PR ve kampanya çalışmaları Politika Çalışmaları		Kurumsal Katkılar Konferansı (İstanbul)	Politika Çalışmalarını Devamı: Raporlar ve Toplantılar			
	ULUSLAR ARASI İLİŞKİLER	İlişki geliştirme teklif hazırlama			25-28 Mayıs EFC Genel Kurul/ Konferans (Brüksel)	18-25 Haziran CIVICUS Genel Kurulu /İskoçya 29 Haziran - 1 Temmuz WINGS Eğitimi (İstanbul)				5-8 Ekim Toplumsal Hayırseverlik ve Vakıflar Konferansı (İstanbul)	EFC Yönetim Kurulu (Brüksel) WINGS Konferansı (Tayland)	EK -1	

**TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI
2005 YILI DENETÇİLER KURULU RAPORU**

EK - 2

MÜTEVELLİLER HEYETİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı ve İktisadi İşletmesinin 2005 yılı hesapları, ilgili mevzuat hükümleri, muhasebe usul ve esasları ile kabul edilen bütçe çerçevesinde tarafımızdan incelenmiştir.

Vakıfların kamu yararlı hizmetlere para harcaması ve bu yolla kamu yükünü hafifletmesi genel kabul görmüş temel ilkedir. Bu bağlamda TÜSEV'in tüm harcamalarını yasal dengeler içinde amaç, hizmet konuları ile çalışma program ve bütçesine uygun olarak ve gerekli belgeler karşılığında yaptığı, 2005 yılı sonu Konsolide Bilanço ve Gelir-Gider Tablolarının yasalara uygun şekilde düzenlendiği ve belge düzenine uyduğu görülmüştür. Yapılan incelemelerde herhangi bir usulsüzlüğe ve yolsuzluğa rastlanmamıştır.

Ayrıca Medeni Kanunun 111inci maddesi gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ödenmesi gereken Denetim Giderlerine Katılım Payının zamanında ödendiği, tüm vergisel sorumlulukların yerine getirildiği, kamu kurum ve kuruluşları, dernek ve vakıflar ile sivil toplumla iyi ve olumlu ilişkiler geliştirdiği görülmüştür.

2005 yılında enflasyon ve faiz oranlarının düşmesi neticesinde TÜSEV'in faiz gelirleri düşmüş ve Konsolide Gelir-Gider farkı 33.563,67 YTL açıkla sonuçlanmıştır. Bunda döviz kurlarının düşmesinin de etkisi vardır. TÜSEV Yönetim Kurulu katılım payı bağışlarının toplanması konusunda yoğun çaba harcamış ve bu amaçla özel çalışma grupları oluşturmuştur. 2006 yılı gelir bütçesinin tutturulabilmesi, katılım payı bağışlarının artırılabilmesine bağlı görülmektedir.

Özellikle Vergi Muafiyeti başvurusu nedeniyle vakıf hesaplarının kamu kurum ve kuruluşları yanısıra bağımsız bir denetim kuruluşunca da denetlenmiş olması; özgüveni artırıcı ve yapılanların doğruluğunun ve mevzuata uygunluğunun da bir göstergesidir.

Bu inceleme ve görüşlerimiz çerçevesinde vakfın 2005 yılı hesaplarının onaylanmasını ve Yönetim Kurulumuzun aklanması hususunu arz ve teklif ederiz.
17.05.2006

Saygılarımızla,

DENETÇİLER KURULU

Osman Çetin Evranuz

Gün Han Başık

Ümit Y.Gürses

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (“TÜSEV”)

Yönetim Kurulu Başkanlığı’na

1 OCAK- 31 ARALIK 2005 HESAP DÖNEMİNE AİT BAĞIMSIZ DENETİM RAPORU

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı’nın (“TÜSEV”) 31 Aralık 2005 tarihi itibarıyla konsolide bilançosunu ve bu tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide gelir tablosunu incelemiş bulunuyoruz.. İncelemelerimiz genel kabul görmüş denetleme ilke, esas ve standartlarına uygun olarak yapılmış ve dolayısıyla hesap ve işlemlerle ilgili olarak muhasebe kayıtlarının kontrolü ile gerekli gördüğümüz diğer denetleme yöntem ve tekniklerini içermiştir.

Görüşümüze göre söz konusu mali tablolar TÜSEV’in 31.12.2005 tarihindeki gerçek mali durumunu ve bu tarihte sona eren hesap dönemine ait gerçek faaliyet sonucunu, Vakıflar için belirlenmiş muhasebe ilkelerine uygun olarak doğru bir biçimde yansıtmaktadır.
(İstanbul, 05.15.2006)

BİRLEŞİK UZMANLAR YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Hayati ŞAHİN

Yeminli Mali Müşavir

Sorumlu Ortak Baş Denetçi

A Member of IGAF Worldwide

Birleşik Uzmanlar Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. Yunus Emre Sok. No 1 Topçu İş Merkezi Kat 2 34430 4 Levent -İstanbul
Tel: 0 212 283 8707(pbx) Faks: 0 212 283 8477 E- mail: birlesikuzmanlar@birlesikuzmanlar.com.tr

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI
("TÜSEV")
KONSOLİDE BİLANÇOSU (YTL)

AKTİFLER	31.12.2005
DÖNEN VARLIKLAR	
Hazır Değerler	209.475
Menkul Kıymetler	440.782
Stoklar	4.659
Verilen Sipariş Avansları	983
Gelecek Aylara Ait Giderler Tahakkukları	1.494
Diğer Dönen Varlıklar	622
TOPLAM DÖNEN VARLIKLAR	658.015
DURAN VARLIKLAR	
Mali Duran Varlıklar	0
Maddi Duran Varlıklar	9.808
Demirbaşlar	26.375
Birikmiş Amortismanlar(-)	16.567
Maddi Olmayan Duran Varlıklar	912
Haklar	1.953
Özel Maliyetler	590
Birikmiş Amortismanlar(-)	1.631
TOPLAM DURAN VARLIKLAR	10.720
TOPLAM AKTİFLER	668.735
YABANCI KAYNAKLAR	
KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	
Ticari Borçlar	1.235
Ödenecek Vergi ve Fonlar	17.293
Ödenen Sosyal Güvenlik Kesintisi	4.433
Borç ve Gider Karşılıkları	31.167
Kısa Vadeli Diğer Borçlar	243
TOPLAM KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	54.371
UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	-
ÖZSERMAYE	
Sermaye (Anavarlık)	658.410
İkt. İşletme Serm. Olumlu Farkı	8.929
Kar Yedekleri	3.943
Geçmiş Yıl Net Zararları	-23.354
Dönem Net Zararı	-33.564
TOPLAM ÖZSERMAYE	614.364
TOPLAM YABANCI KAYNAKLAR VE ÖZSERMAYE	668.735

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI
("TÜSEV")

**01.01.2005-31.12.2005 DÖNEMİ KONSOLİDE GELİR-
GİDER TABLOSU**

NET GELİRLER	436.496
Bağış Gelirler	209.329
Diğer Gelirler	227.167
FAALİYET GİDERLERİ	532.396
Genel Yönetim Giderleri (-)	57.574
Amaca Yönelik Giderler (-)	474.822
FAALİYET GELİRİ/(ZARARI)	- 95.900
DİĞER FAAL. OLAĞAN GELİR VE KARLAR	93.439
Faiz Gelirleri	9.269
Menkul Kıymet Satış Karları	77.201
İktisadi İşletme Gelir Artışı/Azalışı	- 412
Faal. İlgili. Diğ. Olağan Gelir ve Karlar	2
DİĞER FAAL. OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR (-)	31.103
Kambiyo Zararları	31.103
DÖNEM NET ZARARI	- 33.564

1. VAKIF HAKKINDA BİLGİLER

Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (“TÜSEV” veya “Vakıf”) 1993 yılında sanayici işadamları, akademisyenler ve kurumlar tarafından kurulmuştur.

Vakıfların ve derneklerin ortak sorunlarına çözümler aramak ve uluslararası kuruluşlarla ilişkilerini sağlamak; böylece Türkiye Üçüncü Sektör adı altında bağımsız bir vatandaşlar sektörü olarak örgütlenmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulan TÜSEV’in yaklaşık 120 vakıf ve dernekten oluşan Mütevelli Heyeti üyesi vardır, bu vakıf ve dernekler TÜSEV şemsiyesi altında işbirliği yapmaktadırlar.

TÜSEV’in amaçları:

- Sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerini geliştirmek
- Üçüncü sektör için kolaylaştırıcı bir yasal altyapıyı teşvik etmek
- Hayırseverlik (filantropi) kültürünün genişletilmesi, özel sektörün sivil toplum kuruluşlarına daha fazla ve etkin olarak katkıda bulunmasını sağlamak
- Kamu sektörü, özel sektör ve üçüncü sektör arasında verimli işbirliklerinin oluşmasına yardımcı olmak
- Uluslararası toplumun, Türkiye’deki üçüncü sektör kuruluşlarını tanımasını ve işbirliği yapmasını sağlamak

tır.

TÜSEV hızla gelişen üçüncü sektörün (kar amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşların oluşturduğu sektör) geliştirilmesine dönük yukarıdaki amaçlarına ulaşmak için aşağıdaki çalışmaları yapmaktadır:

- Yasal Çalışmalar: Dernek ve vakıfları ilgilendiren yasal mevzuata ilişkin araştırma ve yayın yapılması; destek ve danışmanlık hizmetleri verilmesi
- Araştırma: Sivil toplum ve filantropi (hayırseverlik) ile ilgili araştırma projelerinin hazırlanması ve çeşitli raporların yayınlanması
- Eğitim: Üçüncü sektördeki gelişmeler ve konulara ilişkin seminerler, çalıştaylar, toplantılar düzenlenmesi
- Ağ Kurma: Sivil toplum kuruluşlarının arasında ulusal ve uluslararası düzeylerde işbirliklerinin teşvik edilmesi ve özel sektör, kamu sektör ve üçüncü sektör arasında sağlıklı bir iletişim ve işbirliğinin kurulmasına destek verilmesi

2. UYGULANAN MUHASEBE POLİTİKALARININ ÖZETİ

Sunum Esasları

TÜSEV'in muhasebesi Vakıflar için belirlenmiş muhasebe ilkelerine ve Vakıflar Tek Düzen Hesap Planına göre tutulmaktadır. Mali tablolar tarihsel maliyet ve tahakkuk esaslarına göre hazırlanmıştır.

Ölçüm ve Raporlama Para Birimi

Vakfın ölçüm para birimi Yeni Türk Lirası'dır.

Yabancı Para Değerlemesi

Yabancı para işlemlerinden doğan kur farkı gelirleri ve giderleri işlemin yapıldığı dönemde kayıtlara intikal ettirilmiştir. Yabancı para ile ifade edilen varlıklar ve yükümlülükler bilanço tarihinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından açıklanan kurlar ile Yeni Türk Lirası'na çevrilmiş ve oluşan kur farkları kambiyo karı/(zararı) olarak gelir tablosuna yansıtılmıştır.

Vakfın yıl sonu itibariyle yabancı para değerlemesinde kullandığı döviz kurları aşağıdaki gibidir:

Yıl	USD/ YTL	EURO / YTL
31.Ara.05	1.341.800	1.587.500

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, yeniden ifade edilmiş maliyetlerinden birikmiş amortismanın düşülmesi suretiyle yansıtılmıştır. Amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

Maddi Duran Varlıklar	Amortisman Oranı
Ofis ekipmanları, döşeme ve demirbaşlar	20%
Özel maliyetler	20%

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Maddi olmayan duran varlıkların muhasebe ve ofis programlarından ibaret olup doğrusal amortisman metodu ile amortisman % 20 oranında amortismanına tabi tutulmuştur. 5 yıl ayrılmıştır

Kıdem Tazminatı

Vakıf , Türkiye’de mevcut İş Kanunu gereğince, en az bir yıl hizmet verdikten sonra emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Yasal mevzuata göre kıdem tazminatları ödendikleri dönemde hesaplara yansıtılmaktadır, bilançoda herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

3. NAKİT VE NAKİT BENZERİ DEĞERLER

TÜSEV’in çeşitli bankalardaki mevduat hesaplarının bakiyeleri aşağıdaki gibidir:

	<u>31.12.2005</u>
Vadesiz mevduat –YTL	604
Vadesiz mevduat- Döviz	3.408
Vadeli mevduat- YTL	75.948
Vadeli mevduat- Döviz	129.515
	<hr/>
Toplam	209.475

4. MENKUL KIYMETLER

	<u>31.12.2005</u>
Hazine Bonosu	440.782

6. STOKLAR,

Stoklar Vakıf İktisadi İşletmesi tarafından ..... Yılında bastırılmış olan “Türkiye’deki Vakıflar “adlı kitaplardan oluşmaktadır.

5. BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI

TÜSEV CIVICUS’un (World Alliance for Citizen Participation- Vatandaşların Katılımı için Dünya Birliği) önde gelen programlarından biri olan Sivil Toplum Endeksi için Türkiye’deki Ulusal Koordinasyon kuruluşu olarak seçilmiştir. CIVICUS sivil toplumu dünya çapında güçlendirmeyi amaçlayan küresel bir kuruluştur. TÜSEV’in Sivil Toplum Endeksi Projesi çeşitli yurt dışı ve yurt için sivil toplum kuruluşlarınca sağlanan fonlardan finanse edilmektedir. 31.12.2005 teki Borç ve Gider karşılıkları rakamının 30.509 YTL’si henüz harcanmayan fonları ifade etmektedir.

6. ÖZSERMAYE

	<u>31.12.2005</u>
Kuruluştaki Anavarlık	400
Önceki yıllar Gelir-Gider fazlalarından Anavarlığa eklenen	658.010
Toplam	<u>658.410</u>

7. BAĞIŞ GELİRLERİ

Bağış Gelirleri Vakıf üyelerinin bağışlarından oluşmaktadır. Üyelerin bağış ödemeleri gönüllülük esasına göredir. 2005 yılında 120 üyeden 62 'si bağış yapmıştır.

8. DİĞER GELİRLER

Diğer Gelirler, TÜSEV'in yürüttüğü Sivil Toplum Endeksi Projesine ("CIVICUS") yurt dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşlar ile Türkiye'deki kuruluşların yaptıkları katkı tutarlarını; ABD'den Ford Foundation'ın TÜSEV kanalıyla yürüttüğü ve 2005 yılında tamamlanan "Bir islam ülkesi olarak Türkiye'de hayırseverliğin çeşitli açılardan incelenmesi" projesine tahsis ettiği tutarı ve diğer gelirleri ifade etmektedir.

	<u>31.12.2005</u>
Ford Foundation, ABD	49.389
CIVICUS Projesine katkı	161.006
Charities Aid Foundation, ABD	77.154
Chrest Foundation, ABD	55.159
OSI, ABD	10.975
Diğerleri	17.718
Diğer Gelirler	22.208
Toplam	<u>232.603</u>

9. AMACA YÖNELİK GİDERLER:

Amaca yönelik giderler aşağıdakileri içermektedir:

	<u>31.12.2005</u>
Amaca Yönelik Çalışmaları yapan personelin ücretleri	161.635
Bilgi ve Araştırma Programları Giderleri	241.200
CIVICUS Projesi	150.648
FORD Projesi	49.389
Diğer Projeler	41.163
Dışardan Sağlanan Hizmetler	33.861
Diğer Giderler	38.126
Toplam	<u>474.822</u>

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI			
KONSOLİDE GELİR-GİDER KARŞILAŞTIRMASI			
	2004 (YTL.)	2005 (YTL.)	FARK %
<u>GELİRLER</u>			
BRÜT GELİRLER	159.690,48	209.309,24	31
FAİZ GELİRLERİ	119.552,28	93.439,22	-27
PROJE GELİRLERİ	206.533,22	227.167,38	09
GELİRLER TOPLAMI	485.775,98	529.935,84	8
<u>GİDERLER</u>			
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	51.794,57	57.574,45	11
GERÇEKLEŞME ORANI	%12	%16	
<u>AMACA YÖNELİK GİDERLER</u>	411.023,59	474.821,98	16
GERÇEKLEŞME ORANI	%88	%84	
Amaca Yönelik Giderler	240.593,10	273.850,28	14
Amaca Yönelik Proje Giderleri	170.430,49	200.971,70	18
DİĞER GİDERLER	1.257,62	31.103,08	2374
(Kur Farkı)			
GİDERLER TOPLAMI	464.075,78	563.499,51	21
GELİR GİDER FARKI	21.700,20	-33.563,67	

TÜSEV 1.1.2005 – 31.12.2005 DÖNEMİ
KONSOLİDE BİLANÇO
(Ytl)

AKTİF (VARLIKLAR)	ÖNCEKİ DÖNEM		CARI DÖNEM		PASİF (KAYNAKLAR)
	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2004	31.12.2005	
I- DÖNEM VARLIKLAR	775.431,49	658.016,10	137.229,26	54.370,88	
A- Hazır Değerler	357.563,15	209.475,57	627,62	178,90	
1-Kasa	272,37	2,05	627,62	178,90	
2-Bankalar	357.290,78	209.473,52	3.610,95	1.299,33	
B- Menkul Kıymetler	411.605,85	440.782,15	3.610,95	1.235,37	
1-Kamu Kes. Tah. Sen. ve Bono	411.605,85	440.782,15	0,00	63,96	
C- Ticari Alacaklar	0,00	0,00	13.924,72	21.725,79	
1-Alıcılar	0,00	0,00	10.727,49	17.293,31	
2-Verilen Depozito ve Teminatlar	0,00	0,00	3.197,23	4.432,48	
D- Stoklar	4.658,68	5.641,68	119.065,97	30.508,91	
1-Diğer Stoklar	4.658,68	4.658,68	119.065,97	30.508,91	
2-Verilen Sipariş Avansları	0,00	983,00	0,00	657,95	
E- Gelecek Aylara Ait Gider Tahakkukları	945,93	1.494,21	0,00	657,95	
1-Gelecek Aylara Ait Gider Tahakkukları	945,93	1.494,21	0,00	657,95	
F- Diğer Dönen Varlıklar	657,88	622,49	647.928,95	614.365,28	
1-Devreden Ind.Kdv.	230,20	239,06	638.794,96	658.410,44	
2-Pesin Ödenen Vergi ve Fonlar	210,43	210,43	400,00	400,00	
3-İş Avansları	217,25	173,00	638.394,96	658.010,44	
II-DURAN VARLIKLAR	9.726,72	10.720,06	8.929,19	8.929,19	
A- Maddi Duran Varlıklar	8.125,28	9.808,38	3.943,39	3.943,39	
1-Demirbaşlar	20.427,47	26.375,04	3.943,39	3.943,39	
2-Birikmiş Amortismanlar (-)	12.302,19	16.566,66	0,00	0,00	
B- Maddi Olmayan Duran Varlıklar	1.601,44	911,68	25.438,79	25.438,79	
1-Haklar	1.953,04	1.953,04	21.700,20	-33.563,67	
2-Özel Maliyet	589,76	589,76	0,00	0,00	
3-Birikmiş Amortismanlar (-)	941,36	1.631,12	0,00	0,00	
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI	785.158,21	668.736,16	785.158,21	668.736,16	

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI

31.12.2005 TARİHLİ KONSOLİDE GELİR-GİDER TABLOSU
(YTL.)

	ÖNCEKİ DÖNEM 31.12.2004		CARİ DÖNEM 31.12.2005	
A- BRÜT GELİRLER		366.223,70		436.496,62
1-Bağış Gelirleri	159.690,48		209.329,24	
2-Proje Gelirleri	206.533,22		227.167,38	
3-Diğer Gelirler	0,00		0,00	
C- NET GELİRLER		366.223,70		436.496,62
BRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		366.223,70		436.496,62
E- FAALİYET GİDERLERİ		462.818,16		532.396,43
1-Genel Yönetim Giderleri (-)	51.794,57		57.574,45	
2-Amaca Yönelik Giderler (-)	240.593,10		273.850,28	
3-Amaca Yönelik Proje Giderleri (-)	170.430,49		200.971,70	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		-96.594,46		-95.899,81
F- DİĞER FAAL.OLAĞAN GELİR.VE KARLAR			119.552,28	93.439,22
3-Faiz Gelirleri	5.690,52		9.268,44	
6-Menkul Kıymet Satış Karları	104.167,84		77.201,25	
7-Kambiyo Karları	7.608,89		7.379,27	
8-İktisadi İşletme Gelir Artışı/Azalışı	2.084,72		-412,06	
9-Faal.İlg.Diğ.Olağan Gelir ve Karlar	0,31		2,32	
G- DİĞ.FAAL.OLAĞ.GİDER VE ZARARLAR (-)			1.257,62	31.103,08
1-Kambiyo Zararları	1.207,62		31.103,08	
2- Diğer Gider ve Zararlar	50,00		0,00	
H- FİNANSMAN GİDERLERİ				
1-Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri(-)				
2-Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri(-)				
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		21.700,20		-33.563,67
I- OLAĞANDIŞI GELİR VE ZARAR(-) KARLAR		0,00		0,00
2-Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar				
J- OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARAR(-)				
2-Önceki Dönem Zararları				
3-Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar(-)				
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		21.700,20		-33.563,67
DÖNEM NET GELİR-GİDER FARKI		21.700,20		-33.563,67

EK - 7

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI			
ANAVARLIK ARTIŞ DAĞILIMI			
YILLAR		ARTIŞ TUTARI(YTL.)	TOPLAM(YTL.)
KURULUŞ	400,00		400,00
1993-1997		100,00	500,00
1998		87.173,42	87.673,42
1999		34.844,37	122.517,79
2000		112.927,00	235.444,79
2001		75.100,47	310.545,26
2002		151.354,33	461.899,59
2003		74.924,37	536.823,96
2004		101.971,00	638.794,96
2005		19.615,48	658.410,44

TÜSEV
Yabancı Kuruluşlardan 2005 Yılında Alınan Proje Bağışları

Tarih	Kuruluş Adı	Bağış Türü	Proje Açıklaması	Miktarı (Döviz ve YTL)
13.01.2005	Charities Aid Foundation	Nakit/ Şartlı	STEP Sivil Toplum Araştırma Projesi	77.154 YTL
06.10.2005	Levi Strauss Foundation	Nakit/ Şartlı	Levi Strauss Foundation'ın Türkiye'de uygulayacağı hibe programları için yapılan araştırma bedeli	4.134 YTL
07.11.2005	Open Society Institute	Nakit/ Şartlı	STEP Sivil Toplum Ulusal Forumu	14.764,88 YTL
20.12.2005	American Consulate General of Istanbul	Nakit/ Şartlı	Uluslararası Sivil Toplum Hukuk Toplantıları	3.758,72 YTL
23.12.2005	Heinrich Böll Stiftung	Nakit/ Şartlı	STEP Sivil Toplum Ulusal Forumu	6.890,50 YTL
Toplam				106.702,10 YTL 79.521.61 USD

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

Birim	Kalem	2005 BÜTÇE	2005 FİİLİ	2006 BÜTÇE	2006
PERSONEL					
	Maaşlar:				
	Personel Maaşlar	179.100,00	179.100,00	194.700,00	\$139.071
\$560	Muhasebeci (part time)	8.556,00	8.556,00	8.556,00	\$6.111
\$786	Mali Danışman (Hayati Şahin)	12.000,00	12.036,00	12.036,00	\$8.597
	Diğer:				
	SSK İşveren Payı	29.950,00	29.963,00	31.432,00	\$22.451
\$143	SSK İşveren İşsizlik Payı	2.430,00	2.193,00	2.254,00	\$1.610
\$357	Office Boy Elbise	560,00	500,00	500,00	\$357
\$0	Eğitim	2.250,00	0,00	3.000,00	\$2.143
\$397	Yol	5.820,00	4.808,00	6.672,00	\$4.766
\$918	Yemek	15.360,00	10.044,00	15.420,00	\$11.014
	Kıdem tazminatları	10.000,00	0,00	15.000,00	\$10.714
	Aratoplam	266.026,00	247.200,00	289.570,00	\$206.835
	Aratoplam Diğer	0,00	0,00	0,00	\$0
	Aratoplam Personel	0,00	0,00	0,00	\$0
AMACA YÖNELİK FAALİYETLER (PROGRAMLAR/PROJELER) DETAYLI AÇIKLAMA (A+B+C)					
	Yasal Çalışmalar	76.500,00	28.550,77	11.667,60	\$8.334
	Türk Yunan Forum Projesi	30.000,00	22.208,50	15.434,00	\$11.024
	Araştırma (FORD, CIVICUS, LEVIS)	157.331,00	168.260,00	29.396,78	\$0
	Amaca Yönelik Genel Giderler	42.055,00	15.960,00	22.999,20	\$16.428
	Aratoplam Amaca Yönelik	305.886,00	234.979,27	79.497,58	\$35.786
AMACA YÖNELİK GİDERLER					
\$500	Danışmanlar	9.000,00	0	4.200,00	\$3.000
\$250	Kırtasiye	1.800,00	1.205,00	4.200,00	\$3.000
\$464	Telefon	10.800,00	10.709,01	7.800,00	\$5.571
\$135	İnternet Hat	2.700,00	1.723,00	2.268,00	\$1.620
\$50	Abonelik	675,00	80,00	210,00	\$150
	Aratoplam Amaca Yönelik	24.975,00	13.717,01	18.678,00	\$13.341
GENEL GİDERLER					
\$300	Demirbaş Bakım Onarım	5.400,00	3.160,72	5.040,00	\$3.600
\$1.000	Kıra	13.715,00	13.021,00	16.800,00	\$12.000
\$1.850	Diğer (Genel)	2.775,00	2.838,61	2.590,00	\$1.850
	Kur Farkı Giderleri	0	31.074,08	9.000,00	\$6.428
	Demirbaş Amortisman		4.954,00	4.000,00	\$2.857
	Diğer (Ayrıntılı)				
	Bağışlar	300,00	685,00	300,00	\$214
	İkramlar	1.800,00	2.614,00	3.500,00	\$2.500
	Posta	3.000,00	1.990,43	3.000,00	\$2.143
	VGM Teftiş Denetleme	4.300,00	4.514,00	5.000,00	\$3.571
	Aratoplam Genel Giderler	31.290,00	64.851,84	49.229,00	\$35.164
YATIRIMLAR					
	Bilgisayarlar (Upgrade)	4.500,00	0,00	1.500,00	\$0
\$0	Speakerphone	450,00	0,00	0,00	\$0
\$0	Laptop	2.250,00	2.250,00	0,00	\$0
\$0	Fax	750,00	499,00	0,00	\$0
\$0	Eğitim Materyaller	1.012,50	0,00	600,00	\$0
	Aratoplam Yatırım	8.962,50	2.749,00	2.100,00	\$0
GENEL TOPLAM					
GİDERLER					
	PERSONEL	266.026,00	247.200,00	289.570,00	\$206.835
	AMACA YÖNELİK FAALİYETLER	305.886,00	234.979,27	79.497,58	\$35.786
	AMACA YÖNELİK GİDERLER	24.975,00	13.717,01	18.678,00	\$13.341
	GENEL GİDERLER	31.290,00	64.851,84	49.229,00	\$35.164
	YATIRIMLAR	8.962,50	2.749,00	2.100,00	\$0
	TOPLAM	637.139,50	563.497,12	439.074,58	\$291.127

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

GELİRLER					
Proje hibeler:	354.750	227.165,67	37.094,95	\$26.496	
Chrest (CSI)	75.000,00	55.159,00	11.703,95	\$0	
CAF (2004'den kalma)	3.750,00		0,00	\$0	
CAF (CSI +yasal)	81.000,00	77.154,00	0,00	\$0	
FORD	60.000,00	49.388,67	0,00	\$0	
TUSEV (CSI)	0,00		0,00	\$0	
Diğer Yasal Çalışmalar	37.500,00	5.391,00	6.168,00	\$0	
Diğer CSI (TBD)	37.500,00	17.865,00	3.789,00	\$0	
Diğer Kapasite Geliştirme	30.000,00	0,00	0,00	\$0	
Türk Yunan Forum Proje	30.000,00	22.208,00	15.434,00		
Faiz Gelirleri (Tamamı)	119.800,00	93.851,00	65.979,63	\$47.128	
İşbirliği Kuruluş Katılım Payı	10.000,00	4.541,00	140.000,00	\$100.000	
Katılım Payları	210.000,00	204.788,00	196.000,00	\$140.000	
TOPLAM	694.550,00	530.345,67	439.074,58	\$313.625	

GENEL TÜSEV (A)					
Kalemler	2005 BÜTÇE	2005 FİİLİ	2006 BÜTÇE	USD	Not
Bülten	5.600,00	2.091,55	2.100,00	\$1.500	-
Web Sitesi	1.050,00			\$0	
EFC Üyelik	4.725,00	3.928,98	3.520,00	\$4.928	
Mütevelli Toplantısı/Materyaller	2.100,00		2.100,00	\$1.500	
Yerel Kaynak Geliştirme Faaliyetleri	5.600,00		0,00	\$0	
Şehir İçi Seyahat	2.400,00	1.417,00	2.100,00	\$1.500	
Çeşitli Seminerler/Toplantılar	3.500,00		0,00	\$0	
Uluslararası Toplantılar ve Seminerler	17.080,00	8.522,96	5.000,00	\$7.000	
Genel Giderler	42.055,00	15.960,49		\$8.960	
Maaşlar TOPLAM	0,00	0,00	0,00	\$0	
Faaliyetler TOPLAM	42.055,00	15.960,49	22.999,20	\$16.428	
GENEL TOPLAM	0,00		0,00	\$16.428	
ARAŞTIRMA (B)					
Kalemler	YTL			USD	NOT
FORD:					
FORD (yayın, konferans)	41.708,00	41.708,00	0,00	\$0	
TUSEV Elemanlar	9.743,00		0,00	\$0	
Genel Giderler	8.550,00		0,00	\$0	
Aratoplam Ford	41.708,00		0,00	\$0	
STEP:		150.648,63			
TUSEV Elemanlar	38.291,00		0,00	\$0	
Araştırma Direktörü ve Saha Araştırma	24.000,00		0,00	\$0	
Genel Giderler	8.250,00		0,00	\$0	
Danışma Kurulu Toplantılar	8.400,00		0,00	\$0	
Bölgesel Danışma Toplantıları (7)	36.000,00		0,00	\$0	
Raporlar (4)	15.000,00		19.114,95	\$13.654	
Medya Taraması	12.000,00		0,00	\$0	
Ulusal Çalıştay + Yayın	37.500,00		0,00	\$0	
Aratoplam STEP	132.900,00		19.114,95	\$13.654	
TÜRK YUNAN FORUM PROJESİ	30.000,00	22.208,50	15.434,00	\$11.024	
LEVİ'S PROJESİ		1.933,00	1.933,00	\$1.381	
Maaşlar TOPLAM	0,00	0,00	0,00	\$32.022	
Projeler TOPLAM	204.608,00	216.498,13	44.830,78	\$13.654	
GENEL TOPLAM	0,00			\$45.676	
YASAL ÇALIŞMALAR (C)					
Kalemler	YTL			USD	NOT
Genel Danışmanlık Hizmeti	32.250,00		0,00	\$0	
Aratoplam	32.250,00		0,00	\$0	
Kamu Yararı ve Vergi					

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

<i>Seminer/Toplantı</i>	15.000,00	0,00	0,00	\$0	
<i>Danışman (H. Şahin)</i>	12.000,00	15.576,00	16.467,60	\$11.763	
<i>ICNL Uzmanları</i>	6.000,00	9.213,06	0,00	\$0	
<i>Aratoplam</i>	21.000,00	12.753,06	3.867,60	\$2.763	
Eğitim			0,00		-
<i>Dernekler</i>	26.250,00	1.786,45	0,00	\$0	
<i>Yayın + Posta</i>	5.250,00	2.845,53	0,00	\$0	
<i>Vakıflar</i>	3.000,00		0,00	\$0	
<i>Yayın + Posta</i>	2.250,00	374,60	0,00	\$0	
<i>Aratoplam</i>	36.750,00	5.006,58	0,00	\$0	
Diğer Faaliyetler			0,00		
<i>Seyahat Giderleri</i>	11.250,00	5.105,10	5.000,00	\$3.571	
<i>Tercümanlık</i>	3.000,00	5.686,03	0,00	\$0	
<i>Genel Yayınlar/Raporlar</i>	2.250,00		2.100,00	\$1.500	
<i>Posta</i>	2.250,00		700,00	\$500	
<i>Genel Giderler</i>	13.440,00		12.544,00	\$8.960	
<i>Aratoplam</i>	18.750,00	10.791,13	7.800	\$5.571	
Maaşlar	0,00		0,00	\$74.062	
Projeler/Faaliyetler/Hizmetler	76.500,00	28.550,77	11.667,60	\$8.334	
TOPLAM	0		0,00	\$82.396	

Genel Amaca Yönelik
Yasal Çalışmalar

22.999 TL
11.668 TL
34.667 TL

TÜRKİYE ÜÇÜNCÜ SEKTÖR VAKFI
2006 YILI ÇALIŞMA DÖNEMİ BÜTÇE YÖNETMELİĞİ
(01.01.2006 – 31.12.2006)

Madde 1. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı 2006 yılı çalışma dönemi bütçesi ile ilgili hesap ve işlemler bu yönetmelik hükümlerine göre yürütülür.

Madde 2. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı 2006 yılı çalışma dönemi tahmini bütçesi Gelir – Gider tablosunda gösterildiği üzere 439.074,58 YTL.'dir.

Madde 3. Vakfa yapılacak bağış ve yardımlar ayniyat makbuzu veya tahsilat makbuzu ile tahsil edilir. Vakfın faaliyet konularına giren hizmetler nedeniyle yapılacak ödemeler fatura ve gider pusulası karşılığında ödenir.

Madde 4. Vakıf gider tablosunda gösterilen bölüm ve maddelerde yer alan harcamalara ilişkin ödemeler fatura, gider pusulası ve harcama belgesi ile yapılır.

Madde 5. Haftalık ve aylık olarak belirlenen ihtiyaçlar dikkate alınarak vakıf kasasında; 2006 yılı için altışar aylık olarak belirlenen brüt asgari ücretin en fazla iki katı kadar nakit para tutulur, aşan miktar olursa banka hesaplarına yatırılır.

Madde 6. Bütçede ödenek olması koşuluyla imza sirkülerinde 1.Derece imza yetkililerinden herhangi ikisi, vakfın kaşesinin basılı veya isimlerinin yazılı olduğu antetli kağıda müştereken imza koymak suretiyle yetkilidirler. Ancak 2.000.000.000.-TL (iki milyar TL)'ye kadar olan ödemelerde bulunmaya, birinci derece imza yetkililerinden herhangi biri ile 2.Derece imza yetkililerinden herhangi birinin, vakıf kaşesinin basılı veya isimlerinin yazılı olduğu antetli kağıda müştereken imza koymak suretiyle yetkilidirler.

Madde 7. Yurtiçi ve yurtdışı iş seyahatları ve ilgili harcamalar (*ulaşım, konaklama, temsil ve diğer harcamalar*) bütçe imkanları dahilinde Yönetim Kurulu Başkanı'nın yazılı onayı ile yapılır.

Madde 8. Vakıf adına açılmış banka hesaplarından para çekilmesi, başka hesaplara para havale edilmesi yürürlükteki imza sirküleri gereğince 1.Derece imza yetkililerinden herhangi biri ile 2.Derece imza yetkililerinden herhangi birinin müşterek imzaları ile yapılır.

Madde 9. Vakıf demirbaşları ancak Yönetim Kurulu'nun kararı ile alınacak kira bedeli ve hasar garantisi ile başkalarının kullanımına ve yararlanmasına verilir.

Madde 10. Bütçenin onaylanmasına kadar yapılacak gider harcamaları, bir önceki bütçede öngörülen ödentileri aşamaz.

Madde 11. Bu yönetmeliğin uygulanmasından Vakıf Yönetim Kurulu sorumlu ve yetkilidir.

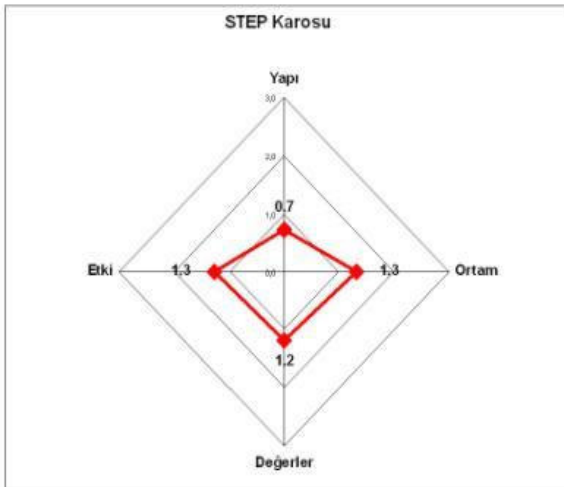
Madde 12. İşbu Uygulama Yönetmeliği 12 maddeden ibarettir.

Sivil Toplum Endeksi Projesi (STEP) Özeti

Sivil Toplum Endeksi Projesi (STEP) yaklaşık olarak bir senedir ülkemizde Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV) tarafından yürütülmekte ve CIVICUS (Vatandaş Katılımı İçin Dünya İşbirliği) sayesinde aynı anda dünyanın 60 ülkesinde uygulanmaktadır. Kısaca, bu proje ile TÜSEV'in amacı Türkiye'de sivil toplumun durumu hakkında bilinenlerin ve sivil toplum paydaşları arasındaki iletişim ve işbirliğinin artmasıdır.

STEP uygulama sürecinin sonuna yaklaştığımız bu günlerde, STEP çerçevesinde yürütülen tüm araştırma ve faaliyetlerin tamamlanmasının akabinde elde edilen veriler bir ülke raporu haline getirilmektedir. Ancak STEP'in sadece bir akademik araştırma projesi olmadığını belirtmekte fayda vardır. Proje'nin öncelikli amaçlarından biri araştırma sürecinde mümkün olduğunca çok sayıda ve çeşitli sivil toplum paydaşını bir araya getirmek ve sivil toplumla ilgili tartışmalara ileride sivil toplumun gelişmesinde yararlı olabilecek bir yön vermektir. Bu bağlamda STEP eylem odaklı bir araştırma projesidir.

STEP Temel Bulguları *

STEP bulgularına göre *Türkiye'de sivil toplum yapı konusunda zayıftır, işlevini sürdürdüğü ortam kolaylaştırıcı değildir ve gerek savunduğu değerler, gerekse etkisi sınırlıdır.* Bu durum, sivil toplumun dört ana boyutunun görsel ve sayısal olarak ifade edildiği "Sivil Toplum Karosu"nda da görülmektedir.

STEP araştırma bulguları arasında öne çıkan başlıklar şöyle özetlenebilir:

- **Vatandaşların sivil topluma katılımı** ve bunun derinliği oldukça düşüktür. STK'lara üyelik ve STK'larda liderlik özellikle kadınlar, kırsal kesim, yoksullar ve dezavantajlı gruplar bağlamında sınırlıdır.
- **STK'ların gelir kaynakları:** STK'ların büyük çoğunluğu için üye gelirleri ve bireysel bağışlar önemli birer gelir kaynağı olmasına rağmen bunların oranı oldukça düşüktür. STK'lar devletten veya özel sektörden gelir veya fon elde etmekte zorlanmaktadır.
- **STK'ların uluslararası bağlantıları:** Katılımcı STK'lara göre Türkiye'de ve uluslararası düzeyde iletişim ağları da dahil olmak üzere STK'lar arası iletişim ve işbirliği zayıftır. STK'ların oluşturduğu platformlar ve iletişim ağları sayıca artmaktadır. Ancak STK'ların

* STEP temel bulgularına burada çok özet bir şekilde değinilmektedir. Daha detaylı bilgi "STEP Araştırma Bulguları Özet Raporu" ya da "STEP Ülke Raporu"nda mevcuttur.

iç işleyişini düzenleyecek ortak kurallar oluşturulması, sektör içi denetleme mekanizmaları veya şemsiye örgütlere üyelik sınırlıdır.

- **STK'ların kapasitelerinin geliştirilmesi:** Sanılanın aksine, kapasite oluşturma amaçlı eğitim ve aktivitelerin coğrafi dağılımında bölgesel bazda büyük dengesizlikler olmadığı belirtilmiştir. Farklı bölgelerden, sektörün altyapısını geliştirmeye yönelik programlar ya da STK destek merkezleri olmadığı ve STK'ların etkin yönetimi için verilen eğitimlerin yaygın olmadığı belirtilmiştir.
- **Sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik bağlam:** Türkiye'de sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik bağlam, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan araştırmalar ile değerlendirilmiştir. Bu araştırmalara göre Türkiye'de hoşgörü ve güven oldukça düşük seviyededir. Ayrıca Türkiye'nin yakın tarihinde yaşanan büyük ekonomik krizler, yüksek enflasyon, etnik gerilim ve ekonomik dengesizlikler Türkiye'de güçlü bir sivil toplum oluşumunu engelleyen etkenler olarak belirtilmiştir.
- **STK- devlet ilişkisi:** Özellikle diyalog ve mali destek bağlamında devlet ile sivil toplum arasındaki ilişki sınırlı düzeydedir. STK'ların işleyişini etkileyen yeni dernekler yasası durumda iyileşme olduğuna işaret etse de STK'ların hala devlet görevlilerinin müdahalelerine maruz kalabildiği belirtilmiştir. Yine de STK raporlarında, örgütlenme özgürlüklerinin ve dernek kurmak için izlenmesi gereken yasal prosedürün öncesine kıyasla kolaylaştırıldığı belirtilmiştir.
- **Yasal çerçeve:** STK'ların işlevini sürdürdüğü yasal çerçevenin geliştirilmesi ve bazı değerlerin yükseltilmesi bağlamında Avrupa Birliği (AB)'nin ve uyum sürecinin olumlu etkilerinin olduğu belirtilmiştir. En olumlu ve önemli etki yasal çerçevede yapılan reformlar (dernekler yasası) ve STK'ların demokratik değerleri teşvik kapasitesinin artırılması olarak belirtilmiştir. Ancak AB uyum süreci, STK'ların ortak hareket etme kapasitesinin veya devlet – STK ilişkisinin geliştirilmesinde olumlu bir etkiye sahip olabilecekken çok önemli olamamıştır.
- **STK'ların uygulayıp teşvik ettikleri demokratik değerler:** STK'lar, sivil toplumun demokratik değerlerin yükseltilmesi, şeffaflık, şiddetten kaçınma, çevresel sürdürülebilirlik, cinsiyet eşitliği ve benzeri toplumsal meselelerde önemli rolü olduğunu belirtmiştir. Ancak STK'ların bu alanlardaki faaliyetlerinin sınırlı olduğu belirtilmiştir. STK'lar hoşgörü, şiddet kullanmama, cinsiyet eşitliği ve demokrasi kavramlarına toplum genelinde önem vermekte ve bu alanlarda aktif olarak yer almaktadır. Ancak, STK'lar çoğu zaman bu değerleri kendi bünyelerinde uygulamamaktadır. Örneğin STK'lar kendi içlerinde demokratik değildir ve kadınlar nadiren STK yöneticisi olarak görev alabilmektedir. Araştırmalar, şiddet kullanan ve hoşgörüşüz güçlerin milliyetçi ve etnik tabanlı hareketlerde yer aldığına işaret etmektedir.
- **Kamu politikalarını etkileme:** Türkiye'de STK'ların insan hakları bağlamında kamu politikalarını etkilemede, özellikle düşünce özgürlüğü ve ifade özgürlüğü konularında, önemli rol oynadığı belirtilmiştir. Ancak işsizlik veya ulusal bütçe oluşumu süreçlerinde bu etkinin çok daha düşük olduğu gözlemlenmiştir.

STEP süreci aynı zamanda, özellikle STK'lar ve Türkiye'de sivil toplumun güçlendirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunmak isteyen diğer paydaşlar (devlet, özel

sektör, bağışçı kuruluşlar, akademi vb.) için faydalı olması umulan aşağıdaki çözüm önerilerini ortaya çıkarmıştır:

STK'lar gerek bireysel (yönetim, personel, gönüllüler v.b.) gerekse kurumsal (yapı, strateji, programlama v.b.) gelişime yönelik eğitime büyük ihtiyaç duyduklarını belirtmektedir. Sivil toplum ve STK destek merkezlerinin kurulması ve daha fazla ağ oluşturulması (tematik, bölgesel ya da diğer alanlar etrafında) önerilmektedir.

STK'lar gelir yaratan faaliyetler konusunda daha fazla desteğe ve daha çeşitli ve sürekli kaynaklardan fon sağlamaya ihtiyaçları olduğunu belirtmektedir. Bu durumda STK'ların ağırlıklı olarak AB fonlarına ve proje hibelerine bağımlı olmaları tehlikeli bulunmaktadır.

Medyanın etkin kullanımına ihtiyaç duyulmaktadır. Medya organları hemen her toplantıda (ulusal ve bölgesel) yapılan çözüm önerisi ve hareket planlarında önemli bir aktör ve mekanizma olarak ön plana çıkmıştır.

STK'lar halkın geneli ile daha yaygın, geniş ve derin ilişkilere ihtiyaç duymaktadır. Halkla ilişkilerin yaygınlaştırılması ve derinleştirilmesi özellikle STK faaliyetlerine yönelik farkındalığın artırılması ve vatandaşların STK'lara güveni ve katılımı için önemlidir.

STK'lar bünyesindeki iyi yönetim ve demokrasi eksikliği sık sık gündeme gelmektedir. İyi örnek teşkil eden (yönetişim, karar mekanizmaları yada diğer kurumsal faaliyetlerinde) STK'lardan kıyaslama ve örnek alma yöntemleriyle faydalanılması önerilmiştir.

**VAKIF VE DERNEKLERİ İLGİLENDİREN YASAL MEVZUAT
VE DİĞER KONULAR**

Kanun, Yönetmelik, Tebliğ ve Genelge	Resmi Gazete	
	Tarih	Sayı
4721 Türk Medeni Kanunu	08.12.2001	24607
4748 İl İdaresi Kanunu (5442 Sayılı), Devlet Memurları, Siyasî Partiler, Dernekler ile Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Hakkında Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun	09.04.2002	24721
Vakıf Hayrat Taşınmazların Tahsisi Hakkında Yönetmeliğin 7inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13.06.2002	24784
4771 Türk Ceza Kanunu, Dernekler Kanunu, Ceza Muhakemeleri Kanunu ve Vakıflar Kanunu gibi Çeşitli Kanunlarda (Avrupa Uyum Yasaları Çerçevesinde) Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	09.08.2002	24841
İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Dernekler Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilâtı Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik	15.10.2002	24907
4778 Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Vakıflar Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	11.01.2003	24990
4793 Hukuk Usulü Muhakemeleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunları ve Dernekler Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair 4771 Sayılı Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	04.02.2003	25014
Derneklerin Tutacakları Defter, Muhasebe Hesap Kayıtlarıyla İlgili Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik	05.04.2003	25070
4854 Bazı Kanunlardaki Cezaların İdari Para Cezasına Dönüştürülmesine Dair Kanun	06.05.2003	25100
4916 Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik	19.07.2003	25173
4962 Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun	07.08.2003	25192
4963 Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun	07.08.2003	25192

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

4964 Kamu İhale Kanunu (4734 Sayılı) ile 4735 Sayılı Kanun ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	15.08.2003	25200
Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (No: 83) (Vakıfların Vergi Muafiyetine İlişkin Esaslar)	02.09.2003	25217
İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Dernekler Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04.09.2003	25219
4982 Bilgi Edinme Hakkı Yasası	24.10.2003	25269
İdari Para Cezaları İle İlgili İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Genelgesi 2003-03 / 28.10.2003		
Avrupa Birliği İlerleme Raporu 5 Kasım 2003		
Yeniden Değerlemeye İlişkin Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra no: 325)	04.12.2003	25306
5024 Vergi Usul Kanunu, Gelir Vergisi Kanunu ve Kurumlar Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Enflasyon Muhasebesinin Uygulanması)	30.12.2003	25332
5035 Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Vakıf ve Derneklerin Fakirlere Yardım Amacıyla Gıda Bankacılığı Faaliyetinde Bulunması)	02.01.2004	25334 Mükerrer
Türkiye’de Kurulan Vakıfların Yurtdışı Etkinlikleri ile Yabancı Vakıf, Dernek ve Bunlar Dışındaki Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşların Ülkemizdeki Etkinliklerine İlişkin İçişleri Bakanlığı Genelgesi / 2004-01 Tarih:09.01.2004		
5072 Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun	29.01.2004	25361
Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 6ıncı Maddesinin Değiştirilmesine Dair Sağlık Bakanlığı Yönetmeliği	20.02.2004	25379
Yurtdışına Yapılan İnsani Yardımlar İle İlgili Başbakanlık Genelgesi / 2004/14	24.02.2004	25383
TMK’ya Göre Kurulan Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanunun Uygulanması Hakkında Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Genelgesi 2004-5 / 25.02.2004		
5035 Sayılı Kanunla İlgili Maliye Bakanlığı Gelir Vergisi Tebliği (Seri no: 251)	21.03.2004	25409
İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev, Çalışma ve Denetim Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.04.2004	25430
Bilgi Edinme Hakkı Kanununun Uygulanmasına İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	27.04.2004	25445
Vakıf Hayrat Taşınmazların Tahsisi Hakkında Yönetmeliğin 7inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04.05.2004	25452

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

5146 Kooperatifler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	07.05.2004	25455
Dernekler Kanununda Öngörülen İdari Para Cezaları İle İlgili İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi Başkanlığı Genelgesi: 2004-89/14.05.2004		
Vakıf Şerhi'nin Tapu Sicilinden silinmesi ya da Tapu Siciline yazılmasına ilişkin istemleri içeren davalarda 3402 sayılı Kadastro Kanununun 12/3. maddesinde öngörülen on yıllık hak düşürücü sürenin uygulanması ile ilgili Yargıtay İçtihatları Birleştirme Büyük Genel Kurul Kararı (Esas No:2003/1, Karar No: 2004/1)	20.05.2004	25467
5170 Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun	22.05.2004	25469
5072 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Ek-1 Genelgesi 2004-15 / 03.06.2004		
5187 Basın Kanunu	26.06.2004	25504
5193 Optisyenlik Hakkında Kanun	26.06.2004	25504
5225 Kültür Yatırımlarını ve Girişimlerini Teşvik Kanunu	21.07.2004	25529
5228 Bazı Kanunlarda ve 178 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	31.07.2004	25539
Cemaat Vakıfları Yönetim Kurulu Seçimlerinin Seçim Esas ve Usullerine İlişkin Yönetmelik	16.09.2004	25585
5234 Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (5072 Sayılı Kanun İle İlgili)	21.09.2004	25590
İçişleri Bakanlığı Dernekler Denetçileri Yönetmeliği	22.09.2004	25591
5237 Türk Ceza Kanunu	12.10.2004	25611
5072 Sayılı Kanunun Uygulanmasına İlişkin Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü Genelgesi 2004-23 / 10.11.2004		
5252 Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun	13.11.2004	25642
Türk Medeni Kanununa Göre Kurulan ve Genel Kurulu Olan Vakıfların Genel Kurul Toplantılarına Katılacak Vakıflar Genel Müdürlüğü Temsilcilerine İlişkin Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	19.11.2004	25645
Mera Kanunu ile İlgili Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 287)	20.11.2004	25646
2004 Yılı Yeniden Değerleme Oranı ile İlgili Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 341)	20.11.2004	25646
5253 Dernekler Kanunu	23.11.2004	25649
Eğitim ve öğretim işletmelerinde kazanç istisnası ile	25.11.2004	25651

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

dernek ve vakıflarca işletilen rehabilitasyon merkezlerinin kazançlarına uygulanan istisnalarla ilgili Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 254)		
Hazineye ait taşınmaz malların değerlendirilmesi ve KDV Kanunu ile ilgili Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 285)	26.11.2004	25652
5259 Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	01.12.2004	25657
Özel Öğrenci Yurtları Yönetmeliği	03.12.2004	25659
Anayasa Mahkemesinin E: 2004/107 (5253 Sayılı Dernekler Kanunu ile İlgili), K:2004/12 (Yürürlüğü Durdurma) Sayılı Kararı	07.12.2004	25663
5263 Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun	09.12.2004	25665
5272 Belediye Kanunu	24.12.2004	25680
Anayasa Mahkemesinin E: 2004/108 (5253 Sayılı Dernekler Kanunu ile İlgili), K:2004/15 (Yürürlüğü Durdurma) Sayılı Kararı	31.12.2004	25687
5281 Vergi Kanunlarının Yeni Türk Lirasına Uyumu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Damga Vergisi Kanununda Değişiklik Yapan Kanun)	31.12.2004	25687 3.Mükerrer
Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 46) Yeniden Değerleme Oranına ilişkin düzenlemeler	05.01.2005	25691
Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 47) Pul Yapıştırılmak Suretiyle ödeme şeklinin kaldırılmasına ilişkin düzenlemeler	04.02.2005	25717
Yurt Dışına Çıkışlara Harç Alınmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (2005/8443)	05.02.2005	25718
AR-GE İndirimi ile İlgili Kurumlar Vergisi Genel Tebliği (Seri No:86)	20.02.2005	25539
5303 Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasındaki Mali İşbirliği Çerçevesinde Temin Edilecek Mali Yardımların Uygulanmasına İlişkin Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun	26.02.2005	25739
Milli Eğitim Bakanlığına bilgisayar ve donanımlarının bedelsiz teslimleri ile bunlara ilişkin yazılım teslimi ve hizmetleri, bu mal ve hizmetlerin başışı yapacak olanlara teslim ve ifasına ilişkin Katma Değer Vergisi Genel Tebliği	02.03.2005	25743
Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik	10.03.2005	25751
Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtımı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.03.2005	25752
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Özel Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezleri Yönetmeliği	13.03.2005	25754
Dernekler Yönetmeliği	31.03.2005	25772

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri Spor Alanlarının Engelliler Yararına Düzenlenen Faaliyetlere Tahsis Edilmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı (2005/8619)	02.04.2005	25774
Vakıf Üniversiteleri Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Desteklemek Amacıyla Devlet Planlama Teşkilatı Bütçesinde Yer Alan Ödenekten Yapılacak Yardımların Kullanılmasında Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Devlet Bakanlığı Genelgesi 2005/1	07.04.2005	25779
Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasındaki İşbirliği Çerçevesinde Temin Edilecek Mali Yardımların Uygulanmasına İlişkin “Çerçeve Anlaşma”nın Onaylanması Hakkında Karar 2005/8636	15.04.2005	25787
Damga Vergisi Kanununda yapılan değişikliklere ilişkin açıklamaları kapsayan Damga Vergisi Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 44)	16.04.2005	25788
5335 Bazı Kanun ve KHK’lerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Döner Sermaye ile İlgili)	27.04.2005	25798
Derneklerin İzinle Kurabileceği Tesisler Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	05.05.2005	25806
5340 Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Sporda Sponsorluk İle İlgili)	05.05.2005	25806
Türkiye-Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşmasına İlişkin Maliye Bakanlığı Genel Tebliği(Sıra No: 1)	20.05.2005	25820
Vakıflarla İlgili Bazı Genelgelerin Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Başbakanlık Genelgesi 2005/13	20.05.2005	25820
Dernekler Tarafından Bastırılacak Alındı, Ayni Yardım Teslim ve Ayni Bağış Alındı Belgeleri ile Gider Makbuzları Hakkında İçişleri Bakanlığı Tebliği (No: 2005/1)	28.05.2005	25828
Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği	31.05.2005	25831
TMK Hükümlerine Göre Kurulan Vakıflar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Delege Sistemi Olan Vakıflar)	18.06.2005	25849
5378 Özürlüler ve Bazı Kanun ve KHK’lerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	07.07.2005	25868
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği	08.07.2005	25869
5395 Çocuk Koruma Kanunu	15.07.2005	25876
5396 Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun	15.07.2005	25876
Bazı Kuruluşların İzin Almadan Yardım Toplayabilen Kuruluşlardan Sayılması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı 2005/9171	05.08.2005	25897
Gençlik Merkezleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	20.09.2005	25942
Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Konseyleri ve Yükseköğretim Kurumları Ulusal Öğrenci Konseyi	20.09.2005	25942

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

Yönetmeliği		
İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği	09.10.2005	25961
Dernekler Tarafından Bastırılacak Alındı,Ayni Yardım Teslim ve Ayni Bağış Alındı Belgeleri ile Gider Makbuzları Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair İçişleri Bakanlığı Tebliği (No: 2005/2)	20.10.2005	25972
İşitme Engelliler Spor Federasyonu Başkanlığı Spor Dallarını Yönetmeliği	30.10.2005	25981
Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıfların İş ve İşlemlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Vakıflar Genel Müdürlüğü Tebliği	12.11.2005	25991
5432 Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	22.11.2005	26001
Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kültür ve Turizm Bakanlığı Yönetmeliği	27.11.2005	26006
Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Kurulan Vakıfların İş ve İşlemlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğe İlişkin Vakıflar Genel Müdürlüğü Genelgesi: 2005-16 / 30.11.2005		
Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliği	31.12.2005	26040
Anayasa Mahkemesinin E: 2005/8 (5253 Sayılı Dernekler Kanunu ile İlgili), K:2006/1 (Yürürlüğü Durdurma) Sayılı Kararı	07.01.2006	26046
5449 Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun	08.02.2006	26074
Dernekler Tarafından Tutulan Üye Kayıt Defterinde Bulunması Gereken Bilgiler ile Bu Defterin Şekli Hakkında İçişleri Bakanlığı Tebliği (No: 2006/1)	17.02.2006	26083
Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	17.02.2006	26083
Vakıf Yükseköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.02.2006	26090
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tebliği (No: 2006/17)	06.04.2006	26131
5488 Tarım Kanunu	25.04.2006	26149

Kanun

**Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasındaki Malî İşbirliği
Çerçevesinde Temin Edilecek Malî Yardımların
Uygulanmasına İlişkin Çerçeve Anlaşmanın
Onaylanmasının Uygun Bulduğuna
Dair Kanun**

Kanun No. 5303

Kabul Tarihi : 22.2.2005

MADDE 1. — 14 Mayıs 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki malî işbirliği çerçevesinde temin edilecek malî yardımların uygulanmasına ilişkin "Çerçeve Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Resmi Gazete: 26.02.2005 / 25739

Milletlerarası Anlaşma**Karar Sayısı : 2005/8636**

14 Mayıs 2004 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 22/02/2005 tarihli ve 5303 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde temin edilecek mali yardımların uygulanmasına ilişkin ekli "Çerçeve Anlaşma"nın onaylanması; Dışişleri Bakanlığı'nın 11/03/2005 tarihli ve ABEY/95999 sayılı yazısı üzerine, 31/05/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanununun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 17/3/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

A.GÜL
Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. BABACAN
Devlet Bakanı

C. ÇİÇEK
Adalet Bakanı

H.ÇELİK
Milli Eğitim Bakanı

S.GÜÇLÜ
Tarım ve Köyişleri Bakanı

M.H.GÜLER
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. ŞENER
Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

R. AKDAĞ
Devlet Bakanı V.

M. V.GÖNÜL
Milli Savunma Bakanı

Z. ERGEZEN
Bayındırlık ve İskan Bakanı

M. BAŞESGİOĞLU
Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

A. KOÇ
Kültür ve Turizm Bakanı

M. A. ŞAHİN
Devlet Bak. ve Başb.
Yrd.

G. AKŞİT
Devlet Bakanı

A.AKSU
İçişleri Bakanı

R.AKDAĞ
Sağlık Bakanı

A. COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

O. PEPE
Çevre ve Orman Bakanı

B. ATALAY
Devlet Bakanı

K. TÜZMEN
Devlet Bakanı

A. BABACAN
Maliye Bakanı V.

B. YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

ÇERÇEVE ANLAŞMA

Avrupa Toplulukları Komisyonu, bundan böyle "Komisyon" olarak anılacaktır, tarafından temsil edilen Avrupa Topluluğu, bundan böyle "Topluluk" olarak anılacaktır, taraflardan biri, ve Türkiye Cumhuriyeti, bundan böyle "Türkiye" olarak anılacaktır, diğer taraf olmak üzere,

her iki taraf birlikte, müştereken "Akit Taraflar" olarak anılacaktır.

27 Kasım 2000 tarih ve 2698/2000 sayılı Konsey Tüzüğü ile tadil edilen 23 Temmuz 1996 tarih ve 1488/96 sayılı Konsey Tüzüğü1, bundan böyle "MEDA Tüzüğü" olarak anılacaktır, Avrupa Akdeniz Ortaklığı çerçevesindeki ekonomik ve sosyal reformu desteklemek için, mali ve teknik işbirliğinin uygulanmasına ilişkin kuralları tanımladığından;

Türkiye, Topluluk ve Avrupa Yatırım Bankası tarafından, 17 Eylül, 1999'da MEDA Programı ve Avrupa Yatırım Bankasının Akdeniz ülkelerindeki diğer Finansman Anlaşmaları kapsamındaki mali ve teknik işbirliğinin uygulanmasına ilişkin bir Çerçeve Anlaşma, bundan böyle "Çerçeve Anlaşma" olarak anılacaktır, imzalandığından;

Katılım Öncesi Strateji çerçevesinde Türkiye'ye yardıma ilişkin 26 Şubat 2001 tarih ve 390/2001 sayılı Konsey Tüzüğü Türkiye ile Topluluk arasında Katılım Ortaklığı'nın ve tüm katılım öncesi mali yardımların koordine edilmesine yönelik tek bir çerçevenin oluşturulmasının hukuki zeminini oluşturduğundan;

17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü2, bundan böyle "Katılım Öncesi Tüzük" olarak anılacaktır, Türkiye'ye katılım öncesi mali yardımın prensiplerini, önceliklerini ve kurallarını ve bu yardımın kademeli olarak merkezi olmayan bir yapıya kavuşturulması hususunu ortaya koyduğundan;

MEDA Tüzüğü ve Katılım Öncesi Tüzüğün ışığı altında; Türkiye ile Komisyonun MEDA Tüzüğü çerçevesinde sonuçlandırmış olduğu Finansman Anlaşmaları ve bu kapsamda Komisyon tarafından halihazırda yürütülmekte olan projeler ile Katılım Öncesi Tüzük çerçevesinde Türkiye ile Komisyon arasında sonuçlandırılmış olan Finansman Zabıtları/Anlaşmalarının uygulanmasında, (bundan böyle her iki Tüzük çerçevesindeki yardım "Mali Yardım" olarak anılacaktır), programlamaya ilişkin sebeplerden ötürü, tek bir çerçevenin oluşturulmasına ihtiyaç duyulduğundan ve bu Finansman Zabıtları/Anlaşmaları Türkiye tarafından, Merkezi Finans ve İhale Birimi ile Ulusal Fon aracılığı ile, bu

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

birimler kurulup Komisyon tarafından akredite olduktan sonra, merkezi olmayan yapılanma çerçevesinde uygulanacağından;

Türkiye ile Komisyon 14 Şubat 2002 tarihinde, Katılım Ortaklığıyla oluşturulduğu üzere Türkiye'ye yapılacak Mali Yardımı merkezi olmayan yapılanma kapsamında tek bir çerçeve temelinde uygulamak üzere, Merkezi Finans ve İhale Biriminin Kuruluşuna ilişkin Mutabakat Zaptı ile Ulusal Fonun Kuruluşuna ilişkin Mutabakat Zaptını imzaladıklarından;

AŞAĞIDAKİ ŞEKİLDE ANLAŞMIŞTIR

MADDE 1

1. Bu Çerçeve Anlaşma'nın amacı, Türkiye'ye yapılan mali yardımlara ilişkin olarak Türkiye ile Topluluk arasındaki idari işbirliğine dair kuralların ortaya konulması ve bunlar üzerinde anlaşılması ve böylelikle, Çerçeve Anlaşmada yer alan ve Türkiye ile Topluluğu Çerçeve Anlaşmanın 12. Maddesinden dolayı bağlayan hükümleri, EK C de sıralanan Finansman Anlaşmaları ile TEDBİRLER için, değiştirmektir. Bununla uyumlu olarak, Çerçeve Anlaşmada yer alan ve Türkiye ile Avrupa Yatırım Bankasını ve Komisyon ile Avrupa Yatırım Bankasını bağlayan hükümler değişmeden muhafaza edilirler ve dolayısıyla bu Çerçeve Anlaşmadan, etkilenmezler.

2. Bu Çerçeve Anlaşma'nın kapsamı aşağıdaki şekildedir:

(a) Bu Anlaşmanın eki olan EK C de sıralanmış, MEDA Tüzüğü çerçevesinde Finansman Anlaşmaları veya diğer araçlar kapsamında yer alan daha önceden sonuçlandırılmış TEDBİRLER veya TEDBİR dizileri.

EK C de sıralanmış olan bu TEDBİRLER'in koşulları, 14 Şubat 2002 tarihinde Türkiye ile Komisyon arasında imzalanmış olan Merkezi Finans ve İhale Birimi ile Ulusal Fonun Kurulmasına ilişkin Mutabakat Zabıtlarına tabi olan bu Çerçeve Anlaşma ile bu Anlaşmanın 4. Maddesinde ifade edilen merkezi olmayan birimler Komisyon tarafından akredite3 edilir edilmez otomatik olarak tadil edilecektir.

(b) 17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü çerçevesinde oluşturulmuş veya oluşturulacak olan ve özel ayrıntıları Topluluk ve Türkiye arasında mutabakata varılacak bir anlaşma (bundan böyle "Finansman Anlaşması" olarak anılacaktır) ile ortaya konacak olan TEDBİRLER veya TEDBİR dizileri.

Bu anlamda, TEDBİRLER kapsamında yer alan projeler, 14 Şubat 2002 tarihinde Türkiye ile Komisyon arasında imzalanmış olan Merkezi Finans ve İhale Birimi ile Ulusal Fonun Kurulmasına ilişkin Mutabakat Zabıtlarına tabi olarak, bu Anlaşmanın 4. Maddesinde ifade edilen merkezi olmayan birimler Komisyon tarafından akredite edilir edilmez, Türkiye tarafından uygulanacaktır.

Bu Anlaşmanın amaçlarına uygun bir şekilde, TEDBİRLER, Türkiye ile Avrupa Topluluğu tarafından üzerinde ortak olarak anlaşılan Finansman Anlaşmaları veya programlar ve/veya MEDA ve/veya katılım öncesi yardım çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de gerçekleştirilecek olan projeler olarak kabul edilmektedirler.

(c) TEDBİRLER, aynı zamanda Türkiye ile Komisyonun 26 Şubat 2002 tarihinde imzalamış olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk Programlarına Katılımına İlişkin Genel Prensipleri Ortaya Koyan Çerçeve Anlaşma ile münferit programlar için geçerli olan Mutabakat Zabıtları çerçevesinde finansmanı sağlayacak olan projeler, eylemler ve faaliyetlerin yanı sıra diğer ilgili Avrupa Topluluğu Programları çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de uygulanacak olan projeleri de kapsamaktadır.

3. Türkiye, TEDBİRLER'in tam olarak uygulanmasını sağlamak üzere gerekli tüm adımları atacaktır.

MADDE 2

1. Bu Anlaşma çerçevesinde finanse edilen her bir tedbir, anlaşmanın eki olan EK A'da ortaya konulan her bir Finansman Anlaşmasına yansıtılması beklenen Genel Prensiplere, uygun olarak uygulanacaktır. TEDBİR'in uygulanması için, Finansman Anlaşması, gerektiği taktirde Genel Prensiplere değişiklik getirebilir veya ek yapabilir.

2. Bununla birlikte, ihale davetlerinde ve sözleşmelerde yer alma ve bunlarla ilgili malların menşeleri açısından, MEDA Tüzüğü çerçevesinde onaylanmış olan TEDBİRLER 27 Kasım 2000 tarih ve 2698/2000 sayılı Konsey Tüzüğü ile tadil edilen 1488/1996 sayılı Tüzüğe, Türkiye'de ekonomik ve sosyal kalkınmanın teşvik edilmesine yönelik 22 Ocak 2001 tarih ve 257/2001 sayılı Konsey Tüzüğü4 çerçevesinde onaylanmış olan TEDBİRLER ve Avrupa Topluluğu ile Türkiye arasındaki gümrük birliğinin güçlendirilmesine yönelik tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 10 Nisan 2000 tarih ve 764/2000 sayılı5 Konsey Tüzüğü çerçevesinde onaylanmış olan TEDBİRLER bu Tüzüğe, Katılım Öncesi Tüzük çerçevesinde onaylanacak olan TEDBİRLER ise 2500/2001 sayılı Tüzüğe uygun olarak yürütüleceklerdir.

MADDE 3

Bu Anlaşma çerçevesinde finanse edilmiş TEDBİRLER'e ilişkin hususlarda, Komisyon, her bir TEDBİR'in güvenilir mali yönetim uygulamalarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini temin edecek olan Ankara'daki Temsilciliği ile temsil edilecektir. Türkiye, her bir TEDBİR in güvenilir mali yönetim uygulamalarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmesini temin edecektir.

MADDE 4

Bu maddede ifade edilen merkezi olmayan birimler, Komisyon tarafından akredite edilir edilmez, Akit Taraflar, Komisyon'un, herhangi bir TEDBİR'in veya TEDBİR dizilerinin uygulanmasına ilişkin sorumluluklarını, 14 Şubat 2002 tarihinde Türkiye ile Komisyon arasında imzalanmış olan Merkezi Finans ve İhale Birimi ile Ulusal Fon'un kuruluşuna dair Mutabakat Zabıtlarına uygun olarak, Türkiye'deki Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Merkezi Finans ve İhale Birimi ve Ulusal Fon'a devredeceği hususunda anlaşmışlardır.

MADDE 5

1. Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Türkiye'ye yapılan Katılım Öncesi Mali Yardımın programlanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve genel koordinasyonuna ilişkin genel sorumluluk bakımından Türkiye'nin tek temsilcisi olarak hareket edecektir. Ulusal Mali Yardım Koordinatörü aynı zamanda Madde 2.1. de ifade edilen spesifik Finansman Anlaşmalarının imzalanmasından da sorumludur.

2. Komisyon ve Ulusal Mali Yardım Koordinatörü,

- Ulusal düzeyde benimsenen öncelikli kalkınma hedefleri;

- Mali kaynak sağlayan diğer donörlerin ikili veya çoklu seviyedeki operasyonları ve diğer Topluluk enstrümanlarının ışığı altında, Topluluğun mali işbirliğinin odaklanacağı spesifik hedefler ve faaliyetlerin gerçekleştirileceği sektörler;

- Yukarıda bahsedilen spesifik hedeflere ulaşılmasına en iyi şekilde katkı sağlayacak olan tedbirler veya ihtilafli alanlarda Hükümet veya kamu kuruluşları tarafından tanımlanan politikaları destekleyici programların ana hatları hususlarında düzenli olarak fikir alışverişinde bulunacaklardır.

3. Mali Yardımın izlenmesine ilişkin düzenlemeler çerçevesinde, Komisyon, Ulusal Mali Yardım Koordinatörü ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisi uygulamaya ilişkin olarak, her hal ve kârda yılda iki kereden az olmamak koşuluyla, gerektiği şekilde birbirini bilgilendirecek ve uygulamanın düzgün bir şekilde yürütülmesini temin edecek gerekli tedbirleri alacaktır.

4. Ulusal Yetkilendirme Görevlisi, Ulusal Fonun Başkanı olarak ve TEDBİRLER'in mali yönetiminden genel olarak sorumlu olarak, AB fonlarının bütünlüğünden ve bunlarla ilgili olarak Komisyona yapılacak mali raporlamadan sorumludur. Bu durum, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'nin, Türkiye ile Komisyon arasında Ulusal Fonun Kuruluşuna İlişkin Olarak 14 Şubat 2002 tarihinde İmzalanmış Olan Mutabakat Zaptındaki diğer sorumluluklarına halel getirmez.

5. Komisyon ile Ulusal Mali Yardım Koordinatörü, Topluluk ile Türkiye arasındaki ortaklığın profilini geliştirmek amacıyla, Topluluk tarafından finanse edilen projeleri ve faaliyetleri duyurma ve bu konuda bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunma konusunda, gerekli düzenlemeleri yapacaktır.

6. Türkiye, yıllık bütçesinde, YARARLANICI tarafından yüklenilecek olan usülsüzlükler ve döviz kurundan kaynaklanan kayıplar da dahil olmak üzere, ortak finansman yükümlülüğünü yerine getirmek üzere, Ulusal Fonun (Hazine Müsteşarlığı bünyesinde) bütçesi için gerekli tahsisatı yapacaktır.

7. YARARLANICI, AT tarafından finanse edilen projeler için, yurtdışındaki AT yüklenicilerine malların ve/veya hizmetlerin karşılığının Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar veya finansal kuruluşlar aracılığı ile transferi için gerekli olan prosedürlerde muafiyet tanır.

MADDE 6

1. Vergiler, gümrük vergileri, ithalat vergi ve yükleri ve/veya aynı etkiye sahip vergiler ne hibelerden ne de Türkiye tarafından sağlanan ortak finansman katkısından karşılanmaz.

2. Topluluk tarafından finansmanı sağlanan sözleşmelere ve yüklenicilere Türkiye tarafından uygulanan vergi ve gümrük hükümleri, bu Çerçeve Anlaşmanın eki EK A'da yer alan İşbirliğinin Genel Prensipleri kapsamında belirlenmiştir. Türkiye, bu hükümlerin hızlı ve etkili bir şekilde uygulanmasına ilişkin gerekli tüm tedbirleri alır.

3. Bu Çerçeve Anlaşmanın 6. Maddesi ile Çerçeve Anlaşmanın eki EK A'da yer alan İşbirliğinin Genel Prensiplerinin 8. Maddesi 10 Eylül 2000 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

MADDE 7

Bu Çerçeve Anlaşma'nın uygulanmasına ilişkin olarak, Komisyon ile Türkiye arasında taraflar arasında görüşme suretiyle makul bir süre içerisinde çözüme kavuşturulamayan bir anlaşmazlık, EK B' de ifade olunan tahkim prosedürü çerçevesinde çözülür.

MADDE 8

Bu Çerçeve Anlaşma, İngilizce ve Türkçe olarak ikişer nüsha düzenlenmiştir. Yorumda farklılık olması halinde, İngilizce versiyon geçerli olacaktır.

MADDE 9

1. Bu Anlaşma, Türkiye Cumhuriyeti'nin, iç onay sürecini tamamladığı konusunda AT'yi diplomatik yollarla bilgilendirdiği tarihten itibaren geçerli olacaktır.

2. Bu Anlaşma, yukarıdaki birinci paragrafa bağlı olarak, Akit Tarafların karşılıklı olarak mutabık kalmaları üzerine yazılı olarak tadil edilebilir. Ancak EK-C'nin tadili, Türkiye Cumhuriyeti Ulusal Mali Yardım Koordinatörü ile Avrupa Komisyonundaki ilgili Komisyon üyesi arasındaki mektup teatisi ile yapılabilir.

3. Anlaşma, Akit Taraflardan biri diğerine yazılı bildirimle Anlaşmanın sona erdiğini bildirmediği sürece, süresiz yürürlükte kalacaktır.

4. Bu Anlaşmanın Madde 9.3'e uygun olarak sona ermesi durumunda, uygulama aşaması hala devam etmekte olan herhangi bir TEDBİR, ilgili Finansman Anlaşmasındaki süreye ve bu Çerçeve Anlaşmada belirtilen Genel Koşullara uygun olarak tamamlanana kadar yürütülmeye devam edecektir.

MADDE 10

Aşağıdaki Ekler, bu Anlaşmanın bölünmez birer parçası olarak kabul edileceklerdir:

- İşbirliğinin Genel Prensipleri
- Tahkim Prosedürü

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

- Çerçeve Anlaşmanın Kapsamı
Ankara'da, 2004 yılında
.....tarhinde yapılmıştır.

Komisyon adına
Guenter Verheugen

Türkiye Cumhuriyeti adına
Abdullah Gül
EK A

İŞBİRLİĞİNİN GENEL ESASLARI

Finansman Anlaşmaları aşağıdaki esasları içerecektir. Bu Genel Esaslar içerisinde "yararlanıcı" terimi Türkiye Hükümetine atf olarak anlaşılacaktır.

BAŞLIK I-PROJELERİN FİNANSMANI MADDE I-SÜRE

Her bir Finansman Anlaşması sözleşmelerin uygulanması ve/veya bu sözleşmelere ilişkin fonların kullanımı için azami bir süre belirleyecektir.

BAŞLIK II-UYGULAMA MADDE 2-GENEL

1. Bir projeyi veya programı yöneten spesifik Finansman Zaptında aksi belirtilmemiş ise, işlerin, malların, hizmetlerin tedariki ve hibeler, Avrupa Topluluklarının genel bütçesinin tabi olduğu Mali Tüzükte belirlenen kurallar ve prosedürlere [25 Haziran 2002 tarih ve 1605/2002 sayılı Konsey Tüzüğü (AT, Euratom)] ve, özellikle Kısım 2, Başlık IV, "dış faaliyetler" çerçevesinde, onun uygulama kurallarına [23 Aralık 2002 tarih ve 2342 /2002 sayılı Komisyon Tüzüğü (AT, Euratom)], ve üçüncü ülkeler ile işbirliği kapsamında Komisyon tarafından 6 Mart 2003 [C (2003)697] tarihinde kabul edilen, Avrupa Toplulukları genel bütçesinden finansmanı sağlanan hizmet, mal ve iş sözleşmelerine ilişkin kurallar ve prosedürlere tabi olacaktır.

2. YARARLANICI, yukarıdaki kuralların uygulanması amacıyla, İngilizce versiyonları <http://europa.eu.int/comm/euopaaid/> ve <http://europa.eu.int/comm/euopaaid/tender/> web sitelerinde mevcut olan AT Dış Yardım Sözleşme Prosedürleri için Uygulama Rehberinde (veya Komisyon tarafından sağlanan müteakip herhangi bir güncel hali) ortaya konulan prensip ve kurallara uymayı taahhüt eder. AT Dış Yardım Sözleşme Prosedürleri için Uygulama Rehberi'nin gayriresmi Türkçe versiyonu <http://www.deltur.cec.eu.int/mali-klavuz.html> web sitesinde mevcuttur.

3. Ulusal Fon (UF) ve Merkezi Finans ve İhale Birimi'nin akreditasyonu üzerine merkezi olmayan temelde uygulanan TEDBİRLER'e ilişkin ödemeler, Komisyon ve Türkiye arasında 14 Şubat 2002 tarihinde imzalanan UF'nin kuruluşuna ilişkin Mutabakat Zaptı uyarınca yerine getirilecektir.

MADDE 3

Diğerleri ile birlikte, Avrupa Topluluğunun mali taahhütleri, dolandırıcılık ve yolsuzluğun önlenmesi, izleme tedbirleri ve hesapların ibrası, usulsüz ödenmiş fonların iadesi, Topluluğun bu faaliyetleri üstlenme hakkı dahil teftiş ve kontrol, ve Finansman Anlaşmasının askıya alınması, sona erdirilmesi veya tadiline ilişkin hükümler her bir Finansman Anlaşmasında düzenlenecektir.

BAŞLIK III- SAĞLANAN İMKANLAR MADDE 4- GENEL İMTİYAZLAR

Topluluk tarafından finanse edilen tedbirlerde görev alan personele ve birinci derecede ailesine, ekonomik yardım ve teknik işbirliğine ilişkin diğer ikili veya çokuluslu anlaşma, veya düzenlemeler kapsamında YARARLANICI'nın ülkesinde istihdam edilen diğer yabancılara tabii olarak tanınan imkânlar, imtiyazlar ve istisnalara eşit imkânlar, imtiyazlar ve istisnalar tanınacaktır.

MADDE 5- YERLEŞME, TESİS, GİRİŞ VE İKAMET İMKANLARI

1. İş, mal, hizmet ve hibe sözleşmeleri durumunda, ihale prosedürüne katılmaya uygun gerçek ve tüzel kişiler, sözleşme gerekleri öyle ihtiyaç gösteriyor ise geçici tesis ve ikamet hakkına sahip olacaklardır. Bu hak sadece ihale çağrısı yapıldıktan sonra edinilecek ve ihaleyi düzenlemeye yönelik hazırlık çalışmalarını yürütmek için gereken teknik personel tarafından kullanılacaktır. Bu hak yüklenici seçildikten bir ay sonra sona erecektir.

2. YARARLANICI, Topluluk tarafından finanse edilen iş, mal, hizmet ve/veya hibe sözleşmelerinde görev alan personele ve onların birinci derece aile üyelerine, YARARLANICININ Ülkesine girmelerine, Ülkede kendilerinin yerleşimine, Ülkede çalışmalarına ve adı geçen Ülkeden ayrılmalarına, sözleşmenin niteliklerinin gerektirdiği durumlarda izin verecektir.

MADDE 6- TEÇHİZATIN İTHALATI VE YENİDEN İHRACATI

1. YARARLANICI, YARARLANICI'nın mevcut kanunları, kuralları ve yönetmeliklerine tabi olarak, TEDBİR'in yürütülmesi için gerekli motorlu araçlar dahil profesyonel teçhizatın ithalatı için gerekli izinleri verecektir.

2. YARARLANICI, ayrıca iş, mal tedariki ve/veya hibe sözleşmelerini yürüten gerçek ve tüzel kişilere bahse konu teçhizatın yeniden ihracatı için gerekli izinleri verecektir.

MADDE 7- İTHALAT VE KAMBİYO KONTROLÜ

1. TEDBİRLERİN yürütülmesi için, YARARLANICI,

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

- MEDA Tüzüğü kapsamında onaylanan TEDBİRLER için, Avrupa Birliği ülkeleri, ve MEDA ortak ülkeleri ve MEDA Tüzüğü kapsamında uygun ülkeler,

- Katılım öncesi Tüzük kapsamında onaylanan TEDBİRLER için, Avrupa Birliği ülkeleri, MEDA ortak ülkeleri ve MEDA Tüzüğü6 kapsamında uygun ülkeler, PHARE Tüzüğü kapsamında uygun Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri ve CARDS Tüzüğü7 kapsamında uygun ülkeler

arasında ayırım yapmaksızın ithalat izinlerini ve döviz edinilmesine ilişkin izinleri vermeyi taahhüt eder.

2. YARARLANICI, YARARLANICI ülkede yürürlükte olan kambiyo kontrol düzenlemeleri uyarınca, TEDBİR kapsamında alınmış fonların iadesi için gerekli izinleri verecektir.

3. YARARLANICI, AT tarafından finanse edilen projeleri, bankalar veya Türkiye'deki finans kuruluşları aracılığıyla yurtdışındaki AT yüklenicilerine mal ve/veya hizmetlerin bedelinin transferini gerektiren prosedürlerden muaf tutacaktır.

MADDE 8- VERGİLENDİRME VE GÜMRÜKLER

1. Vergiler, gümrük vergileri, ithalat vergi ve yükleri ve/veya aynı etkiye sahip vergiler ne Hibelerden ne de Türkiye tarafından sağlanan ortak finansman katkısından karşılanmaz.

2. AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, gümrük veya ithalat vergisi veya harca tabi olmaksızın Türkiye'ye girmesine izin verilir. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır. Türkiye, ilgili ithalatın AT, yüklenicisine yukarıda belirtilen vergi, gümrük vergisi veya harçlar ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık veya gecikmeye bakılmaksızın, sözleşmede belirlendiği üzere ve sözleşme hükümlerinin normal olarak uygulanması için gerektiği gibi hemen kullanılmak üzere teslimi için giriş noktasından serbest bırakılmasını sağlayacaktır.

3. AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet veya tedarik edilen mal veya yapılan iş için KDV'den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV'den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV'ni, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV'den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV'nin iadesine ilişkin Türk Kanunu kapsamında istenilen gerekli belgeleri ekleyerek vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde bu talebi takip eden azami 10 günlük bir sürede vergi idaresi KDV iadesini yapacaktır.

KDV muafiyeti bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra mevcut KDV'nin yerini alan veya bu vergiye ek olarak tesis edilebilecek olan herhangi bir benzeri vergiye de uygulanacaktır.

İlgili vergi idaresi bu Anlaşma hükümleri uyarınca muafiyet tanınan AT yüklenicisine yazılı talebi üzerine, bu muafiyeti teyit eden bir sertifika verecektir. Söz konusu talep, talep eden AT yüklenicisinin kimliği ve statüsünü teyit eden belgeyi de içermelidir. Vergi makamı bu sertifikayı verecek veya azami 30 takvim günü içinde geçerli sebeple reddedecektir.

4. AT sözleşmeleri, Türkiye'de damga vergisine veya tescil harcına, mevcut veya getirilecek olan bunlara eşdeğer diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır.

5. AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır.

6. Türk vatandaşı olmayan ve Türkiye'de ikamet etmeyen gerçek kişilerin, Türkiye'nin de finansman katkısı ile Topluluk tarafından finansmanı sağlanan hizmet ve/veya iş ve/veya hibe ve/veya eşleştirme sözleşmelerinin ifasından elde ettikleri gelirler Türkiye'de gelir vergisine tabi tutulmaz.

Tüzel kişiler Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri olmaması kaydıyla yukarıdaki aynı hükme tabi olacaklardır.

AT sözleşmelerinden kaynaklanan kâr ve/veya gelir, bu kâr ve/veya geliri elde eden gerçek ve/veya tüzel kişilerin Türkiye tarafından onaylanan ve bu kişilere uygulanabilir çifte vergilendirme anlaşmalarının hükümleri uyarınca, Türkiye'de iş yeri veya sabit yerleri var ise, Türkiye'nin vergi sistemine göre vergiye tabi tutulabilir.

7. Hizmet ve/veya iş ve/veya hibe sözleşmeleri ve/veya eşleştirme sözleşmelerinde veya anlaşmalarda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere yerel olarak istihdam edilenler dışındaki gerçek kişiler (ve onların birinci derecede aile üyeleri) tarafından, sözleşmenin bitiminden sonra Türkiye'de yürürlükte bulunan mevzuata uygun olarak ya yeniden ihraç edilmek ya da bu devlette devredilmek üzere, şahsi kullanımlarına yönelik olarak ithal edilen şahsi ve ev eşyaları, gümrük vergileri, ithalat vergileri, vergiler ve eş etkili diğer mali yüklerden muaf tutulacaktır.

8. Mesleki teçhizat ithal eden gerçek ve tüzel kişiler, eğer talep ederler ise, o teçhizata ilişkin olarak Türkiye'deki ulusal mevzuatta tarif edildiği şekilde geçici ithalat sisteminden istifade ederler.

9. TEDBİRLERDEN istifade edenler, TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak, kendilerine transfer edilen mallardan kaynaklanan "Veraset ve İntikal Vergisi"nden muaf tutulacaklardır.

10. Bu muafiyetlerin uygulanmasında, malzemelerin menşei hakkındaki Madde 9 uygulanacaktır.

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

11. Türkiye, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinin hemen akabinde bu Anlaşmada hükme bağlanan vergi hükümlerini etkili bir şekilde uygulanabilir kılmak için gerekli ikincil mevzuatı çıkaracaktır. Bu Anlaşma kapsamında tanınacak vergi muafiyetleri önceden uygulama temelinde olacaktır.

12. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "AT yüklenicisi" terimi, AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten gerçek ve tüzel kişiler olarak kabul edilir. "AT yüklenicisi" terimi ayrıca, yerleşik eşleştirme danışmanları olarak da bilinen, katılım öncesi danışmanları, ve bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanları da kapsar.

"AT sözleşmesi" terimi hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan ve AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan herhangi bir belge anlamına gelir.

BAŞLIK IV- SÖZLEŞMELERİN UYGULANMASI MADDE 9- MALLARIN MENŞEİ

YARARLANICI, KOMİSYON tarafından aksi yönde uygun görüş verilmesi hariç, sözleşmelerin uygulanması için gerekli malzeme ve malların menşeinin;

- MEDA Tüzüğü kapsamında onaylanan sözleşmeler için, Avrupa Birliği Ülkeleri, ve MEDA ortak ülkeleri ve MEDA Tüzüğü kapsamındaki uygun ülkeler

- Katılım Öncesi Tüzük kapsamında onaylanan sözleşmeler için, Avrupa Birliği ülkeleri, MEDA ortak ülkeleri ve MEDA Tüzüğü kapsamındaki uygun ülkeler, PHARE Tüzüğü kapsamında uygun Merkezi ve Doğu Avrupa Aday ülkeleri ve CARDS Tüzüğü kapsamında uygun ülkeler olması gerektiğini kabul eder.

MADDE 10- ÖDEME PROSEDÜRLERİ

1. TEDBİRLER için, ihaleler ve sözleşmeler EURO cinsinden, veya YARARLANICI'nın kambiyo kanunları ve düzenlemeleri uyarınca YARARLANICI'nın para birimi cinsinden düzenlenecektir.

2. Faturalar ve ödemeler sözleşmenin para birimi üzerinden düzenlenecek ve ödenecektir.

3. Yerel para birimi üzerinden düzenlenen sözleşmeler için, sözleşmeyi yapan idarenin sözleşmeyi imzaladığı ay için Avrupa Merkez Bankası tarafından sabitlenen EURO kuru kullanılarak sağlanan EURO'ya dönüşüm, finanse edilecek azami tutarı oluşturacaktır. Herhangi bir değişim kaybı YARARLANICI tarafından üstlenilecektir.

4. YARARLANICI ve KOMİSYON Mali Yardım kapsamında müteahhitlere yapılacak ödemenin mümkün olan en kısa zamanda yerine getirilmesi için gerekli tüm tedbirleri alacaklardır.

BAŞLIK V- GENEL VE SON HÜKÜMLER

MADDE 11- DANIŞMA VE UYUŞMAZLIKLAR

1. Spesifik bir Finansman Anlaşmasının ve/veya bu Genel Esasların uygulanması veya yorumlanmasına ilişkin bir sorun, gerektiği takdirde Finansman Anlaşmasının tadili ile sonuçlanacak şekilde, YARARLANICI ile KOMİSYON arasında istişareye tabi olacaktır.

2. Finansman Anlaşmasında ve bu Genel Esaslarda belirlenmiş olan ve telafi edici tedbirlerin zamanında alınmamasına konu olmayan bir yükümlülüğün yerine getirilememesi durumunda, KOMİSYON, YARARLANICI ile istişare sonrasında, TEDBİR'in finansmanını askıya alabilir.

3. YARARLANICI, tamamen veya kısmen TEDBİR'in uygulanmasından feragat edebilir. Akit Taraflar bahse konu feragatin detaylarını mektup teatisi ile belirleyeceklerdir.

MADDE 12- BİLDİRİM-ADRESLER

1. Burada yer alan taraflar arasındaki herhangi bir bildirim ve herhangi bir mutabakat TEDBİR'in numara ve başlığına açıkça atıfta bulunulan yazılı iletişime tabi olmalıdır. Bu tür bildirimler veya mutabakatlar aynı mektubu almaya yetkili tarafa gönderilen, ve bahse konu taraf tarafından bildirilen adrese iletilen mektup yoluyla yapılacaktır. Acil durumlarda, mektup ile hemen teyid edilmesi kaydıyla, faks, telgraf veya teleks iletişimine izin verilecek ve bunlar geçerli bir şekilde gelmiş sayılacaktır.

2. Adresler her bir Finansman Anlaşmasında yer alırlar.

EK B- TAHKİM

Akit Taraflar arasındaki, Çerçeve Anlaşması veya bir Finansman Anlaşmasından kaynaklanan, İşbirliğinin Genel Esasları Madde 11 de hükme bağlanan prosedürün uygulanmasıyla çözüme kavuşturulmamış herhangi bir uyuşmazlık, aşağıda hükümlendiği üzere Tahkim Mahkemesi tarafından tahkime sunulacaktır.

Böyle bir tahkimin tarafları bir yanda YARARLANICI diğer yanda KOMİSYON olacaklardır.

Tahkim Mahkemesi aşağıdaki şekilde atanan üç hakemden oluşacaktır.

- Bir hakem YARARLANICI tarafından atanacaktır.

- Bir ikinci hakem KOMİSYON tarafından atanacaktır.

- Üçüncü hakem (bundan sonra "UMPIRE" olarak anılacaktır) tarafların mutabakatıyla veya, mutabakata varamamışlar ise, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından atanacaktır.

Her bir hakem, bahse konu taraflardan birinin uyuşmazlığı tahkime sunmasını takip eden 30 gün içerisinde taraflar tarafından atanacaktır. Bu süre iki tarafın ortak onayı ile uzatılabilir. Taraflardan biri hakem atayamaz ise, bu hakem Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri tarafından atanacaktır.

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

Tahkim prosedürü taraflar arasında kabul edilecektir. Tahkim prosedürü konusunda ortak anlaşma olmaması durumunda, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu prosedürü geçerli olacaktır.

Bu hüküm uyarınca atanan herhangi bir hakem istifa eder, vefat eder veya iş göremez hale gelirse, bir başka hakem, yerini aldığı hakemle aynı şekilde atanacaktır. Yerine geçen, ilk hakemin tüm yetki ve sorumluluklarına sahip olacaktır.

EK C

ÇERÇEVE ANLAŞMASININ KAPSAMI (Madde 1)

- Avrupa Akdeniz Ortaklığı kapsamında ekonomik ve sosyal reformu desteklemek için Mali ve Teknik İşbirliğinin uygulanmasına ilişkin kuralları belirleyen 23 Temmuz 1996 tarih ve (EC) 1488/96 sayılı MEDA Konsey Tüzüğü kapsamında Türkiye Cumhuriyeti ve AT arasında imzalanmış Finansman Anlaşmaları ve diğer belgeler.

- Türkiye'ye Katılım Öncesi Mali Yardıma ilişkin 17 Aralık 2001 tarih ve (EEC) 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü veya bu Tüzüğü tadil eden veya yerini alan herhangi bir diğer Tüzük kapsamında imzalanmış Türkiye İçin Ulusal Katılım Öncesi Mali Yardım Programları.

- Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Komisyonu arasında 26 Şubat 2002 tarihinde imzalanmış Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk Programlarına Katılımının Genel Esaslarına ilişkin Çerçeve Anlaşması ve spesifik programlar için Mutabakat Zabıtları kapsamında finanse edilecek projeler, çalışmalar ve faaliyetler.

- MEDA Bölgesel Programları da dahil, MEDA gibi diğer ilgili AT Programları kapsamında Türkiye'de uygulanan veya uygulanacak, AT tarafından finanse edilen projeler, AT-Türkiye Gümrük Birliğini yoğunlaştırmaya yönelik tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 10 Nisan 2000 tarih ve EC 764/2000 sayılı Tüzük, Türkiye'de ekonomik ve sosyal kalkınmayı desteklemek amacıyla tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 22 Ocak 2001 tarih ve EC 257/2001 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü.

---

1 Avrupa-Akdeniz ortaklığı çerçevesinde ekonomik ve sosyal reformun desteklenmesi amacıyla Mali ve Teknik İşbirliğinin uygulanmasına ilişkin kuralları ortaya koyan 23 Temmuz 1996 tarih ve 1488/96 sayılı Konsey Tüzüğü, Resmî Gazete L 189, 30.7.1996, Sayfa 1, 27 Kasım 2000 tarih ve 2698 sayılı Konsey Tüzüğü, Resmî Gazete L 311, 12.12.2000, Sayfa 1 ile tadil edilmiştir.

2 Türkiye'ye Katılım Öncesi Mali Yardımın prensiplerini, önceliklerini ve kurallarını ortaya koyan 17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü, Resmî Gazete L 342, 27.12.2001, Sayfa 1.

3 "Akreditasyon", Mali Tüzüğün 164. Maddesi ve Uygulama Tüzüğü'nün 35. Maddesinde ifade edilen uygulamaya ilişkin görevlerin, merkezi olmayan bir yapıya kavuşturulması hususunun Komisyon tarafından resmi olarak onaylanmasıdır.

4 Türkiye'de ekonomik ve sosyal kalkınmanın teşvik edilmesine yönelik tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 22 Ocak 2001 tarih ve 257/2001 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü, Resmî Gazete L 39, 9.2.2001, Sayfa 1.

5 Avrupa Topluluğu ile Türkiye arasındaki gümrük birliğinin güçlendirilmesine yönelik tedbirlerin uygulanmasına ilişkin 10 Nisan 2000 tarih ve 764/2000 sayılı 5 Konsey Tüzüğü, Resmî Gazete L 94, 14.4.2000, Sayfa 6.

6 Bazı Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkelerine ekonomik yardıma ilişkin (EC) 18 Aralık 1989 tarih ve 3906/1989 sayılı Konsey Tüzüğü OJ L 375, 23.12.1989, P.11

7 (EC) 5 Aralık 2000 tarih 2666/2000 sayılı Konsey Tüzüğü OJ L 306, 7.12.2000, P.1

Resmi Gazete: 15.04.2005 / 25787

Tebliğ

EK 15

Maliye Bakanlığından:

**Türkiye – Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Genel Tebliği
(Sıra No: 1)**

Türkiye - Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması Uyarınca Avrupa Birliği Tarafından veya Türkiye - Avrupa Birliği Tarafından Ortaklaşa Finanse Edilen Projeler, Faaliyetler ve Eylemler Kapsamındaki Mal ve Hizmet Teslimleri, İşler ve İşlemlerde Katma Değer Vergisi, Özel Tüketim Vergisi, Damga Vergisi ile Veraset ve İntikal Vergisi İstisnalarının Uygulanması

Avrupa Birliği (AB) ve Ülkemiz arasında, AB'nin finanse ettiği ya da Türkiye-AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyetler ve eylemler çerçevesinde yapılan mal ve hizmet alımları, işler ve işlemlere ilişkin Türkiye ile Topluluk arasındaki idari işbirliğine dair kuralların ortaya konulması amacıyla imzalanan Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasındaki mali işbirliği çerçevesinde temin edilecek mali yardımların uygulanmasına ilişkin "Çerçeve Anlaşma", Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından, 26.2.2005 tarih ve 25739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.2.2005 tarih ve 5303 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunmuş, Bakanlar Kurulunca 17.3.2005 tarih ve 2005/8636 sayılı Kararla onaylanmak suretiyle 15.4.2005 tarih ve 25787 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Anlaşma'nın vergi muafiyetlerine ilişkin hükümlerini düzenleyen 6 ncı maddesi ve İşbirliğinin Genel Esaslarına ilişkin EK A metnin 8 inci maddesindeki vergi muafiyetlerinin uygulama usul ve esasları aşağıda belirtilmiştir.

I - Vergi İstisnasının Uygulama Alanı ve Tarihi:

Anlaşma'nın 1/2 nci maddesinde Anlaşma'nın kapsamına, Anlaşma'nın eki EK C'de sıralanmış, MEDA Tüzüğü çerçevesinde Finansman Anlaşmaları veya diğer araçlar kapsamında yer alan daha önceden sonuçlandırılmış TEDBİRLER veya TEDBİR dizileri ile 17 Aralık 2001 tarih ve 2500/2001 sayılı Konsey Tüzüğü çerçevesinde oluşturulmuş veya oluşturulacak olan ve özel ayrıntıları Topluluk ve Türkiye arasında mutabakata varılacak olan Finansman Anlaşması ile ortaya konulacak olan TEDBİRLER veya TEDBİR dizilerinin girdiği belirtilmektedir.

Aynı maddede "Tedbirlerden" kastın, Türkiye ile Avrupa Topluluğu (AT) tarafından üzerinde ortak olarak anlaşılan Finansman Anlaşmaları veya programlar ve/veya MEDA ve/veya katılım öncesi yardım çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de gerçekleştirilecek olan projeler ile aynı zamanda Türkiye ile Komisyonun 26 Şubat 2002 tarihinde imzalamış olduğu Türkiye Cumhuriyeti'nin Topluluk Programlarına Katılımına İlişkin Genel Prensipleri Ortaya Koyan Çerçeve Anlaşma ile münferit programlar için geçerli olan Mutabakat Zabıtları çerçevesinde finansmanı sağlanacak olan projeler, eylemler ve faaliyetlerin yanı sıra diğer ilgili Avrupa Topluluğu Programları çerçevesinde Avrupa Topluluğu tarafından finanse edilen ve Türkiye'de uygulanacak olan projeler olduğu açıklanmaktadır.

Buna göre, bu maddede Anlaşmanın kapsamına alınan ve TEDBİRLER olarak tanımlanan, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen ya da Türkiye - AB ortak finansmanı ile finanse edilen projeler, eylemler ve faaliyetler, bu Anlaşma'nın 6 ncı maddesi ve İşbirliğinin Genel Esaslarına ilişkin EK A metnin 8 inci maddesinde yer alan vergi muafiyetlerinin kapsamına girmektedir.

Diğer yandan, Anlaşma'nın 6 ncı maddesinin 3 üncü fıkrasına göre vergi istisnalarını genel olarak düzenleyen Çerçeve Anlaşma'nın 6 ncı maddesi ile bu maddenin atıfta bulunduğu ve istisnaları ayrıntılı olarak düzenleyen Anlaşmanın eki EK A'da yer alan İşbirliğinin Genel Prensiplerinin 8 inci maddesi 10 Eylül 2000 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

II - Katma Değer Vergisi İstisnasının Uygulanması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 2 nci fıkrasında;

"AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatın, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, gümrük veya ithalat vergisi veya harca tabi olmaksızın Türkiye'ye girmesine izin verilir. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır. Türkiye, ilgili ithalatın AT yüklenicisine yukarıda belirtilen vergi, gümrük vergisi veya harçlar ile ilgili herhangi bir uyuşmazlık veya

gecikmeye bakılmaksızın, sözleşmede belirlendiği üzere ve sözleşme hükümlerinin normal olarak uygulanması için gerektiği gibi hemen kullanılmak üzere teslimi için giriş noktasından serbest bırakılmasını sağlayacaktır.”

hükmü yer almaktadır.

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 3 üncü fıkrasında ise;

“AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında sunulan herhangi hizmet veya tedarik edilen mal veya yapılan iş için KDV’den muaf tutulacaklardır. Bir tedarikçi tarafından AT yüklenicisine temin edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler de KDV’den muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere uygulanacaktır.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV’den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak ödediği KDV’ni, diğer işlemleri için tahsil ettiği KDV’den indirme hakkına sahiptir. Eğer AT yüklenicisi veya tedarikçi bu imkânı kullanamazsa, KDV’nin iadesine ilişkin Türk Kanunu kapsamında istenilen gerekli belgeleri ekleyerek vergi idaresine yazılı talepte bulunması halinde bu talebi takip eden azami 10 günlük bir sürede vergi idaresi KDV iadesini yapacaktır.

KDV muafiyeti bu Anlaşmanın imzalanmasından sonra mevcut KDV’nin yerini alan veya bu vergiye ek olarak tesis edilebilecek olan herhangi bir benzeri vergiye de uygulanacaktır.

İlgili vergi idaresi bu Anlaşma hükümleri uyarınca muafiyet tanınan AT yüklenicisine yazılı talebi üzerine, bu muafiyeti teyit eden bir sertifika verecektir. Söz konusu talep, talep eden AT yüklenicisinin kimliği ve statüsünü teyit eden belgeyi de içermelidir. Vergi makamı bu sertifikayı verecek veya azami 30 takvim günü içinde geçerli sebeple reddedecektir.”

hükmü yer almaktadır.

Anlaşmanın EK A/8 inci maddesine göre;

“AT yüklenicisi” terimi, AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan ve/veya hibe sözleşmesini yürüten gerçek ve tüzel kişiler ile yerleşik eşleştirme danışmanları olarak da bilinen, katılım öncesi danışmanları ve bir eşleştirme anlaşması veya sözleşmesine dahil uzmanları kapsamaktadır.

“AT sözleşmesi” terimi ise, hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan ve AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan herhangi bir belge anlamına gelmektedir.

Anlaşma’nın yukarıda yer alan madde hükümlerine göre bir AT yüklenicisinin, AT sözleşmesi kapsamında, sözleşmenin yararlanıcısına teslim ettiği mallar, sunduğu hizmetler veya yaptığı işler katma değer vergisinden (KDV) muaf tutulacaktır.

Aynı şekilde bu muafiyet, Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanmış ve bu muafiyeti teyit eden bir sertifikaya sahip AT yüklenicisine, herhangi bir tedarikçi tarafından, aşağıda yer alacak şartlara uygun olarak, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından teslim edilen mallar veya sunulan hizmetler veya yapılan işler ile bağlantılı olarak temin edilen mallara veya sunulan hizmetlere veya yapılan işlere de uygulanacaktır.

AB tarafından ya da Türkiye - AB ortak finansmanı ile yürütülen projeler, faaliyet ve eylemlerin yürütülmesi için imzalanan AT sözleşmesi kapsamında mal tedarik eden veya hizmet sunan veya iş yapan veya hibe sözleşmesini yürüten AT yüklenicileri, ekte örneği yer alan, kimliklerini ve statülerini teyit eden, Merkezi Finans ve İhale Birimi veya AT sözleşmesine taraf diğer Kurumca onaylanan bilgi formu (EK-1), AT sözleşmesi örneği ve hazırlayacakları dilekçe ile birlikte Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvurarak sertifika alma taleplerini bildireceklerdir.

Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvuran AT yüklenicilerine, uygun bulunması halinde özgelge verilecek olup, AT yüklenicileri bu özgelge ile birlikte bağlı oldukları vergi dairesine başvurarak, örneği ekte yer alan ve sözleşmede yazılı süre için geçerli olacak Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasını (EK-2) alabileceklerdir.

Mükellefiyet kaydı bulunmayan AT yüklenicileri ise, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne, yukarıda belirtilen belgelerle başvurarak doğrudan Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasını alabileceklerdir.

AT yüklenicilerinin gerekli belgelerle müracaat ettiği tarihten itibaren 30 gün içinde sertifikanın kendilerine verilmesi gerekmektedir.

Vergi dairelerince verilen sertifikaların bir örneği, mükellefe sertifika verilme tarihinden itibaren 15 gün içinde Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne gönderilecektir.

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri mal, hizmet ve işler için öncelikle tedarikçiler ile sözleşme yapacaklar ve bu sözleşmede, sözleşmeye konu mal, hizmet ve işlerin yüklenicinin taraf olduğu AT sözleşmesi kapsamında olduğunun yararlanıcı tarafından onaylanması halinde bu mal teslimi, hizmet ifası ve işlere KDV uygulanmayacağını belirteceklerdir. Tedarikçi ancak, yararlanıcı tarafından onaylanmış yüklenici ile yaptığı sözleşmenin ve yüklenicide yer alan sertifikanın kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşme ve sertifikanın birer örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta söz konusu sözleşmeye ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaktır.

İthalatta ise, söz konusu her bir ithalatın AT sözleşmesi kapsamında olduğunun hazırlanacak bir liste ile yararlanıcı tarafından onaylanması ve bu listenin ve yüklenicide yer alan sertifikanın ilgili Gümrük İdaresine ibrazı ile KDV'siz ithalat yapılabilecektir. Ancak bu durumda ilgili Gümrük İdaresi tarafından düzenlenecek makbuzda, AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapılarak KDV hesaplanmayacak ve Gümrük İdaresi tarafından, kendisine ibraz edilen liste ve sertifikanın birer örneği muhafaza edilecektir.

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT sözleşmesi kapsamında kullanılan kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz tesliminin öngörülmesi halinde yukarıda yer alan esaslara göre KDV'siz olarak alabilme imkanına sahiptirler. Ancak, bu durumda ilave olarak yüklenicinin tedarikçi ile yapacağı ve yararlanıcı tarafından onaylanacak sözleşmede, bu kıymetin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz devir olunacağı açıkça belirtilecektir.

Bu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin AT sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT yüklenicileri açısından iki seçenek söz konusudur. İlk olarak, AT yüklenicileri söz konusu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta KDV ödemek suretiyle satın alacaklar ve yüklenen KDV'yi diğer vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan KDV'den indirim konusu yapacaklardır. Ancak, AT sözleşmesi sonunda söz konusu kıymetler nedeniyle yüklenen KDV'den indirimle giderilmeyen bir kısım kalmış ise, AT yüklenicileri bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için yüklenen KDV tutarını geçmemek üzere bu kısmın aşağıda yer alan esaslara göre iadesini talep edebileceklerdir. Diğer seçenek olarak, AT yüklenicileri bu kıymetleri başlangıçta satın alırken, bu kıymetlerin AT sözleşmesi kapsamında öngörülen kullanılma süresinin bu kıymetler için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden KDV tutarını ödemediği kalan KDV tutarını ödemek suretiyle alm yapabileceklerdir. Bu durumda, tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, bu sözleşmeyi yararlanıcıya onaylatırken bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında ne kadar kullanılacağını da onaylattıracaktır.

Ancak 2.000 YTL'nin altında yapılacak her bir alım için tedarikçi ile sözleşme yapmak ve yararlanıcı kuruma onaylatmak şartı aranmaksızın, sertifika ibrazı ile KDV istisnası kendiliğinden uygulanır. Yükleniciler, bu kapsamda birer aylık periyotlarla KDV istisnasından yararlanarak yaptıkları harcamalarla ilgili olarak kimden, ne tür mal, hizmet ve işi, ne miktarda ve tutarlarda, hangi tarih ve nolu fatura ile aldıklarını gösteren liste oluşturacak ve bu listeyi, yararlanıcı kuruluşa, söz konusu harcamaların AT sözleşmesi kapsamında olduğunu belirtir şekilde onaylattıracaklardır. Bu kapsamda KDV'siz mal teslimi, hizmet ifası veya iş yapan tedarikçiler kendilerine ibraz edilen sertifikanın bir fotokopisini alarak muhafaza edecekler ve düzenleyecekleri fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesi ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle KDV hesaplamayacaklardır.

Söz konusu sertifika ile katma değer vergisi ödemeksizin mal ve hizmet alan, iş yaptıran AT yüklenicileri unvanlarını, vergi kimlik numaralarını, katma değer vergisi ödemeksizin almış oldukları mal ve hizmetlerin, işlerin türünü, tutarlarını, fatura tarihi ile numaralarını ve mal ve hizmet satın aldıkları, iş yaptırdıkları mükelleflerin; unvanlarını, vergi kimlik numaralarını gösteren bir tabloyu sertifikanın alındığı tarihten itibaren üçer aylık periyotlar halinde katma değer vergisi beyannameleri ile birlikte bağli oldukları vergi dairelerine, mükellefiyet kaydı olmayanlar ise doğrudan Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne vereceklerdir.

Bir AT yüklenicisi veya bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde muafiyete hak kazanan bir AT yüklenicisine mal teslim eden ve/veya hizmet sunan ve/veya iş yapan herhangi bir tedarikçi, bu Anlaşmada öngörüldüğü şekilde KDV'den muaf olarak teslim ettiği mallar veya sunduğu hizmetler veya yürüttüğü işlerle ilgili olarak yüklediği katma değer vergisini diğer işlemleri için tahsil ettiği katma değer vergisinden indirme hakkına sahiptir.

Bu düzenleme tam istisna mahiyetinde olduğundan istisna kapsamına giren teslim ve hizmetler dolayısıyla yüklenen vergiler, indirim yoluyla telafi edilememeleri halinde

tedarikçilere/yüklenicilere nakten veya mahsuben iade edilebilecektir. Nakten veya mahsuben yapılacak iade işlemleri istisna kapsamındaki işlemlerin beyan edildiği dönem beyannameleri ile birlikte verilecek iade talep dilekçesine dayanılarak yapılacaktır. İade talebinde bulunacak tedarikçi/yükleniciler, iade talep dilekçesine indirilecek katma değer vergisi listesini (AT sözleşmesi kapsamında yapılan faaliyetler ve dışındakiler için ayrı ayrı), AT yüklenicisi iseler Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikasının bir örneğini, tedarikçi iseler AT yüklenicisi ile yapılan sözleşmenin yararlanıcı kurum tarafından tasdikli bir örneğini, Anlaşma kapsamındaki mal alım/satımı ile hizmet sunumu ve işlere ilişkin fatura ve belgelerin aslı veya fotokopilerini ve yüklenilen katma değer vergisi tablosunu ekleyeceklerdir. İade talepleri bağlı olunan vergi dairesine, bağlı olunan vergi dairesi yok ise Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

Nakten veya mahsuben iade talepleri, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin¹¹¹ mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde azami 10 günlük süre içerisinde sonuçlandırılacaktır. İade için yeminli mali müşavir tasdik raporu ibraz edilen durumlarda da mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır.

Ancak herhangi bir şekilde AT sözleşmesinin süresinin uzatılması ya da AT sözleşmesinde ilave iş nedeniyle değişiklik yapılması halinde, AT yüklenicisi yeniden sertifika almak üzere yeni sözleşme ve daha önce verilen Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası ile birlikte Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne bir yazı ekinde başvuracaktır.

Bu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayıp, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla hali hazırda devam eden ve bu Anlaşmanın kapsamına giren proje, faaliyet ve eylemler çerçevesindeki mal ve hizmet alımı, işleri yapan AT yüklenicileri ve tedarikçiler için de yukarıda belirtilen esaslar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

III - Özel Tüketim Vergisi İstisnasının Uygulanması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 5 inci fıkrasında;

“AT yüklenicilerinin harcamaları Özel Tüketim Vergisinden muaf tutulacaktır. Bu muafiyet sadece, AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya sunulan hizmetler ve/veya yapılan işler ile bağlantılı harcamalara uygulanacaktır.”

hükümü yer almaktadır.

Genel olarak, AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacaklar hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak temin edecekleri Özel Tüketim Vergisine (ÖTV) tabi mallar için başlangıçta ÖTV ödeyerek alış yapacaklardır. Ancak üçer aylık dönemlerle bu kapsamda satın aldıkları malları liste halinde hazırlayarak, sözkonusu malların AT sözleşmesi kapsamında olduğunu yararlanıcıya onaylatacaklardır. AT yüklenicileri üçer aylık dönemler halinde, ÖTV iade talep dilekçesi ile bu dilekçeye yararlanıcı onaylı ÖTV içeren mal alım listesini, bu alımlara ilişkin fatura ve benzeri evrakın aslı veya onaylı fotokopilerini eklemek suretiyle söz konusu alımlar içerisinde yer alan kendileri tarafından liste halinde hesaplanmış ÖTV'nin iadesi için bağlı oldukları vergi dairesine, bağlı oldukları vergi dairesi olmayanlar ise Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğüne başvurabileceklerdir.

Diğer yandan, AT sözleşmesi kapsamında teslim edilecek mallar ve yapılacak işler içinde yer almak üzere, AT yüklenicileri tarafından doğrudan ÖTV mükelleflerinden temin edilecek malların ise tedarikçi ile sözleşme yapılması ve bu sözleşme konusu malların AT sözleşmesi kapsamında olduğunun yararlanıcı tarafından onaylanması halinde ÖTV ödenmeksizin tedarik edilmesi mümkündür. Tedarikçi, ancak, yüklenici ile yapmış olduğu sözleşmenin yararlanıcı tarafından onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle ÖTV hesaplamayacaktır.

İthalatta ise, söz konusu her bir ithalatın AT sözleşmesi kapsamında olduğunun hazırlanacak bir liste ile yararlanıcı tarafından onaylanması, bu listenin ve yüklenicide yer alan AT sözleşmesi örneğinin ilgili Gümrük İdaresine ibrazı ile ÖTV'siz ithalat yapılabilir. Ancak bu durumda ilgili Gümrük İdaresi tarafından düzenlenecek olan makbuzda, AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapılarak ÖTV hesaplanmayacak ve Gümrük İdaresi tarafından, kendisine ibraz edilen liste ve AT sözleşme örneği muhafaza edilecektir.

AT yüklenicileri, AT sözleşmesi kapsamında teslim edecekleri mallar veya sunacakları hizmetler veya yapacakları işler ile bağlantılı olarak doğrudan ÖTV mükelleflerinden temin edecekleri Amortisman Tabi İktisadi Kıymetler için ise, ancak söz konusu kıymetlerin sadece AT sözleşmesi kapsamında kullanılacak kıymetler olması ve bu kıymetlerin AT sözleşmesi sonunda yararlanıcıya bedelsiz devrinin öngörülmüş olması halinde bu kıymetleri başlangıçta ÖTV ödenmeksizin alabileceklerdir. Bunun için tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, söz konusu sözleşmede bu malların yüklenicinin taraf olduğu AT sözleşmesi kapsamında olduğunu ve sözleşme

sonunda yüklenici tarafından yararlanıcıya bedelsiz olarak devir edileceğini de yararlanıcıya onaylatacağıdır. Tedarikçi ancak yüklenici ile yapmış olduğu sözleşmenin yararlanıcı tarafından onaylanmış halinin kendisine ibraz edilmesi halinde, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle ÖTV hesaplamayacaktır.

Bu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin AT sözleşmesinde yer alan işlerden başka işlerde de kullanılacak olması halinde, AT yüklenicileri açısından iki seçenek söz konusudur. İlk olarak, AT yüklenicileri söz konusu Amortisman Tabi İktisadi Kıymetleri başlangıçta ÖTV ödemek suretiyle satın alacaklar ve AT sözleşmesi sonunda ödenen ÖTV'nin bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında kullanılma süresinin, bu kıymet için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden kısmı için bu bölümde yer alan esaslara göre iade talep edeceklerdir. Diğer seçenek olarak, AT yüklenicileri bu kıymetleri başlangıçta satın alırken, bu kıymetlerin AT sözleşmesi kapsamında öngörülen kullanılma süresinin bu kıymetler için belirlenen amortisman süresi oranına isabet eden ÖTV tutarını ödemediği, kalan ÖTV tutarını ödemek suretiyle alım yapabileceklerdir. Bu durumda, tedarikçi ile sözleşme yapan AT yüklenicisi, bu sözleşmeyi yararlanıcıya onaylatırken bu kıymetin AT sözleşmesi kapsamında ne kadar süre kullanılacağını da onaylatacağıdır. Yararlanıcı onaylı sözleşme kendisine ibraz edilen tedarikçi, söz konusu sözleşmenin bir örneğini almak ve düzenlediği fatura ve benzeri evrakta AT sözleşmesine ve Çerçeve Anlaşmaya atıf yapmak suretiyle AT sözleşmesi kapsamında kullanılmasını öngörülen kısım için ÖTV hesaplamayacaktır.

Üçer aylık dönemler halinde yapılacak ÖTV iade taleplerinde, nakten veya mahsuben yapılacak iadeler, 84 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin mal ihracından doğan katma değer vergisinin iadesindeki esaslar çerçevesinde işlem görecektir. İade için yeminli mali müşavir tasdik raporu ibraz edilen durumlarda da mal ihracı için öngörülen limitler geçerli olacaktır.

IV - Damga Vergisi İstisnasının Uygulanması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında;

“AT sözleşmeleri, Türkiye’de damga vergisine veya tescil harcına, mevcut veya getirilecek olan bunlara eşdeğer diğer herhangi bir yükümlülüğe tabi olmayacaktır.”

hükmü yer almaktadır.

Buna göre hibe ve muhtemel ortak finansman ile finansmanı sağlanan sözleşmede yer alan tutarla sınırlı olmak üzere, AT veya Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB) veya bir Uygulayıcı Kuruluş veya hibe yararlanıcısı tarafından imzalanan hukuki bağlayıcılığı olan AT sözleşmeleri, damga vergisinden ve tescil harcından müstesna tutulacaktır.

V - Veraset ve İntikal Vergisi İstisnasının Uygulanması:

Anlaşmaya ek İşbirliğinin Genel Esasları başlıklı EK A metnin 8 inci maddesinin 9 uncu fıkrasında;

“TEDBİRLERDEN istifade edenler, TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak, kendilerine transfer edilen mallardan kaynaklanan “Veraset ve İntikal Vergisi”nden muaf tutulacaklardır.”

hükmü yer almaktadır.

Buna göre Anlaşmanın 1/2 nci maddesinde belirtilen ve bu tebliğde tanımlanan TEDBİRLER kapsamında herhangi bir şekilde karşılıksız olarak kendilerine transfer edilen mallarla ilgili olarak bu TEDBİRLERİN yararlanıcıları veraset ve intikal vergisinden muaf tutulacaktır.

85 Seri No'lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin^{2[2]} F bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

Tebliğ olunur.

Ekler _____ :

Bilgi Formu

Katma Değer Vergisi İstisna Sertifikası

**5303 SAYILI KANUNLA ONAYLANMASI UYGUN BULUNAN
ÇERÇEVE ANLAŞMA'NIN 8. MADDESİNDE YER ALAN
VERGİ MUAFİYETLERİNDEN YARARLANMAK İSTEYEN
AT YÜKLENİCİSİ VE AT SÖZLEŞMESİ HAKKINDA
BİLGİ FORMU**

SÖZLEŞME MAKAMININ ADI / ÜNVANI	
FİNANSMANI SAĞLAYANIN ADI / ÜNVANI	
YARARLANICI / KULLANICININ ADI / ÜNVANI	
FİNANSMAN ANLAŞMASININ TARİH VE NUMARASI	
AT YÜKLENİCİSİNİN ADI / ÜNVANI	
SÖZLEŞMENİN	
TARİH VE NUMARASI	
SÖZLEŞMEYİ İMZALAYAN HER BİR AT YÜKLENİCİSİNİN ADI - SOYADI	
UYGULANDIĞI / UYGULANACAĞI YER	
İHALE TARİHİ	
BEDELİ	
TEKLİF ONAY TARİHİ	
İŞE BAŞLAMA TARİHİ	
İŞİN SÜRESİ	
SÖZLEŞMENİN KONUSU	
AT YÜKLENİCİSİNİN	
BAĞLI OLDUĞU VERGİ DAİRESİ	
VERGİ KİMLİK NUMARASI	
İŞ ADRESİ	
TELEFON/ FAKS/ E-POST / WEB ADRESİ	
YETKİLİ KİŞİ/LERİN İSİM VE UNVANLARI	

AT YÜKLENİCİSİ

Yetkili İmzalar

SÖZLEŞME MAKAMI

Vakıf ve Derneklerin Vergi Kanunları Karşısındaki Durumu

Derleyen

Hayati Şahin, CPA, MBA
TÜSEV Mali Danışmanı
Yeminli Mali Müşavir
Birleşik Uzmanlar YMM A.Ş.

TÜSEV YAYIN NO: 35

MART 2006

Raporun İçeriği:

1. Vakıf ve Dernek Gelirlerinin Vergilendirilmesi

1.1 Vakıf ve Derneklerin Kurumlar Vergisi Karşısındaki Durumu

1.2 Vakıf ve Derneklerin Gelir Vergisi Karşısındaki Durumu

Tablo 1: Vakıf (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Hariç) ve Dernek Kazançlarının Vergilendirilmesi

1.3 Vakıf ve Derneklerin işlem ve malvarlıklarının tabi olduğu diğer vergiler

Tablo 2: İşlem ve malvarlığı üzerinden tabi olunan vergiler

1.4 Vakıf ve Derneklerin yararlanabildiği vergi istisnaları ve bu istisnalardan yararlanma şartları

2 Vakıf ve Derneklere yapılan bağış ve yardımlar

2.1 Gerçek kişilerin bağış ve yardımları ile ilgili Gelir Vergisi Kanunu düzenlemeleri

Tablo 3: Gelir Vergisi Kanunu 89 uncu maddesine göre gerçek kişilerin bağış/yardımları ile ilgili düzenlemeler

2.2 Gerçek kişilerin bazı hallerde Gelir Vergisi Beyannamesi verememesi nedeniyle bağışlarını indirememesi hususu

2.3 Tüzel kişilerin bağış ve yardımları ile ilgili Kurumlar Vergisi Kanunu düzenlemeleri

2.4 Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre tüzel kişilerin bağışları ile ilgili düzenlemeler

Tablo 4: Kurumlar Vergisi Kanunu 14/6 ıncı maddesine göre tüzel kişilerin bağış/yardımları ile ilgili düzenlemeler

2.5 Gelir ve Kurumlar Vergisi dışındaki Kanunlarda bağış/yardımlarla ilgili düzenlemeler

Tablo 5: Şahısların ve Şirketlerin Vergi Kanunları (Gelir ve Kurumlar Vergisi) dışındaki kanunlarla belirlenen bağış ve yardım yapabileceği kuruluşlar ve bu bağış ve yardımların Gelir ve Kurumlar Vergisinden İndirilebilecek oran ve tutarları

1.Vakıf ve Dernek Gelirlerinin Vergilendirilmesi

Vergi Kanunlarımızda vergi muafiyeti; “Vergiden Muaf Vakıf” ve “Kamu Yararına Çalışan Dernek” statüleri olarak tanımlanmaktadır. Ancak Vergi Kanunlarında geçmiş yıllarda yapılan değişikliklerle vakıfların ve derneklerin vergiden muaf olmalarının bir anlamı kalmamıştır. Vakıf ve dernek gelirlerine uygulanan mevcut vergileme sistemi vergi muafiyeti olan ve olmayan vakıf ve dernekler için aynı olmakla birlikte Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre kurulan vakıf ile dernekler dışında özel kanunla kurulmuş vakıf veya dernekler için farklılık arz etmektedir.Bu dernek ve vakıflar çeşitli kanunlarla farklı tarihlerde kurulmuşlardır. Bunlar:

- Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı
- Türkiye Kızılay Derneği
- Türk Hava Kurumu
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
- Türkiye Yardım Sevenleri Derneği
- Resmi Darülaceze Kurumları
- Darüşşafaka Cemiyeti
- Yeşilay Derneği
- Türkiye Emekli Subaylar Derneği
- Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği
- Türkiye Harp Malulü Gazileri Şehit ve Yetimleri Derneği
- Türkiye Muharip Gaziler Derneği

1.1 Vakıf ve Derneklerin Kurumlar Vergisi Karşısındaki Durumu

Vakıf ve dernekler Kurumlar Vergisi Mükellefi değildir, ancak İktisadi İşletmeleri olan vakıf ve derneklerin bu işletmelerinin faaliyetleri Kurumlar Vergisine tabidir. Bir vakfın veya derneğin faaliyetlerinin iktisadi işletme oluşturmasının bazı ölçüleri vardır. Kendileri Kurumlar Vergisine tabi olmayan vakıf ve dernekler malvarlıklarının işletilmesinden örneğin nakit varlıklarının menkul kıymetlere yatırılmasından ve gayrimenkullerinin kiraya verilmesinden dolayı –bu faaliyetleri iktisadi işletme oluşturuyorsa- elde ettikleri gelirleri nedeniyle Kurumlar Vergisi ödemezler. Ancak bu gelirler Gelir Vergisi Kanunu uyarınca vergi kesintisi yapılmasını gerektiren türden gelirlerse Gelir Vergisi Kanunu’nun 96’ncı ve geçici 67’inci maddeleri uyarınca bu gayrimenkul ve menkul sermaye iratlarını ödeyenler Gelir Vergisi Stopajı yaparlar. Vakıf ve dernekler Kurumlar Vergisi Beyannamesi vermediklerinden stopaja tabi tutulan gelirleri için ilave Kurumlar Vergisi ödemez, stopaj oranı sıfır olarak tesbit edilen gelirleri için de vergi ödemezler.

Vakıf ve derneklerin vergilendirilmesi büyük ölçüde gerçek kişilerin vergilendirilmesi ile aynıdır.

1.2 Vakıf ve Derneklerin Gelir Vergisi Karşısındaki Durumu

Vakıf ve dernekler gayrimenkullerinden kira, iştirak hisselerinden ve hisse senetlerinden temettü, tahvil, TL ve döviz yatırımları üzerinden de faiz geliri elde edebilirler. Gelir Vergisi Kanunu’na göre bu gelirlerin hepsi üzerinden bu gelirleri ödeyenler tarafından stopaj yoluyla vergi kesintisi yapılması gerekir. Vakıf ve dernekler iktisadi işletmelerinden elde ettikleri kar payı için gelir vergisi stopajını kendileri yaparlar. Vakıf ve derneklere kuruluşları sırasında tahsis edilen sermaye ile yapılan bağış ve yardımlar gelir vergisine tabi değildir.

Aşağıdaki tabloda vakıf (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Hariç) ve derneklerin kazançlarının vergilendirilmesi gösterilmektedir: Elde edilen menkul sermaye iradı türündeki (faiz, temettü, repo geliri vb.) kazançların vergilendirilmesinde bu kazançların 1.1.2006 tarihinden sonra iktisap edilen menkul kıymetlerden 1.1.2006 sonrasında elde edilen kazançlar olduğu varsayılmıştır. 1.1.2006 tarihinden önce iktisap edilen menkul kıymetlerden 1.1.2006 sonra elde edilen kazançlara bu tarihten önceki mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

Tablo. 1-Vakıf (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları Hariç) ve Dernek Kazançlarının Vergilendirilmesi

Vakıf ve Dernek Kazançları	Kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar	Diğer Dernek ve Vakıflar	Özel Kanunla Kurulan Dernek ve Vakıflar
Vakıf ve Derneklerin İktisadi İşletmelerinin Elde Ettiği Kazançlar	İstisna yok, iktisadi işletme verem, cüzzam ve trahom tedavisi yapılan bir hastane ise Kurumlar Vergisinden muaf	İstisna yok, iktisadi işletme verem, cüzzam ve trahom tedavisi yapılan bir hastane ise Kurumlar Vergisinden muaf	İstisna yok, iktisadi işletme verem, cüzzam ve trahom tedavisi yapılan bir hastane ise Kurumlar Vergisinden muaf
İktisadi İşletmeden Elde Edilen ve Vakfa Veya Derneğe Aktarılan Kazançlar	Aktarılabacak kazançtan % 10 Gelir Vergisi kesintisi yapılır	Aktarılabacak kazançtan % 10 Gelir Vergisi kesintisi yapılır	Aktarılabacak kazançtan % 10 Gelir Vergisi kesintisi yapılır
Kuruluştta Sağlanan Sermaye, Bağış ve Yardımlar	Gelir Vergisinden muaf, vergi kesintisine tabi değil	Gelir Vergisinden muaf, vergi kesintisine tabi değil	Gelir Vnergisinden muaf, vergi kesintisine tabi değil
Menkul ve Gayrimenkul Malvarlığının İşletilmesinden Elde Edilen Kazancın Türü	Ödeyenler tarafından yapılan Gelir Vergisi Kesintisi oranı	Ödeyenler tarafından yapılan Gelir Vergisi Kesintisi oranı	Ödeyenler tarafından yapılan Gelir Vergisi Kesintisi oranı
Hisse senedi kar payları	% 10	% 10	% 10
İştirak hisselerinden doğan kar payları	% 10	% 10	% 10
A Tipi Yatırım Fonu kazancı	% 15	% 15	% 15
B Tipi Yatırım Fonu kazancı	% 15	% 15	% 15
Devlet Tahvili faizi	% 15	% 15	% 15
Hazine Bonosu faizi	% 15	% 15	% 15
Risk Ser.Y. Fon ve Ort.,Gay.YF ve GYO Kazançları	% 15	% 15	% 15
Toplu Konut, Kamu Ortaklığı ve Özelleştirme İdarelerince çıkarılan menkul kıymet gelirleri	% 15	% 15	% 15
Özel Sektör Tahvili faizleri	% 15	% 15	% 15
Alacak faizleri	% 0	% 0	% 0
Mevduat faizleri	% 15	% 15	% 15
Döviz tevdiat hesapları (Banka, Özel Finans Kuruluşu)	% 15	% 15	% 15
Özel finans kurumlarının ödedikleri kar payları	% 15	% 15	% 15
Repo gelirleri	% 15	% 15	% 15
Gayrimenkul sermaye iradı- kira gelirleri	oran % 22	oran % 22	oran % 22
Gayrimenkul alım satım kazancı	istisna var	istisna var	istisna var
Devlet Tahvili, Hazine Bonosu alım satım kazançları	%15	%15	%15
Hisse senedi, iştirak hissesi, tahvil alım satım kazançları	iştirakin halka açık olup olmamasına ve elde tutulan süreye bağlı olarak istisna var	iştirakin halka açık olup olmamasına ve elde tutulan süreye bağlı olarak istisna var	iştirakin halka açık olup olmamasına ve elde tutulan süreye bağlı olarak istisna var

1.3 Vakıf ve derneklerin işlem ve malvarlıklarının tabi olduğu diğer vergiler

Tablo.2-İşlem ve malvarlığı üzerinden tabi olunan vergiler

DİĞER VERGİLER (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları ile Özel Kanunla Kurulan Vakıf ve Dernekler Hariç)	Kamu yararına çalışan dernekler ve Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflar	Diğer dernek ve vakıflar
Katma Değer Vergisi (mal ve hizmet alımlarında)	istisna yok	istisna yok
Özel Tüketim Vergisi (bazı malların alımında)	istisna yok	istisna yok
Özel İletişim Vergisi	istisna yok	istisna yok
Damga Vergisi	vakıflar için istisna yok- kuruluşta vergi muafiyeti olmadığı için- genel menfaatlere yararlı derneklerin düzenlediklerinde var	istisna yok
Harçlar (yargı, noter ve vergi harçları)	istisna yok, vergiden muaf olanlara kuruluşta noter harcı istisna, ancak vergi muafiyeti kuruluşta verilmiyor	istisna yok
Tapu ve kadastro harçları	istisna var	istisna yok
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi	istisna yok	istisna yok
Belediye Vergi ve Harçları	istisna yok	istisna yok
Motorlu Taşıtlar Vergisi	istisna yok	istisna yok
Emlak Vergisi	Kiraya verilmemeleri şartıyla istisna var	İstisna yok, ancak bazı faaliyetlerde bulunanların bu faaliyetlerine tahsis edilen binaları istisna kapsamında
Veraset ve İntikal Vergisi- vakıflara yapılan bağışlar için	muafiyet elde edildikten sonra var, kuruluş sırasında ve muafiyet statüsünün elde edilmesinden önce verilen mallar için istisna yok	faaliyetlere bağlı istisna var-bazı vakıflar

1.4 Vakıf ve derneklerin yararlanabildiği vergi istisnaları ve bu istisnalardan yararlanma şartları:

Vakıf ve derneklerin vergi muafiyeti statülerinin olması halinde, Tapu ve Kadastro Harçları, Emlak Vergisi ve Veraset ve İntikal Vergisi muafiyetleri vardır. Bunlar dışında fiilen bir muafiyet yoktur.

Yabancı Vakıflar vergi muafiyeti olmayan vakıflarla aynı statüdedirler.

2. Vakıf ve Derneklere yapılan bağış ve yardımlar

2.1 Gerçek kişilerin bağış ve yardımları ile ilgili Gelir Vergisi Kanunu düzenlemeleri

Gerçek kişilerin Vergi muafiyeti olan Dernek ve Vakıflara yaptıkları bağışlara istisna vardır. Vergi Muafiyeti olmayan Dernek ve Vakıflara yapılan bağışlara istisna yoktur. Ancak bazı gelir sahipleri için aşağıda 2.2 de bahsedilen, bağışlarını indirememeye durumu söz konusudur.

Gelir Vergisi Kanunu'na göre gerçek kişilerin aşağıdaki dört grupta yer alan kuruluşlara yaptıkları bağış ve yardımlar gider olarak indirilebilir:

- Genel ve Özel Bütçeli Kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler
- Kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınan vakıflar
- Bilimsel araştırma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar
- Fakirlere yardım amacıyla Gıda Bankacılığı yapan dernek ve vakıflar

Bağışların gider olarak indirilebilecek tutarı, bu bağış ve yardımların amaçlarına ve bağış yapılan kuruluşa bağlı olarak o yıl gelirin % 5 ile (kalkınmada öncelikli yöreler için % 10'u) sınırlı olabilir veya tamamı gider olarak indirilebilir. Bu durumda üst sınır beyan edilen gelirle sınırlıdır. Zarar beyan edilmesi halinde indirim söz konusu değildir.

Bağış ve yardımlar nakdi veya ayni olabilir. Aynı olmaları halinde bağış ve yardımın konusunu oluşturan mal veya hakkın maliyet bedeli veya kayıtlı değeri, bu değer mevcut değilse Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre takdir komisyonlarınca tespit edilecek değeri esas alınır.

Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu Maddesine göre gerçek kişilerin bağışları ile ilgili düzenlemeler (Kalkınmada Öncelikli Yörelerde istisna oranı % 10 dur) aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Tablo.3-Gelir Vergisi Kanunu 89 uncu maddesine göre gerçek kişilerin bağış/yardımları ile ilgili düzenlemeler

Bağışın Yapılabileceği Kuruluş	Kanun No-Madde No	Bağış Yapılan Kurum/Kuruluş Statüsü	Bağışın Türü	Bağışın Matraha oranı (Sınırsız = Matrahın tamamına kadar bağışlanabilir)	Üst sınır (Sınırsız = Bağış tutarı matrah tutarı kadar olabilir)
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdarelerine, İl Özel İdarelerine, Belediyelere ve Köylere- Makbuz karşılığı yapılan genel bağışlar	193 -89/4	Kamu	Nakdi ve Ayni	% 5	Gelirin % 5ine eşit tutar
Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar, Kamu yararına çalışan derneklere yapılan genel bağışlar	193 -89/4	Özel	Nakdi ve Ayni	% 5	Gelirin % 5ine eşit tutar
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdarelerine, İl Özel İdarelerine, Belediyelere ve Köylere Okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, huzur evi, bakım ve rehabilitasyon merkezi inşa edip, bağışlanması veya bu kuruluşlara bunların inşası için veya mevcut olan bu türde tesislerin faaliyetlerinin idamesi için yapılan bağışlar	193 -89/5	Kamu	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Fakirlere yardım amacıyla Gıda Bankacılığı yapan dernek ve vakıflara gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddeleri verilmesi suretiyle yapılan bağışlar	193 -89/6	Özel	Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler ile kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen kültür, sanat, arkeoloji, tarih, edebiyat, kültür varlıklarını koruma, gibi belirli alanlarda yapılan harcamalar ve bu amaçlar için yapılan bağış ve yardımlar (*Bakınız 2.3)	193 -89/7 (a-j)	Kamu, Özel	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız

2.2 Gerçek kişilerin bazı hallerde Gelir Vergisi Beyannamesi verememesi nedeniyle bağışlarını indirememesi hususu

Türkiye’de Gelir Vergi esas itibariyle beyanname üzerinden alınır. Ancak son yıllarda vergi kesintisi sisteminin ön plana çıkarılması ile bazı gelir unsurları için yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verildiği durumlar oldukça sınırlı bir hale gelmiştir. Özellikle bir kısım menkul sermaye iradı şeklindeki gelirler stopaj suretiyle daha düşük oranda vergilenmekte, bu gelirler için beyan zorunluluğunun kaldırılması neticesinde de bu gelirler yıllık beyannameye dahil edilmemekte ve stopaj suretiyle vergileme nihai vergileme halini almaktadır. Bazı menkul sermaye iratlarında da beyan sınırlarının yüksek olması nedeniyle sınır altında kalan bu gelirler için ya yıllık beyanname verilmemekte ya da bu gelirler yıllık beyannameye dahil edilmemektedir. Bu sistemin sonucu beyanname verilmemesi ve bağışların da indirilememesidir. Örneğin geliri sadece stopaj suretiyle vergilenen menkul sermaye iratlarından oluşan gerçek kişiler, gelirlerinin tamamını bazı kuruluşlara bağışlamaları mümkün olmasına rağmen stopaj suretiyle, asgari oranda bir vergiyi ödemek durumundadırlar. Kanunda bazı menkul sermaye iratlarından kesilen vergiler diğer gelirler nedeniyle ödenecek vergi olmaması ve iade durumu ortaya çıkması halinde – örneğin beyan edilmesi gereken diğer faaliyetlerden zarar edilmiş olması halinde- kesinlikle iade edilmemektedir. Öte yandan gelirleri sadece ücretten ya da stopaj yoluyla vergilenen menkul sermaye iratlarından ibaret olan kişiler beyanname verememekte ve bağışlarını indirememektedirler.

2.3 Tüzel kişilerin bağış ve yardımları ile ilgili Kurumlar Vergisi Kanunu düzenlemeleri

Tüzel kişilerin Vergi muafiyeti olan Dernek ve Vakıflara yaptığı bağış ve yardımlara istisna vardır. Vergi Muafiyeti olmayan Dernek ve Vakıflara yapılan bağış ve yardımlara istisna yoktur.

Kurumlar Vergisi Kanununda bağışlar ve yardımlar Mükerrer 14 üncü Maddede düzenlenmiştir. Bu konuda Gelir Vergisine paralel bir düzenleme vardır. Bağış ve yardım yapılabilecek kuruluşlar olarak;

- Genel ve Özel Bütçeli Kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler
- Kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınan vakıflar
- Bilimsel araştırma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar
- Gıda Bankacılığı yapan dernek ve vakıflar (bunlara gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddeleri verilmesi suretiyle yapılan bağış ve yardımlar ticari kazancın tespitinde indirilebilecek gider olarak Gelir Vergisi Kanunu 40/10 Maddesinde yer aldığı için)

sayılmıştır.

Bağış ve yardımların gider olarak indirilebilecek tutarı, bu bağış ve yardımların amaçlarına ve bağış ve yardım yapılan kuruluşa bağlı olarak o yıl gelirin % 5 ile (kalkınmada öncelikli yöreler için de % 5 tir) sınırlı olabilir veya tamamı gider olarak indirilebilir. Bu durumda üst sınır beyan edilen gelir kadardır. Zarar beyan edilmesi halinde indirim söz konusu değildir.

Bağış ve yardımlar nakdi veya aynı olabilir. Aynı olmaları halinde bağış ve yardımın konusunu oluşturan mal veya hakkın maliyet bedeli veya kayıtlı değeri, bu değer mevcut değilse Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre takdir komisyonlarınca tespit edilecek değeri esas alınır.

2.4 Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre tüzel kişilerin bağışları ile ilgili düzenlemeler

Tablo.4-Kurumlar Vergisi Kanunu 14/6 ncı maddesine göre tüzel kişilerin bağış/yardımları ile ilgili düzenlemeler

Bağışın Yapılabileceği Kuruluş	Kanun No-Madde No	Bağış yapılan kurum/kuruluş Statüsü	Bağışın Türü	Bağışın Matraha oranı (Sınırsız = Matrahın tamamına kadar bağışlanabilir)	Üst sınır (Sınırsız = Bağış tutarı matrah tutarı kadar olabilir)
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdarelerine, İl Özel İdarelerine, Belediyelere ve Köylere-Makbuz karşılığı yapılan genel bağışlar	5422- Mük. 14/1-b	Kamu	Nakdi ve Ayni	% 5	Gelirin % 5ine eşit tutar
Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınmış vakıflara ve Kamu yararına çalışan derneklere yapılan genel bağışlar	5422- Mük. 14/1-b	Özel	Nakdi ve Ayni	% 5	Gelirin % 5ine eşit tutar
Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kuruluşlara yapılan genel bağışlar	5422- Mük. 14/1-b	Kamu, Özel	Nakdi ve Ayni	% 5	Gelirin % 5ine eşit tutar
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdarelerine, İl Özel İdarelerine, Belediyelere ve Köylere Okul, sağlık tesisi, öğrenci yurdu, huzur evi, bakım ve rehabilitasyon merkezi, inşa edip, bağışlanması veya bu kuruluşlara bunların inşası için, veya mevcut olan bu türde tesislerin faaliyetlerinin idamesi için yapılan bağışlar	5422- Mük. 14/1-c	Kamu	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Fakirlere yardım amacıyla Gıda Bankacılığı yapan dernek ve vakıflara gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddeleri verilmesi suretiyle yapılan bağışlar	193/40-10	Özel	Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Genel ve Özel Bütçeli kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler ile kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen kültür, sanat, arkeoloji, tarih, edebiyat, kültür varlıklarını koruma, gibi belirli alanlarda yapılan harcamalar ve bu amaçlar için yapılan bağış ve yardımlar(*)	5422- Mük. 14/1-d/i-x	Kamu, Özel	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız

(*) Gelir ve Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin bağış ve yardımlarının, vergiye tabi kazançlarının yeterli olması halinde, tamamını gider yazabilecekleri, Genel ve Özel Bütçeli kamu İdareleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köyler ile kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen kültür, sanat, arkeoloji, tarih, edebiyat, kültür varlıklarını koruma gibi alanlarındaki faaliyetler şöyledir:

a)Kültür ve sanat faaliyetlerine ilişkin ticari olmayan ulusal veya uluslararası organizasyonların gerçekleştirilmesine,

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

b)Ülkemizin uygarlık birikiminin kültürü, sanatı, tarihi, edebiyatı, mimarisi ve somut olmayan kültürel mirası ile ilgili veya ülke tanıtımına yönelik kitap, katalog, broşür, film, kaset, CD ve DVD gibi manyetik, elektronik ve bilişim teknolojisi yoluyla üretilenler de dahil olmak üzere görsel, işitsel veya basılı materyallerin hazırlanması, bunlarla ilgili derleme ve araştırmaların yayınlanması, yurt içinde ve yurt dışında dağıtım ve tanıtımının sağlanmasına,

c)Yazma ve nadir eserlerin korunması ve elektronik ortama aktarılması ile bu eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılmasına,

d)2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı, yaşatılması, rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri yapılması ve nakil işlerine,

e)Kurtarma kazıları, bilimsel kazı çalışmaları ve yüzey araştırmalarına,

f)Yurt dışındaki taşınmaz Türk kültür varlıklarının yerinde korunması veya ülkemize ait kültür varlıklarının Türkiye'ye getirilmesi çalışmalarına,

g)Kültür envanterinin oluşturulması çalışmalarına,

h)2863 sayılı Kanun kapsamındaki taşınır kültür varlıkları ile güzel sanatlar, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki ürün ve eserlerin Kültür ve Turizm Bakanlığı koleksiyonuna kazandırılması ve güvenliklerinin sağlanmasına,

i)Somut olmayan kültürel miras, güzel sanatlar, sinema, çağdaş ve geleneksel el sanatları alanlarındaki üretim ve etkinlikler ile bu alanlarda araştırma, eğitim veya uygulama merkezleri, atölye, stüdyo ve film platosu kurulması, bakım ve onarımı, her türlü araç ve teçhizatın tedariki ile film yapımına,

j)Kütüphane, müze, sanat galerisi ve kültür merkezi ile sinema, tiyatro, opera, bale ve konser gibi kültürel ve sanatsal etkinliklerin sergilendiği tesislerin yapımı, onarımı veya modernizasyon çalışmalarına,

harcanmak üzere yapılan her türlü bağış ve yardımların % 100'ü (Bakanlar Kurulu, bölgeler ve faaliyet türleri itibarıyla bu oranı yarısına kadar indirmeye veya kanuni oranına kadar çıkarmaya yetkilidir).

2.5 Gelir ve Kurumlar Vergisi dışındaki Kanunlarda bağış/yardımlarla ilgili düzenlemeler:

Gerçek ve tüzel kişilerin bağışlarının Gelir ve Kurumlar Vergisinden indirimi bu iki kanun dışındaki kanunlarda da düzenlenmiştir. Belli bir süre ile sınırlanmayan bu düzenlemeler, değişiklik olmadığı sürece bağışlara ilişkin kalıcı düzenlemelerdir.

Şahısların ve Şirketlerin Vergi Kanunları (Gelir ve Kurumlar Vergisi) dışındaki kanunlarla belirlenen bağış yapabileceği kuruluşlar ve bu bağışların Gelir ve Kurumlar Vergisinden İndirebilecek oran ve tutarları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir

Tablo 5-Şahısların ve Şirketlerin Vergi Kanunları (Gelir ve Kurumlar Vergisi) dışındaki kanunlarla belirlenen bağış/yardım yapabileceği kuruluşlar ve bu bağış ve yardımların Gelir ve Kurumlar Vergisinden indirebilecek oran ve tutarları

Bağışın Yapılabileceği Kuruluş	Kanun No-Madde No	Bağış yapılan kurum/kuruluş Statüsü	Bağışın Türü	Bağışın Matraha oranı (Sınırsız = Matrahın tamamına kadar bağışlanabilir)	Üst sınır (Sınırsız = Bağış tutarı matrah tutarı kadar olabilir)
Umumi Hayata Müessir Afet Felaketzedeleri için Hayır Kurumları, Mal Sandıkları ve Diğer Kuruluşlar, Milli ve Mahalli Yardım Komiteleri	7269/44, 45	Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ile Kuruluşları	2828/20/b	Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız
Üniversiteler ve Yüksek Teknoloji Enstitüleri	2547/56	Özel, Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız
İlköğretim Kurumları	222/76	Özel, Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız
Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)	278/13	Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Kurumu	2876/101	Kamu	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu veya Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları	3294/9	Kamu	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu Çerçevesinde Yapılan Harcamalar	4122/12	Kamu	Nakdi ve Ayni	Sınırsız	Sınırsız
Sekiz Yıllık Kesintisiz Eğitim için yapılan bağışlar	4306 Tebliğ97/1	Kamu	Sadece Nakdi	Sınırsız	Sınırsız

2005 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu

Emekli Sandığı Kanunu	5434/ Ek 44	Kamu	Aynı ve Nakdî	Sınırsız	Sınırsız
Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu	2955/46-b	Kamu	Sadece Nakdî	Sınırsız	Sınırsız

Kaynak: Mehmet Maç- Tarık Jamali, “Veraset, Hibe ve Ölüm” sf 478-482. Güncelleştirilmiştir, H. Şahin.

TÜSEV MÜTEVELLİLER HEYETİ LİSTESİ

KURUCULAR LİSTESİ

ZEKAI BALOĞLU

EKREM CEYHUN

TÜRK EĞİTİM VAKFI(TEV)

VEHBİ KOÇ VAKFI

HACI ÖMER SABANCI VAKFI(VAKSA)

İHSAN DOĞRAMACI VAKFI

TÜRK PETROL VAKFI

HİSAR EĞİTİM VAKFI(HEV)

YAŞAR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

ANADOLU EĞİTİM VE SOSYAL YARDIM VAKFI

DR.NEJAT ECZACIBAŞI VAKFI

AYDIN DOĞAN VAKFI

ENKA SPOR EĞİTİM VE SOSYAL YARDIM VAKFI

İSTANBUL KÜLTÜR VE SANAT VAKFI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ KARDİYOLOJİ ARAŞTIRMA VAKFI

TÜRK EĞİTİM VAKIFLARI DAYANIŞMA KONSEYİ (TEVDAK)

BOĞAZİÇİ ÜNİVERSİTESİ VAKFI

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ (TÜSİAD)

TÜRKİYE GAZETECİLER CEMİYETİ

MARMARA ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM VE YARDIM VAKFI

TÜRKİYE AİLE SAĞLIĞI VE PLANLAMASI VAKFI

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ GÜÇLENDİRME VAKFI

ASIL ÜYE VAKIFLAR

ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ VAKFI

ALARKO EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

ANNE ÇOCUK EĞİTİM VAKFI (AÇEV)

ASIM KOCABIYIK KÜLTÜR EĞİTİM VAKFI

BEYAZ NOKTA VAKFI

BİRKÖKLER VAKFI

BORNOVA ANADOLU LİSESİ EĞİTİM VAKFI

BURSA COŞKUNÖZ EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

CELAL BAYAR VAKFI

ÇAĞDAŞ EĞİTİM VAKFI

ÇİMENTAŞ EĞİTİM VE SAĞLIK VAKFI

TÜRKİYE DEVLET TİYATRO, OPERA VE BALESİ ÇALIŞANLARI VAKFI

EĞİTİM SAĞLIK VE BİLİMSEL ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI VAKFI

EROL KERİM AKSOY EĞİTİM KÜLTÜR, SAĞLIK VE SPOR VAKFI (EKAV)

ELGİNKAN VAKFI

FEVZİ AKKAYA TEMEL EĞİTİM VAKFI

FEYZİYE MEKTEPLERİ VAKFI

GÖZ NURUNU KORUMA VAKFI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ GELİŞTİRME VAKFI

ISITMA SOĞUTMA KLİMA ARAŞTIRMA VE EĞİTİM VAKFI

İNÖNÜ VAKFI

İNSANLIK VAKFI

İSTANBUL ERKEK LİSELİLER EĞİTİM VAKFI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ VAKFI

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ GELİŞTİRME VAKFI

İZZET BAYSAL VAKFI

KALP CERRAHİSİ VAKFI
KADIKÖY SAĞLIK EĞİTİM MERKEZİ VAKFI (KASEV)
KOCAELİ EĞİTİM VE GENÇLİK VAKFI
LİSES VAKFI
MARMARA ÜNİV. NİHAD SAYAR EĞİTİM VAKFI
MARMARA ÜNİV. TIP FAKÜLTESİ VAKFI
MESS EĞİTİM VAKFI
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ GELİŞTİRME VAKFI
SEMA YAZAR GENÇLİK VAKFI
SEVDA- CENAP AND MÜZİK VAKFI
SOSYAL DAYANIŞMA VE MUTLU EMEKLİLİK VAKFI
TED ANKARA KOLEJİ VAKFI
TEMA-TÜRKİYE EROZYONLA MÜCADELE, AĞAÇLANDIRMA VE DOĞAL
VARLIKLARI KORUMA VAKFI
TEVFİK FİKRET EĞİTİM VAKFI
TURİZM GELİŞTİRME VAKFI (TUGEV)
TÜRK BÖBREK VAKFI
TÜRK DENİZ EĞİTİM VAKFI (TÜDEV)
TÜRK LİONS VAKFI
TÜRK-ALMAN DAYANIŞMA VE EĞİTİM VAKFI
TÜRKİYE DEVLET HASTANELERİ VE HASTALARA YARDIM VAKFI
(HASVAK)
TÜRKİYE EĞİTİM GÖNÜLLÜLERİ VAKFI
TÜRKİYE GÜÇSÜZLER VE KİMSESİZLERE YARDIM VAKFI
TÜRKİYE KALKINMA VAKFI
TÜRKİYE KANSERLE SAVAŞ VAKFI
TÜRKİYE KORUNMAYA MUHTAÇ ÇOCUKLAR VAKFI
TÜRKİYE SPASTİK ÇOCUKLAR VAKFI
TÜRKİYE TEKNOLOJİ GELİŞTİRME VAKFI

TÜRKİYEM VAKFI
UMUT ONURLU ÖNDERLER YETİŞTİRME VAKFI
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ VAKFI
YİRMİBİRİNCİ YÜZYIL EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

ORTAK ÜYE VAKIFLAR

ANKARA ATATÜRK LİSESİ EĞİTİM VAKFI
ÇELİK GÜLERSOY VAKFI
EGE KÜLTÜR VAKFI
HAYDARPAŞA LİSESİ EĞİTİM VAKFI
İSTANBUL MÜLKİYELİLER VAKFI
MARMARA ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ VAKFI
ORTADOĞU VE BALKAN İNCELEMELERİ VAKFI
TED KARADENİZ EREĞLİ KOLEJİ VAKFI
CEMİYETİ HAYRİYE VAKFI

ASIL ÜYE DERNEKLER

TÜRKİYE KIZILAY DERNEĞİ
DARÜŞŞAFAKA CEMİYETİ
TÜRK GASTROENTEROLOJİ VAKFI
TÜRK HAVA KURUMU
TÜRKİYE YARDIM SEVENLER DERNEĞİ
TÜRKİYE AİLE PLANLAMASI DERNEĞİ
TÜRKİYE KADIN DERNEKLERİ FEDERASYONU
TÜRKİYE ULUSAL VEREM SAVAŞ DERNEKLERİ FEDERASYONU
ÇUKUROVA GAZETECİLER CEMİYETİ
ARI DÜŞÜNCE VE TOPLUMSAL GELİŞİM DERNEĞİ
TÜRKİYE SİVİL EMEKLİLER DERNEĞİ

ORTAK ÜYE DERNEKLER

TÜRK EĞİTİM DERNEĞİ

TÜRKİYE EMEKLİ ÖĞRETMENLER DERNEĞİ

TÜRKİYE POLİS EMEKLİLERİ SOSYALYARDIMLAŞMA DERNEĞİ

İŞBİRLİĞİ KURULUŞLARI

ACİL İHTİYAÇ PROJESİ VAKFI

AKDENİZ SAĞLIK VAKFI

ANTALYA YETİM VE MUHTAÇ ÇOCUKLARA YARDIM VAKFI

BASIM SANAYİİ EĞİTİM VAKFI

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ YÜKSEK ÖĞRENİM VAKFI

CERRAHPAŞA TIP FAKÜLTESİ VAKFI

DENİZLİ YETİM ACİZ VE MUHTAÇLARI KORUMA VAKFI

GAZİANTEP KOLEJ VAKFI

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ VAKFI

TÜRK AMERİKAN İŞ ADAMLARI DERNEĞİ

TÜRKİYE KİMYA DERNEĞİ

TÜSEV YAYINLARI

- [1] Ayrıntılı bilgi için her yıl sonunda yayınlanan “*TÜSEV Yıl Sonu Yönetim Kurulu Raporları*”, TÜSEV yayınları, fotokopi. Türkçe
- [2] “*Türkiye’de Eğitim, Sorunlar ve Değişime Yapısal Uyum Önerileri*”, Zekâi Baloğlu, TÜSİAD yayını, 248 sayfa, APA Ofset, 2.baskı, İstanbul 1990. Türkçe
- [3] “*Türkiye Üçüncü Sektör I.Ulusal Konferansı Kararları ve Türkiye Üçüncü Sektör Beyannamesi*”, TÜSEV yayın no 2, APA Ofset, İstanbul 1994. Türkçe
- [4] “*Türkiye Üçüncü Sektörüne ilişkin Yasal Düzenleme hakkında Proje*”, Prof.Dr.Cevdet Yavuz, Prof.Dr.M.Akif Aydın, Yrd.Doç.Dr.Osman B. Gürzü-mar, Yrd.Doç.Dr. Gökhan Antalya, TÜSEV Yayını, Ekim 1995, fotokopi. Türkçe
- [5] “*The Foundations of Turkey*”, Edited by Zekâi Baloğlu, TÜSEV Yayını, İngilizce, 265 sayfa, Mas Matbaacılık A.Ş., İstanbul 1996 İngilizce
- [6] “*Türk Vakıfları*”, Editör: Zekâi Baloğlu, TÜSEV Yayını, 265 sayfa, MAS Matbaacılık A.Ş. İstanbul 1996. Türkçe
- [7] “*TÜSEV Gönüllü Kuruluşlar Yasa Taslağı*”, Prof. Dr. Yusuf Kocayusuf-paşaoğlu ve Prof.Dr.Yıldızhan Yayla, TÜSEV yayını, İstanbul 1997, fotokopi. Türkçe
- [8] “*Türkiye Üçüncü Sektör II.Ulusal Konferansı, Daha Sağlıklı bir Demokrasi ve Sivil Toplum için: Türkiye’de Vakıflar ve Dernekler, Sorunlar ve Değişime Yapısal Uyum Önerileri*”, Zekâi Baloğlu, TÜSEV yayını, Arset Matbaacılık A.Ş., 240 sayfa, İstanbul 27Ocak 2000. Türkçe
- [9] *Avrupa Komisyonu’nun Avrupa’daki gönüllü kuruluşlar ile Vakıfların Rolü-nün geliştirilmesine ilişkin Tebliğı ve (Communication from the European Commission on Promoting the Role of Voluntary Organizations and Founda-tions in Europe)*, İngilizce metin ve Türkçe çevirisi, TÜSEV yayını, fotokopi, 229 sayfa, İstanbul, 2000]
- [10] “*Türkiye Üçüncü Sektör III.Ulusal Konferansı, AB’ne Adaylık Sürecinde Dernekler ve Vakıflar*”, Zekâi Baloğlu ve Namık Ceylanoğlu, TÜSEV yayını, 250 sayfa. 06 Haziran 2001 Türkçe

[11] Türk Hukukunda Tüzel kişilerin Dernek Kurma veya Derneklere Üye olma Durumu ile Derneklerin Yabancı Dernekle İlişkileri Hakkında Rapor, Prof. Dr. Ergun Özsunay, TÜSEV yayını, İstanbul Ekim 2001, fotokopi Türkçe

[12] Yeni Medeni Kanun Bağlamında Vakıflar XIX. Vakıf Haftası kutlamaları nedeniyle düzenlenen panele ilişkin rapor.

Derleyen: Namık Ceylanoğlu, TÜSEV yayını, İstanbul 26 Aralık 2001 fotokopi, Türkçe.

[13] TÜSEV Bültenleri. Türkçe

[14] “4369 Sayılı Vergi Yasası Madde 48’de yer alan vakıf ve dernekle ilgili hükümlerin iptali istemi hakkında TÜSEV görüşü ve Yılmaz Özbalcı Raporu”, Aydın Bolak ve Zekai Baloğlu, TÜSEV Yayını, İstanbul 1998 [Fotokopi]

[15] “General Not for Profit Corporation Act of 1986-Illinois” Türkçe çevirisi: “ABD Illinois 1986 Kar Amacı Gütmeyen Kurumlar Temel Yasası” [Fotokopi]

[16] “Türkiye Üçüncü Sektör Ulusal Konferans El Kitabı”, TÜSEV Yayını, Arset Matbaacılık A.Ş. İstanbul, 5 Mayıs 1999

[17] “Daha Sağlıklı bir Demokrasi ve Sivil Toplum için: Türkiye’de Vakıflar ve Dernekler, Sorunlar ve Değişime Yapısal Uyum Önerileri”, Hazırlayan Z. Baloğlu, TÜSEV Yayını, Arset Matbaacılık A.Ş. İstanbul, 27 Ocak 2000

[18] 1993-1999 arasında Mütevelliler Heyetine sunulan Yönetim Kurulu Yıllık Faaliyet Raporları, TÜSEV Yayını, [Fotokopi]

[19] Yeni Milenyumda Yeni Vakıfların Sorunları ve Çözüm Önerileri, TÜSEV Yayını, [8 Aralık 2000 Fotokopi]

[20] Avrupa Komisyonu’nun Avrupa’daki Gönüllü Kuruluşlarla Vakıfların Rolünün Geliştirilmesine İlişkin Tebliği, TÜSEV Yayını, Ocak 2001 [Tercüme 135 sayfa]

[21] TÜSEV Bülteni: Sayı 10, Eylül 2003

[22] Sivil Toplum Kuruluşları Yasal Çerçeve İlkeleri [Çeviri], Ocak 2004

[23] Kamu Yararına Çalışan Kuruluş Yasası – Macaristan Örneği [Çeviri], Ocak 2004

[24] Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat No: 1, Şubat 2004

[25] TÜSEV Bülteni: Sayı 11, Nisan 2004

[26] Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat No: 2, Haziran 2004

[27] Dernekler Kanununun Bazı Maddelerine İlişkin Karşılaştırmalı Rapor, Haziran 2004

[28] Vakıflar Mevzuatının Bazı Maddelerine İlişkin Karşılaştırmalı Rapor, Haziran 2004

[29] TÜSEV Bülteni: Sayı 12, Eylül 2004-10-21

[30] Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat No: 3, Eylül 2004

[31] Dernek ve Vakıflara İlişkin Karşılaştırmalı Kamu Yararı Raporu, Ekim 2004

[32] TÜSEV Bülteni: Sayı 13, Aralık 2004

[33] Vakıf ve Dernekleri İlgilendiren Yasal Mevzuat No: 4, Nisan 2005

[34] Dernekler Mevzuatı, Nisan 2005

[35] TÜSEV Bülteni: Sayı 14, Eylül 2005

[36] Vakıf ve Derneklerin Vergi Kanunları Karşısındaki Durumu, Mart 2006